

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Karpacz na lata 2021 – 2030

SPIS TREŚCI

Wstęp	4
Analiza gminy na tle Województwa Dolnośląskiego	5
<i>Lokalizacja gminy.....</i>	5
<i>Demografia.....</i>	6
<i>Sfera społeczna .....</i>	7
<i>Sfera gospodarcza .....</i>	22
<i>Sfera środowiskowa.....</i>	28
<i>Sfera przestrzenno-funkcjonalna .....</i>	32
<i>Sfera techniczna.....</i>	38
Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych na terenie gminy	42
<i>Wstęp.....</i>	42
<i>Metodologia identyfikacji stanu kryzysowego oraz wyznaczania obszaru rewitalizacji. ....</i>	43
<i>Wyniki diagnozy stanu kryzysowego w gminie.....</i>	47
<i>Obszar Zdegradowany.....</i>	48
Obszar Rewitalizacji	51
<i>Szczególna koncentracja negatywnych zjawisk.....</i>	51
<i>Zasięg przestrzenny obszaru rewitalizacji.....</i>	52
<i>Specjalna Strefa Rewitalizacji .....</i>	58
Diagnoza obszaru rewitalizacji.....	59
<i>Wprowadzenie.....</i>	59
<i>Sfera społeczna .....</i>	59
<i>Sfera gospodarcza .....</i>	60
<i>Sfera infrastrukturalna .....</i>	61
<i>Podsumowanie .....</i>	63
Strategia rewitalizacji	64
<i>Wizja .....</i>	64
<i>Cele rewitalizacji i kierunki działań .....</i>	64
<i>Komplementarność z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy .....</i>	72
<i>Spójność celów i problemów.....</i>	73
Indykatywne ramy finansowe	76
<i>Podstawowe Przedsięwzięcia rewitalizacyjne .....</i>	77
<i>Charakterystyka pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych .....</i>	77
<i>Mechanizmy integrowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....</i>	79
System realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji	82
<i>Struktura zarządzania.....</i>	82
<i>Monitoring i ewaluacja.....</i>	84

<i>System wprowadzania modyfikacji GPR</i>	87
<i>Harmonogram realizacji procesu rewitalizacji</i>	88
<i>Realizacja GPR w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego</i>	88
Partycypacja społeczna	89
<i>Konsultacje społeczne dotyczące wyznaczenia obszarów</i>	89
<i>Konsultacje społeczne dotyczące wyznaczenia obszarów</i>	91
<i>Konsultacje społeczne dotyczące projektu GPR</i>	93
<i>Uspołecznienie procesu rewitalizacji</i>	93
Proces opiniowania projektu GPR	97
<i>Opiniowanie GPR przez podmioty wymienione w art 17 Ustawy o rewitalizacji</i>	97
<i>Opis procedury Strategicznej Oceny Oddziaływania na Środowisko</i>	97
Załączniki	98
Spis tabel	98
Spis rysunków	99

Gminnym Programem Rewitalizacji dla Gminy Karpacz na lata 2021 – 2030 został opracowany przez „EffiCon sp. z o.o.” sp.k. z siedzibą we Wrocławiu na zlecenie Gminy Karpacz.

WSTĘP

W efekcie przemian społeczno-gospodarczych oraz wieloletnich zaniedbań, w wielu miejscowościach doszło do degradacji tkanki miejskiej (w zakresie zużycia technicznego i zestarzenia funkcjonalnego zarówno infrastruktury jak i zabudowy, zwłaszcza mieszkaniowej) oraz erozji stosunków społecznych i powstania licznych problemów gospodarczych. Na ten stan nakładają się niekorzystne procesy demograficzne i przestrzenne, wśród nich przede wszystkim: niekontrolowane rozpraszanie zabudowy miejskiej, wyludnianie się centrów i spadek liczby mieszkańców miast, dominacja indywidualnego transportu samochodowego w podróżach na obszarach miejskich. Sytuacja ta wymaga zdecydowanego i konsekwentnego przeciwdziałania tym negatywnym zjawiskom.

Odpowiedzią na te wyzwania staje się rewitalizacja – rozumiana jako wyprowadzanie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania, integrujące interwencje na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone przez interesariuszy tego procesu, na podstawie programu rewitalizacji.

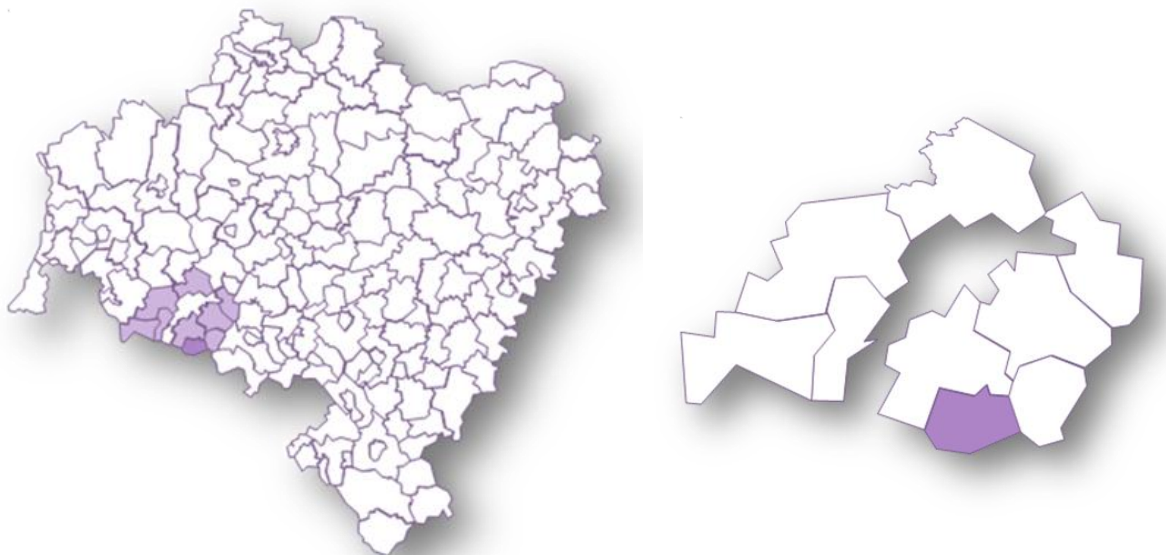
Program rewitalizacji – to wieloletni plan działań w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, środowiskowej lub technicznej zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.

Program rewitalizacji powinien w sposób kompleksowy (łącząc sferę społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną oraz techniczną) i skoordynowany wyprowadzać obszary zdegradowane z zapaści oraz podnieść, jakość życia osób mieszkających i funkcjonujących na nich.

ANALIZA GMINY NA TLE WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO

LOKALIZACJA GMINY

Gmina Karpacz położona jest w południowo-zachodniej części województwa dolnośląskiego, w granicach powiatu karkonoskiego, w bezpośrednim sąsiedztwie z Czechami. Karpacz od północnego wschodu graniczy z miastem Kowary, a z gminą Podgórzyn od północy. Część południową obszaru miasta zajmuje Karkonoski Park Narodowy wraz z otuliną. Pod względem geograficznym miasto w całości położone jest w mezoregionie Karkonosze. Najwyżej położonym punktem w Karpaczu jest szczyt Śnieżki (1602 m n.p.m.), a najniższym miejscem jest najbardziej wysunięty na północ fragment miasta na drodze powiatowej w kierunku Mysłakowic i Jeleniej Góry (497 m n.p.m.). Duża deniwelacja (1105 m) stanowi o unikalnych wartościach rekreacyjnych i środowiskowych Karpacza. Jednocześnie bardzo zróżnicowana rzeźba terenu, której lokalne deniwelacje wewnątrz terenów zainwestowanych sięgają 150 m, powoduje duże utrudnienia w zagospodarowaniu terenów miejskich.

Rysunek 1. Położenie gminy Karpacz na tle województwa dolnośląskiego i powiatu karkonoskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie Open Street Map.

Karpacz położony jest w odległości około: 137 km od Wrocławia, 249 km od Poznania, 290 km od Katowic, 367 km od Krakowa, 370 km od Szczecina i 453 km od Warszawy. Z uwagi na transgraniczne położenie, Karpacz ma bardzo dobrą lokalizację względem dużych miast znajdujących się poza granicami Polski. Położony jest w odległości: 182 km od Pragi, 183 km od Drezna i 300 km od Berlina¹.

¹ Załącznik do uchwały Nr XXVI/289/20 Rady Miejskiej Karpacza z dnia 12 sierpnia 2020 r., Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Karpacz na lata 2016–2020, Karpacz, 2016 r., aktualizacja lipiec 2020 r.

DEMOGRAFIA

Liczba ludności w gminie Karpacz na przestrzeni ostatnich lat uległa zmniejszeniu. Według najnowszych danych Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) na koniec grudnia 2020 r. na stałe w gminie mieszkało 4487 osób, co stanowiło 7,1% mieszkańców powiatu karkonoskiego.

W stosunku do 2014 r. liczba ludności gminy uległa zmniejszeniu o 8,8% (434 osoby). Warto podkreślić, że problem zmniejszania się liczby ludności dotyczył zarówno Karpacza, jak i powiatu karkonoskiego, który odnotował spadek ludności o 2,5% (1636 osób) oraz Dolnego Śląska (spadek o 0,6%).

Tabela 1. Liczba ludności – stan na 31 grudnia

Wyszczególnienie	2014	2020	2014=100(%)
Gmina Karpacz – ogółem	4 921	4 487	91,2
Gmina Karpacz – mężczyźni	2 324	2 105	90,6
Gmina Karpacz – kobiety	2 597	2 382	91,7
Powiat karkonoski – ogółem	64 969	63 333	97,5
Dolny Śląsk – ogółem	2 908 457	2 891 321	99,4

Źródło: opracowanie na podstawie BDL GUS.

W podziale na płeć zauważalne są w gminie nieduże odchylenia od stanu równowagi między liczbą kobiet a mężczyzn. W 2020 r. współczynnik feminizacji, który określa liczbę kobiet przypadających na 100 mężczyzn kształtował się w Karpaczu na poziomie 113. Wynika to przede wszystkim z dłuższego trwania życia kobiet w wieku powyżej 60 lat.

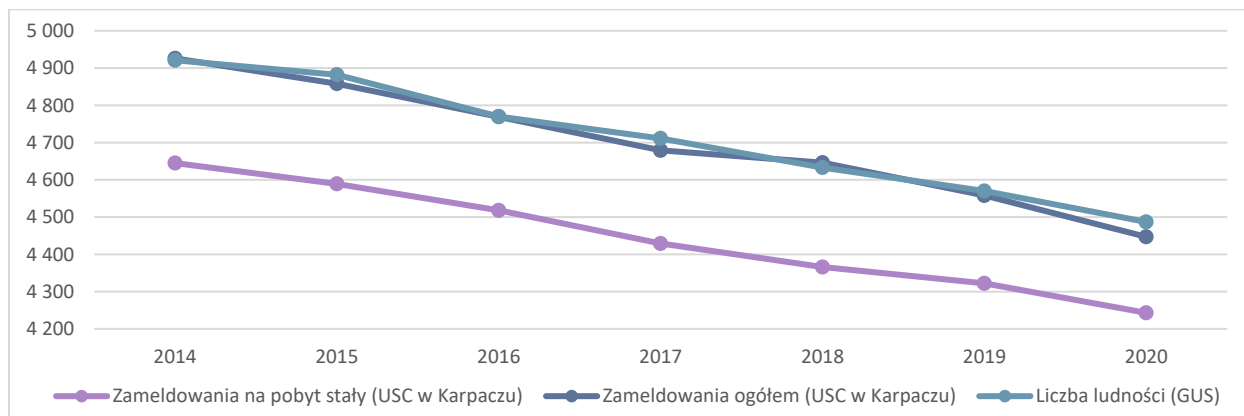
Dane GUS dotyczące liczby ludności gminy różnią się ze stanem faktycznym. Poniżej zaprezentowane informacje pozyskano z rejestru mieszkańców prowadzonego przez gminę Karpacz.

Tabela 2. Zameldowania w gminie Karpacz w latach 2014-2020

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Zameldowania na pobyt stały	4 645	4 589	4 518	4 429	4 366	4 322	4 243
Zameldowania na pobyt czasowy	281	269	251	250	280	236	204
Zameldowania – ogółem	4 926	4 858	4 769	4 679	4 646	4 558	4 447

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych USC w Karpaczu.

Jak wskazują dane Urzędu Stanu Cywilnego w Karpaczu, ilość osób zameldowanych w gminie nie jest jednoznaczna z liczbą osób ją zamieszkujących. Może to wynikać m.in. z faktu, iż informacja o liczbie ludności Karpacza opracowana przez GUS uwzględnia dane o ruchu naturalnym (urodzenia i zgony) oraz migracjach (na pobyt stały i czasowy) a wynikające różnice powstały z rozbieżności definiowania zjawisk lub/oraz z niedoskonałości procesu raportowania danych.

Rysunek 2. Porównanie danych dotyczących liczby ludności w gminie Karpacz w latach 2014-2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS i USC w Karpaczu.

SFERA SPOŁECZNA

RYNEK PRACY

Istotne znaczenie dla diagnozy sfery społecznej ma analiza funkcjonowania lokalnego rynku pracy. Wadliwe funkcjonowanie tego rynku, może prowadzić do powstania długotrwałego bezrobocia, sprzyjającego wykluczeniu społecznemu.

Jak wynika z danych GUS w 2020 r. w Karpaczu pracowało łącznie 1307 osób, w tym 430 mężczyzn i 877 kobiet. Należałoby jednak podkreślić, że informacje pochodzące z GUS nie zawierają danych dotyczących zatrudnienia osób pracujących: w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, w organizacjach, fundacjach i związkach, osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, duchownych oraz podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do dziewięciu osób. Można więc wysuwać wniosek, że liczba osób realnie podejmujących zatrudnienie (zwłaszcza w przypadku mężczyzn) była na wyższym poziomie.

Tabela 3. Pracujący ogółem

Wyszczególnienie	2014	2020	2014=100(%)
Gmina Karpacz – ogółem	1 524	1 307	85,8
Gmina Karpacz – mężczyźni	635	430	67,7
Gmina Karpacz – kobiety	889	877	98,7
Powiat karkonoski – ogółem	10 248	9 811	95,7
Dolny Śląsk – ogółem	730 013	800 398	109,6

Źródło: opracowanie na podstawie BDL GUS.

W latach 2014–2020 w mieście nastąpił spadek wartości wskaźnika pracujących na 1000 mieszkańców, o 6,1% z 310 do 291. Warto zaznaczyć, że w 2020 r. wskaźnik ten był wyraźnie wyższy od średniej dla powiatu karkonoskiego (155), a także kształtował się powyżej średniej regionalnej (277).

Tabela 4. Pracujący na 1000 ludności

JST	2014	2020	2014=100(%)	Powiat=100(%) Rok 2020
Gmina Karpacz	310	291	93,9	187,7
Powiat karkonoski	158	155	98,1	100,0
Dolny Śląsk	251	277	110,4	178,7

Źródło: opracowanie na podstawie BDL GUS.

Z danych GUS wynika również, że na przestrzeni lat 2014–2020 w Karpaczu zmniejszyła się liczba osób bezrobotnych ze 195 do 126, przy czym zjawisko bezrobocia z większym natężeniem występowało w przypadku mężczyzn (68 bezrobotnych).

Tabela 5. Bezrobotni ogółem

JST	2014	2020	2014=100(%)
Gmina Karpacz – ogółem	195	126	64,6
Gmina Karpacz – mężczyźni	109	68	62,4
Gmina Karpacz – kobiety	86	58	67,4
Powiat karkonoski – ogółem	3 103	1 945	62,7
Dolny Śląsk – ogółem	121 562	68 822	56,6

Źródło: opracowanie na podstawie BDL GUS.

Analizując zjawisko bezrobocia, posłużono się również wskaźnikiem „Miejska stopa bezrobocia” (PN-ISO 37120 Zrównoważony rozwój społeczny – Wskaźniki usług miejskich i jakości życia)².

² Autorzy diagnozy wykorzystali ten wskaźnik, ponieważ w ich opinii dobrze oddaje sytuację na rynku pracy zarówno w gminach miejskich jak i miejsko-wiejskich i wiejskich.

W analizowanym okresie wskaźnik bezrobocia rozumiany (zgodnie z wytycznymi normy PN-ISO 37120) jako udział zarejestrowanych bezrobotnych w wieku produkcyjnym w liczbie ludności w wieku produkcyjnym zmniejszył się w gminie Karpacz z 6,0% w 2014 r. do 4,7% w 2020 r. Należy podkreślić, że w 2020 r. wartość przedmiotowego wskaźnika była w Karpaczu niższa od średniej dla powiatu karkonoskiego (5,1%) oraz wyższa w porównaniu do średniej na Dolnym Śląsku (4,0%).

Tabela 6. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym ogółem

JST	2014	2020	2014=100(%)	Powiat=100(%) Rok 2020
Gmina Karpacz	6,0	4,7	78,3	92,2
Gmina Janowice Wielkie	7,8	5,7	73,1	111,8
Gmina Jeżów Sudecki	6,4	3,7	57,8	72,5
Gmina Kowary	7,7	5,5	71,4	107,8
Gmina Mysłakowice	7,9	6,2	78,5	121,6
Gmina Piechowice	6,5	4,6	70,8	90,2
Gmina Podgórzyn	7,8	5,3	67,9	103,9
Gmina Stara Kamienica	8,5	5,6	65,9	109,8
Gmina Szklarska Poręba	7,4	4,0	54,1	78,4
Powiat karkonoski	7,4	5,1	68,9	100,0
Dolny Śląsk	6,6	4,0	60,6	78,4

Źródło: opracowanie na podstawie BDL GUS.

Podsumowując, sytuacja na rynku pracy w gminie Karpacz przedstawia się relatywnie korzystnie w porównaniu do gmin ościennych. Pandemia, chociaż wpłynęła na ograniczenie działalności podmiotów gospodarki narodowej, to jednak nie doprowadziła do załamania lokalnego rynku pracy.

POMOC SPOŁECZNA

Przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych jest łatwiejsze dzięki pomocy społecznej. Osobom mającym problem z pokonaniem różnych przeciwności powinno zapewnić się odpowiednią pomoc. Zadaniem pomocy społecznej jest więc sterowanie działaniami dążącymi do samodzielności mieszkańców miasta i ich rodzin, a także ich integracji ze środowiskiem.

Za pomoc społeczną na terenie gminy odpowiada Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (MOPS) zlokalizowany przy ul. Obrońców Pokoju 2A w Karpaczu. Celem Ośrodka Pomocy Społecznej jest świadczenie pomocy społecznej i finansowej osobom i rodzinom, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej, a nie są w stanie pokonać jej wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia³.

W strukturach MOPS-u funkcjonuje Punkt Pomocy Rodzinie „Pozytywka”. Dyżurujący w nim terapeuci są do dyspozycji po wcześniejszym telefonicznym umówieniu się i udzielają bezpłatnych porad m.in. dla osób potrzebujących i znajdujących się w trudnych sytuacjach.

Mieszkańcy Karpacza ponadto mogą zwrócić się o pomoc do lokalnych instytucji pomocowych zlokalizowanych poza terenem gminy. Pomocą społeczną o zasięgu ponadgminnym zajmuje się Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jeleniej Górze. Pomocy psychologicznej rodzicom związanej z wychowaniem i kształceniem dzieci i młodzieży udziela natomiast Publiczna Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Kowarach.

³ <https://www.karpacz.pl/lokalne-instytucje-pomocowe> [dostęp: 29 października 2021].

Darmową pomoc prawną mieszkańcy mogą uzyskać w Punkcie nieodpłatnej pomocy prawnej w Karpaczu, który został uruchomiony w Urzędzie Miejskim w Karpaczu. Pomoc świadczona jest przez adwokata lub radcę prawnego Fundacji Honeste Vivere we wtorki i środy w budynku B4.

Jak przedstawiają dane GUS, w 2020 r. ze środowiskowej pomocy społecznej skorzystały łącznie 82 gospodarstwa domowe (91 osób). W stosunku do 2014 r. zarówno liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy, jak i liczba osób uległy znacznemu zmniejszeniu. Wówczas z pomocy społecznej korzystało 136 gospodarstw domowych (256 osób).

Zmniejszyła się również liczba najuboższych gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej. W 2020 r. było ich 34 (42 osoby), podczas gdy w 2014 r. 80 (150 osób).

Tabela 7. Pomoc społeczna w Karpaczu

Wyszczególnienie	2014	2020	2014=100(%)
Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej			
Ogółem	136	82	60,3
Poniżej kryterium dochodowego	80	34	42,5
Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej			
Ogółem	256	91	35,5
Poniżej kryterium dochodowego	150	42	28,0
Zasięg korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej (%)			
Ogółem	5,1	2,0	39,2
Poniżej kryterium dochodowego	3,0	0,9	30,0

Źródło: opracowanie na podstawie BDL GUS.

Jak wynika z danych GUS na przestrzeni lat 2014–2020 zmniejszył się także odsetek ludności żyjących w ubóstwie z 3,0% do 0,9%. Przyczyn powyższego stanu upatrywać należy m.in. w korzystnych zmianach zachodzących na rynku pracy oraz w realizowanej na różnych szczeblach administracji publicznej – polityce społecznej (np. program Rodzina 500+).

Mieszkańcy Karpacza objęci są wsparciem m.in. poprzez liczne Programy:

- Miejski Program Wspierania Rodziny dla Miasta Karpacza na lata 2021–2023,
- Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021–2025,
- Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii dla miasta Karpacza.

Program „Karpacz+50” jest lokalnym programem skierowanym do osób powyżej 50 roku życia i umożliwia mieszkańcom gminy Karpacz uczestniczenie w bezpłatnych zajęciach informatycznych, ćwiczeniach rehabilitacyjnych oraz płatnych rekreacyjnych na basenie w Kompleksie Wczasowym Sandra Spa. Wstęp na basen dla osób zameldowanych w Karpaczu wynosi 20 zł. Można korzystać również z innych atrakcji m.in. prowadzonego przez ratowników aerobiku wodnego⁵.

Pomimo obostrzeń w 2020 r. zrealizowano następujące działania:

- program profilaktyczny „Chcę zdrowo i bezpiecznie żyć” skierowany do nauczycieli i rodziców szkoły podstawowej – uczestniczyło w nim 60 osób,
- „WF na śniegu” dla najstarszej grupy wiekowej dzieci z przedszkoli i uczniów klas I-III szkół podstawowych – ogółem 159 dzieci,

⁴ <https://www.karpacz.pl/nieodplatna-pomoc-prawna> [dostęp: 29 października 2021].

⁵ <https://www.karpacz.pl/karpacz-50> [dostęp: 29 października 2021].

- program senioralny Karpacz 50+ – (zajęcia komputerowe, gimnastyka rehabilitacyjna, wyjazd do teatru) – uczestniczyło w nim około 40 osób,
- dożywianie dzieci w szkolnej stołówce – 21 uczniów klas I-VIII do 12 marca, po 12 marca – 10 uczniów z klas I-III,
- zimowisko dla 60 uczniów szkoły podstawowej,
- pomoc terapeutyczna dla osób uwikłanych w uzależnienia – w Punkcie Pomocy Rodzinie „Pozytywka” pracowało nieprzerwanie 2 terapeutów (w wyniku wprowadzonych obostrzeń od 12 marca 2020 r. terapeuci udzielali porad w trybie zdalnym)⁶.

Podsumowując na terenie gminy Karpacz zauważalne są pozytywne zmiany, które doprowadziły do zmniejszenia sfery ubóstwa. Jednak sytuacja nadal wymaga dalszych działań, zwłaszcza że w przyszłości należy spodziewać się wzrostu popytu na usługi związane z opieką nad osobami niesamodzielnymi, co może skutkować koniecznością rozwoju odpowiedniej infrastruktury.

AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA I ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Istotne znaczenie dla współczesnego rozwoju społeczno-gospodarczego ma aktywność ludności. Wynika ona m.in. z poziomu kapitału społecznego. Wyznacznikiem aktywności społecznej jest m.in. rozwój organizacji pozarządowych, w tym fundacji i stowarzyszeń.

Aktywność społeczna przedstawiona za pomocą liczby organizacji pozarządowych na 1 tys. mieszkańców była w gminie Karpacz w 2020 r. wyższa niż w 2014 r. i wynosiła 8,69. Liczba ta kształtuje się zdecydowanie powyżej średniej dla powiatu karkonoskiego (4,75) i Dolnego Śląska (4,32).

Tabela 8. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców

JST	2014	2020	2014=100(%)	Powiat=100(%) Rok 2020
Gmina Karpacz	7,11	8,69	122,2	182,9
Gmina Janowice Wielkie	4,15	3,98	95,9	83,8
Gmina Jeżów Sudecki	3,24	3,44	106,2	72,4
Gmina Kowary	1,84	2,63	142,9	55,4
Gmina Mysłakowice	3,32	4,06	122,3	85,5
Gmina Piechowice	2,78	2,80	100,7	58,9
Gmina Podgórzyn	5,04	6,40	127,0	134,7
Gmina Stara Kamienica	5,46	6,86	125,6	144,4
Gmina Szklarska Poręba	6,59	6,61	100,3	139,2
Powiat karkonoski	4,08	4,75	116,4	100,0
Dolny Śląsk	3,61	4,32	119,7	90,9

Źródło: opracowanie na podstawie BDL GUS.

Analizując szerzej dany wskaźnik warto dodać, że w 2020 r. jego wartość dla Karpacza była najwyższa nie tylko na tle powiatu, ale także wszystkich gmin na Dolnym Śląsku. Tym samym mieszkańcy Karpacza plasują się w czołówce najbardziej aktywnych jednostek samorządu terytorialnego w Polsce.

Niewątpliwie najpopularniejszym wydarzeniem skupiającym przedstawicieli nauki i organizacji pozarządowych jest Forum Ekonomiczne. W 2021 r. w dniach 7-9 września odbyła się po raz drugi w Karpaczu – największa w Europie Środkowo-Wschodniej platforma spotkań. XXX edycja nosiła hasło „Europa w poszukiwaniu przywództwa”. Do Karpacza zaproszono ponad 3000 gości z Europy, Azji Centralnej, USA, którzy dyskutowali o bezpieczeństwie, perspektywach rozwoju gospodarczego, współczesnych wyzwaniach i przewidywaniu kryzysów⁷.

⁶ Raport o stanie Gminy Karpacz za 2020 rok.

⁷ <https://www.forum-ekonomiczne.pl/forum-ekonomiczne-2021/> [dostęp: 8 listopada 2021].

OPIEKA NAD DZIEĆMI DO LAT 3

Wpływ na poziom i jakość życia mieszkańców ma dostęp do opieki żłobkowej. Swobodny dostęp do miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 umożliwia podjęcie zatrudnienia przez rodziców i wpływa korzystnie na aktywność zawodową, szczególnie wśród kobiet.

Mieszkańcy Karpacza mogą korzystać z bezpłatnej opieki żłobkowej nad dzieckiem do 3 roku życia.

W ramach projektu „Klub dziecięcy szansą na aktywność zawodową rodziców/opiekunów” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej, zostały otwarte 22 nowe miejsca dla dzieci w wieku od 20 miesięcy do 3 lat zamieszkujących gminy Karpacz, Podgórzyn i Mysłakowice. W Klubie Dziecięcym „Maluszek” przy Przedszkolu Niepublicznym w Karpaczu, ul. Okrzei 3, maluchy mają zapewnioną profesjonalną, troskliwą i bezpłatną opiekę w godzinach od 6:30 do 16:00. Rodzice dziecka pokrywają jedynie koszt posiłków.⁸

Jak wynika z danych GUS w klubie dziecięcym w 2020 r. w ciągu roku przebywało ogółem 10 dzieci. Z danych wynika również, że na terenie Karpacza opieką żłobkową objętych było ok. 9,2% dzieci w wieku do lat 3.

Tabela 9. Opieka nad dziećmi do lat 3 w gminie Karpacz

Wyszczególnienie	2014	2020
Kluby dziecięce	0	1
Miejsca w klubach dziecięcych	-	22
Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach	0,0	9,2
Dzieci przebywające w ciągu roku w klubach dziecięcych	-	10
Dzieci w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3	0	92

Źródło: opracowanie na podstawie BDL GUS.

Podmioty prowadzące żłobek lub klub dziecięcy na terenie gminy Karpacz mogą ubiegać się o dotację celową z budżetu gminy na dziecko zamieszkałe na terenie gminy, objęte opieką w żłobku lub klubie dziecięcym. Wysokość dotacji celowej ustala się w wysokości 200 zł miesięcznie⁹.

Istotnym elementem mogącym wpłynąć na wzrost upowszechnienia opieki nad dziećmi do lat 3, jest prowadzenie działań promocyjno-informacyjnych na temat form opieki nad dziećmi do lat trzech, jak również upowszechnienie wiedzy o takich formach, jak opiekun dzienny czy „niania” wśród mieszkańców, a szczególnie rodziców dzieci.

WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE

Potencjał gminy buduje się między innymi poprzez przełamywanie barier w zakresie dostępu do edukacji i to już od wieku przedszkolnego.

W 2020 r. funkcjonowało w Karpaczu jedno przedszkole gminne i jedno przedszkole niepubliczne. Do Przedszkola Publicznego, przy ul. Skrzatów Karkonoskich 1 uczęszczało 99 dzieci na 125 miejsc. Do Przedszkola Niepublicznego Nr 2, przy ul. Okrzei 3 uczęszczało średnio 54 dzieci na 60 miejsc .

Jak wynika z danych GUS w 2019 r. odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym był w gminie Karpacz najwyższy na tle gmin należących do powiatu karkonoskiego i wyższy od średniej regionalnej.

⁸ <https://www.karpacz.pl/bezplatna-opieka-nad-dzieckiem-do-3-roku-zycia-4182/n> [dostęp: 2 listopada 2021].

⁹ Uchwała Nr XLVII/438/18 Rady Miejskiej Karpacza z dnia 28 lutego 2018 r. w sprawie wysokości i zasad ustalania oraz rozliczania dotacji celowych dla podmiotów prowadzących żłobki lub kluby dziecięce na terenie Gminy Karpacz.

Tabela 10. Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1 tys. dzieci w wieku 3-5 lat

JST	2014	2019	2014=100(%)	Powiat=100(%) Rok 2019
Gmina Karpacz	1132	1168	103,2	155,5
Gmina Janowice Wielkie	570	573	100,5	76,3
Gmina Jeżów Sudecki	290	571	196,9	76,0
Gmina Kowary	721	719	99,7	95,7
Gmina Mysłakowice	578	673	116,4	89,6
Gmina Piechowice	843	794	94,2	105,7
Gmina Podgórzyn	513	925	180,3	123,2
Gmina Stara Kamienica	679	886	130,5	118,0
Gmina Szklarska Poręba	773	711	92,0	94,7
Powiat karkonoski	652	751	115,2	100,0
Dolny Śląsk	800	892	111,5	118,8

Źródło: opracowanie na podstawie BDL GUS.

W 2019 r. na 1000 dzieci w wieku 3-5 lat opieką przedszkolną w gminie objętych było 1168 dzieci podczas gdy średnia dla powiatu karkonoskiego wynosiła 751, a dla Dolnego Śląska 892.

EDUKACJA SZKOLNA

Na terenie Karpacza w 2020 r. funkcjonowała szkoła podstawowa publiczna oraz szkoła niepubliczna. We wrześniu 2020 r. do poniższych szkół zlokalizowanych na terenie gminy odpowiednio uczęszczało:

- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Ratowników Górskich w Karpaczu, ul. Konstytucji 3 Maja 48a – 330 uczniów,
- Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Karpaczu, ul. Myśliwska 15 – 75 uczniów.

W publicznej szkole podstawowej odbywała się nauka języka obcego – angielskiego a dodatkowego języka obcego (niemieckiego) uczyło się 115 uczniów. Do jednej klasy uczęszczało w 2020 roku średnio 18,3 uczniów. Funkcjonowało 18 oddziałów w szkole tj. 6 w klasach I-III, 12 w klasach IV – VIII¹⁰.

W gminie funkcjonuje również Klub Środowiskowy „Akademia Uśmiechu”, gdzie odbywają się zajęcia opiekuńczo-wychowawcze, pomoc w odrabianiu lekcji, gry i zabawy integracyjne, dożywianie oraz opieka po zakończonych lekcjach.

Wyniki uczniów są efektem procesu nauczania. Weryfikacja postępów edukacyjnych i osiągnięć uczniów przybiera różne formy. Najczęściej są to egzaminy wewnętrzne i zewnętrzne oraz konkursy przedmiotowe. O sytuacji szkolnictwa podstawowego świadczą m.in. wyniki egzaminu ósmoklasisty.

Średnie wyniki egzaminu z języka polskiego, matematyki i języka angielskiego dla szkół zlokalizowanych na terenie gminy Karpacz kształtują się na zauważalnie wyższym poziomie względem średnich wyników dla powiatu karkonoskiego.

Jak wynika z danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej we Wrocławiu, uczniowie uczęszczający do szkół zlokalizowanych na terenie gminy Karpacz osiągnęli średnie wyniki z języka polskiego, matematyki oraz języka angielskiego powyżej średniej dla Dolnego Śląska.

Należy podkreślić, że wyniki z ww. przedmiotów wyraźnie od tej średniej odbiegały, a mianowicie o:

- 4,3 punkty procentowe w przypadku języka polskiego,
- 7,7 punktów procentowych w przypadku matematyki,

¹⁰ Tamże.

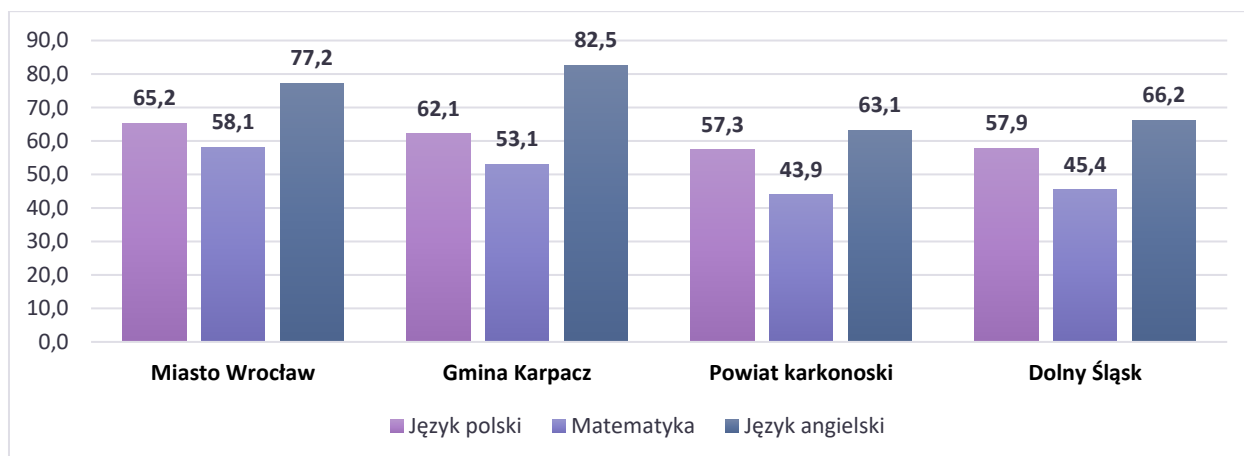
- 16,3 punktu procentowego w przypadku języka angielskiego.

Tabela 11. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2021 r.

JST	Język polski	Matematyka	Język angielski
Gmina Karpacz	62,1	53,1	82,5
Gmina Janowice Wielkie	62,1	38,1	46,9
Gmina Jeżów Sudecki	47,0	34,7	47,9
Gmina Kowary	56,7	41,3	63,7
Gmina Mysłakowice	57,8	47,5	62,8
Gmina Piechowice	62,5	51,3	65,3
Gmina Podgórzyn	61,1	52,3	70,0
Gmina Stara Kamienica	60,9	29,9	53,8
Gmina Szklarska Poręba	46,0	36,5	58,8
Powiat karkonoski	57,3	43,9	63,1
Dolny Śląsk	57,9	45,4	66,2

Źródło: OKE Wrocław.

Warto również odnieść się do wyników uczniów klas ósmych z Wrocławia. W tym przypadku widoczna jest przewaga Wrocławia nad Karpaczem w zakresie języka polskiego i matematyki. Natomiast z języka angielskiego, to uczniowie uczęszczający do szkół zlokalizowanych na terenie gminy Karpacz osiągnęli lepszy wynik.

Rysunek 3. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2021 r.

Źródło: OKE Wrocław.

Podsumowując, wyniki egzaminu ósmoklasisty, uzyskiwane przez uczniów szkół zlokalizowanych na terenie gminy Karpacz kształtują się na zadowalającym poziomie i mogą rywalizować z Wrocławiem. W dalszym ciągu w gminie powinno wspierać się edukację na poziomie podstawowym, szczególnie w zakresie matematyki i angielskiego, tj. przedmiotów, które w przyszłości mogą decydować o pozycji uczniów na rynku pracy w innowacyjnych branżach.

W przypadku szkolnictwa średniego, w gminie swoją siedzibę ma Dolnośląski Zespół Szkół w Karpaczu. Kandydaci w aktualnej ofercie edukacyjnej mogą podjąć naukę w Zespole Szkół Mistrzostwa Sportowego, w której znajduje się możliwość dalszego kształcenia w Liceum Ogólnokształcącym lub Technikum na kierunkach: Technik Hotelarstwa lub Technik Żywności i Usług Gastronomicznych.

Uczniowie, którzy zdecydują się uprawiać sport w Szkole Mistrzostwa Sportowego mogą wybierać wśród takich dyscyplin jak:

- saneczkarstwo lodowe,
- narciarstwo biegowe,

- piłka ręczna dziewcząt,
- koszykówka chłopców.

Szkoła posiada wielofunkcyjny obiekt sportowy przystosowany do rozgrywania zawodów sportowych, przeprowadzania treningów i ćwiczeń gimnastycznych. Szkoła posiada także nowoczesny internat, zapewniając wychowankom doskonałe warunki do nauki i mieszkania (15 pokoi 3-4 osobowych)¹¹.

W 2021 r. do egzaminów maturalnych w Szkole Mistrzostwa Sportowego przystąpiło 38 uczniów. Najwięcej przystępujących do matury uczyło się w Liceum Ogólnokształcące (23). Jak wynika z danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej we Wrocławiu uczniowie z Karpacza, uzyskali wyniki poniżej średniej powiatowej i wojewódzkiej ze wszystkich obowiązkowych egzaminów maturalnych.

Tabela 12. Wyniki egzaminu maturalnego w 2021 r.

Wyszczególnienie	Język polski		Matematyka		Język angielski	
	Zdający	Śr. wynik (%)	Zdający	Śr. wynik (%)	Zdający	Śr. wynik (%)
Szkoła Mistrzostwa Sportowego w Karpaczu	38	51,3	38	39,4	33	67,8
Liceum Ogólnokształcące	23	49,6	23	47,1	21	75,0
Technikum	15	54,1	15	27,5	12	55,2
Powiat karkonoski	85	58,3	85	43,6	75	69,7
Dolny Śląsk	17 783	56,6	17 759	53,6	16 498	77,2

Źródło: OKE Wrocław.

Dalsza poprawa jakości kształcenia związana będzie z kontynuacją inwestycji na rzecz modernizacji istniejącej infrastruktury edukacyjnej i sportowej, a także doposażenia pracowni przedmiotowych i poszerzenia oferty zajęć dodatkowych. Należy również dążyć do wzmocnienia oferty edukacyjnej oraz poprawy jakości nauczania.

OPIEKA ZDROWOTNA

Podstawowa opieka zdrowotna powinna odgrywać kluczową rolę w systemie ochrony zdrowia, stanowiąc miejsce gromadzenia podstawowych informacji na temat pacjentów i ich problemów zdrowotnych oraz koordynacji procesu opieki nad pacjentami¹².

W gminie według danych przekazanych przez Urząd Miejski w Karpaczu, funkcjonuje jedna przychodnia POZ oraz Szpital – Centrum Medyczne.

Jak wynika z Raportu o stanie Gminy Karpacz za 2019 rok, na terenie Karpacza w 2019 r. funkcjonowały 3 apteki, które czynne były w dni powszednie, niedziele, święta i inne dni wolne od pracy zapewniając tym samym dostępność świadczeń aptecznych dla mieszkańców Karpacza oraz turystów.

W latach 2014–2020 według danych GUS, poprawił się wskaźnik przychodni na 1000 mieszkańców. W analizowanych latach wskaźnik ten wzrósł w gminie Karpacz z 0,41 do 0,89. Należy zaznaczyć, że 2020 r. wartość niniejszego wskaźnika kształtowała na ponad dwa razy wyższym poziomie niż średnia dla powiatu karkonoskiego (0,38) oraz powyżej średniej dla Dolnego Śląska (0,53).

Tabela 13. Wskaźnik przychodni na 1000 ludności

JST	2014	2020	2014=100(%)	Powiat=100(%) Rok 2020
Gmina Karpacz	0,41	0,89	219,3	235,2
Gmina Janowice Wielkie	0,00	0,47	-	123,5

¹¹ <https://dzs.karpacz.pl/> [dostęp: 7 grudnia 2021].

¹² Źródło: Strategiczne kierunki rozwoju systemu ochrony zdrowia w Polsce, Wyniki ogólnonarodowej debaty o kierunkach zmian w ochronie zdrowia, Warszawa, sierpień 2019 r.

Gmina Jeżów Sudecki	0,56	0,40	70,6	104,9
Gmina Kowary	0,26	0,09	35,7	24,8
Gmina Mysłakowice	0,20	0,30	152,2	78,4
Gmina Piechowice	0,31	0,33	106,6	86,8
Gmina Podgórzyn	0,60	0,48	80,4	127,4
Gmina Stara Kamienica	0,19	0,19	101,1	50,3
Gmina Szklarska Poręba	0,44	0,60	136,9	158,7
Powiat karkonoski	0,34	0,38	111,9	100,0
Dolny Śląsk	0,46	0,53	115,7	140,4

Źródło: opracowanie na podstawie BDL GUS.

W 2020 r. mieszkańcom gminy udzielono łącznie 26 438 porad lekarskich. W stosunku do 2014 r. liczba porad wzrosła o ok. 6,2%. W 2014 r. mieszkańcom gminy Karpacz udzielono 24 905 porad.

Tabela 14. Porady lekarskie ogółem

JST	2014	2020	2014=100(%)
Gmina Karpacz	24 905	26 438	106,2
Gmina Janowice Wielkie	b.d.	b.d.	-
Gmina Jeżów Sudecki	15 716	14 707	93,6
Gmina Kowary	41 410	b.d.	-
Gmina Mysłakowice	21 047	28 009	133,1
Gmina Piechowice	28 653	26 036	90,9
Gmina Podgórzyn	28 998	29 741	102,6
Gmina Stara Kamienica	10 508	10 623	101,1
Gmina Szklarska Poręba	23 363	12 019	51,4
Powiat karkonoski	194 600	147 573	75,8
Dolny Śląsk	12 124 494	11 839 679	97,7

Źródło: opracowanie na podstawie BDL GUS.

Dalszy rozwój systemu opieki zdrowotnej jest konieczny nie tylko ze względu na trendy demograficzne. Zdrowie jest istotnym czynnikiem osiągnięcia wzrostu gospodarczego, dlatego priorytetowo należy traktować działania zmierzające do:

- dostosowania systemu opieki zdrowotnej do sytuacji demograficznej,
- upowszechnienia i wzmocnienia profilaktyki w każdym wieku,
- popularyzacji kultury bezpieczeństwa i zdrowego stylu życia,
- poprawy efektywności systemu opieki zdrowotnej.

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Zgodnie z danymi Komisariatu Policji w Karpaczu w 2020 r. przeprowadzono 438 postępowań o wykroczenia z zawiadomienia osób lub instytucji oraz 294 interwencje własnych, w trakcie których ujawnione wykroczenia zakończono mandatem karnym bądź pouczeniem.

Przyjęto łącznie 996 zawiadomień o możliwości popełnienia wykroczenia i przestępstw. Największym problemem w gminie Karpacz są czyny zabronione dotyczące przestępstw przeciwko mieniu – łącznie

341 przypadków, a szczególnie kradzieże z włamaniem i kradzieże. Policja nie prowadzi danych statystycznych z podziałem na gminy. Dane dotyczą gminy Karpacz i Podgórzyn.

Ochotnicza Straż Pożarna w Karpaczu realizuje zadania z zakresu ochrony przeciwpożarowej, ochrony ludności oraz ratownictwa, współdziałając z Państwową Strażą Pożarną. Jednostka ta włączona jest do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego¹³.

Jak wynika z danych GUS w 2020 r. na terenie gminy Karpacz odnotowano 49 interwencji z udziałem jednostek ochrony pożarowej w przeliczeniu na 1000 ludności. Wskaźnik ten kształtował się w gminie powyżej średniej powiatowej (24) oraz średniej regionalnej (17).

Tabela 15. Zdarzenia wymagające udziału jednostek ochrony przeciwpożarowej na 1000 ludności

JST	2018	2020	2014=100(%)	Powiat=100(%) Rok 2020
Gmina Karpacz	38	49	128,9	204,2
Gmina Janowice Wielkie	20	22	110,0	91,7
Gmina Jeżów Sudecki	20	19	95,0	79,2
Gmina Kowary	13	13	100,0	54,2
Gmina Mysłakowice	15	17	113,3	70,8
Gmina Piechowice	14	13	92,9	54,2
Gmina Podgórzyn	27	27	100,0	112,5
Gmina Stara Kamienica	17	23	135,3	95,8
Gmina Szklarska Poręba	24	48	200,0	200,0
Powiat karkonoski	20	24	120,0	100,0
Dolny Śląsk	16	17	106,3	70,8

Źródło: opracowanie na podstawie BDL GUS.

Jak wynika z dostępnych danych w 2020 r. na terenie gminy wystąpiły 222 zdarzenia wymagające interwencji służb przeciwpożarowych. W porównaniu do roku poprzedniego było to o 100 zdarzeń więcej. W 2020 r. ze względu na rodzaje zdarzeń najczęściej wystąpiło zagrożeń miejscowych (171). Liczba pożarów wyniosła 28. Odnotowano także 23 fałszywe alarmy.

Istotnym elementem wpływającym na bezpieczeństwo w Karpaczu jest monitoring miejski. Obecnie składa się on z 60 kamer, których zasięg obserwacji obejmuje newralgiczne skrzyżowania, tunel, a także miejsca, w których przebywają dzieci i młodzież, tj. wejście do szkoły, boiska, place zabaw, parki. System umożliwia rejestrację tablic rejestracyjnych samochodów wjeżdżających i wyjeżdżających z Karpacza. Monitoring wyposażony jest w trzy stanowiska operatorskie zlokalizowane na Komisariacie Policji w Karpaczu, w Straży Miejskiej w Karpaczu oraz w Referacie Informatyzacji Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego. Nagrania z monitoringu są często analizowane w prowadzonych postępowaniach i w wielu przypadkach stanowią materiał dowodowy. Planowana jest dalsza rozbudowa systemu monitoringu miejskiego.

W okresach wzmożonego ruchu turystycznego gmina Karpacz zapewnia dodatkowe patrole oddziałów prewencji realizujących zadania z zakresu ochrony porządku publicznego¹⁴.

¹³ Raport o stanie Gminy Karpacz za 2020 rok.

¹⁴ Raport o stanie Gminy Karpacz za 2019 rok.

KULTURA

Na potencjał rozwojowy obszaru ma wpływ również jego potencjał kulturalny, który tworzą instytucje kultury, takie jak biblioteki, domy kultury, teatry, kina itp. Na terenie gminy Karpacz możemy wyróżnić trzy instytucje wpisane do Rejestru Instytucji Kultury prowadzonego przez Burmistrza Karpacza:

- Karpaczańskie Centrum Kultury i Turystyki w Karpaczu,
- Miejska Biblioteka Publiczna im. Tadeusza Różewicza w Karpaczu,
- Miejskie Muzeum Zabawek ze zbiorów Henryka Tomaszewskiego.

Były dworzec i tereny kolejowe w Karpaczu zostały zaadaptowane przez Karpaczańskie Centrum Kultury i Turystyki. W centrum znajduje się Biblioteka Miejska oraz Muzeum Zabawek. W miejscu dawnej Informacji Turystycznej otwarto placówkę „Stacja Kultura”, gdzie prowadzone są różne warsztaty dla dzieci, młodzieży i dorosłych.

Miejska Biblioteka Publiczna im. Tadeusza Różewicza w Karpaczu powstała w 1965 r. łączy środowisko lokalne, kulturę, historię i tradycję. Służy rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb czytelniczych społeczności lokalnej oraz upowszechnianiu wiedzy i rozwojowi kultury¹⁵.

Działalność Miejskiej Biblioteki Publicznej w Karpaczu ze względu na pandemię COVID-19 została ograniczona, a niektóre akcje zorganizowano w formie on-line. Mimo wprowadzonych obostrzeń, Biblioteka w 2020 r. była organizatorem i uczestniczyła w następujących akcjach:

- spotkania autorskie – Jacek Fedorowicz, Maria Nienartowicz,
- spotkania DKK 50+,
- akcja „One City – One Book”,
- warsztaty dla przedszkolaków z okazji Dnia Babci i Dziadka,
- „Dzień Kubusia Puchatka” dla przedszkolaków,
- „Koszyk pełen bajek” (odwiedziny bibliotekarzy w przedszkolu i czytanie bajek – raz w miesiącu),
- zajęcia pro-eko dla dzieci w wieku przedszkolnym (współpraca ze Związkiem Gmin Karkonoskich),
- spotkania ZNP Koło Emerytów i Rencistów,
- pomoc w organizacji wyjazdów seniorów ZNP oraz mieszkańców Karpacza (letni wypoczynek),
- półkolonie miejskie, zielona szkoła, kolonie organizowane na terenie miasta, spotkania dla dzieci spędzających wypoczynek w Karpaczu,
- akcja „Leżakowanie z książką”,
- 28. Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy,
- „Mała książka wielki człowiek” (spotkania z dziećmi do 6 roku życia),
- akcja „czytaj.pl”,
- ferie w bibliotece¹⁶.

Biblioteka w 2020 r. dysponowała łącznie 33 966 woluminami. W ciągu roku z oferty biblioteki skorzystało 580 czytelników, a na zewnątrz wypożyczono 1506 książek.

¹⁵ Plan rozwoju Miejskiej Biblioteki Publicznej na lata 2021-2026.

¹⁶ Raport o stanie Gminy Karpacz za 2020 rok.

Tabela 16. Biblioteki publiczne w gminie Karpacz

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2014=100(%)
Biblioteki i filie	1	1	1	1	1	1	1	100,0
Księgozbiór	28 085	29 126	29 470	30 710	31 460	32 747	33 966	120,9
Czytelnicy w ciągu roku	1 035	1 002	954	975	960	790	580	56,0
Wypożyczenia księgozbioru na zewnątrz	36 904	19 700	18 650	20 053	19 019	20 102	1 506	4,1

Źródło: opracowanie na podstawie BDL GUS.

Niestety w porównaniu do 2014 r. zmniejszyła się zarówno liczba czytelników, jak i wypożyczanych książek. W 2014 r. z usług bibliotek skorzystało 1035 czytelników, którzy wypożyczyli 36 904 książki.

Niska liczba czytelników i wypożyczeń księgozbioru na zewnątrz w 2020 r. mogła wynikać ze skutków pandemii COVID-19. Zaprezentowane dane można uznać za niepokojące.

Miejska Biblioteka Publiczna w Karpaczu może stanowić bardzo ważne ogniwo infrastruktury kulturalnej i oświatowej. Wspomagać szeroko rozumianą edukację społeczną. Poprzez bezpłatny i szeroki dostęp do dóbr kultury polskiej i światowej za pośrednictwem książek, czasopism, zbiorów specjalnych, komputerowych baz danych i internetu¹⁷.

Miejskie Muzeum Zabawek w Karpaczu to miejsce, gdzie dorośli powracają wspomnieniami w świat dzieciństwa, a dzieci mogą ujrzeć świat zaklęty w miniaturze. Powstało z prywatnej kolekcji Henryka Tomaszewskiego – słynnego mima i założyciela Teatru Pantomimy Wrocławskiej.

Kolekcja Muzeum Zabawek ukazuje przekrój zabawkarstwa obejmujący około 300 lat, od XVIII wiecznych figurek szopkowych poprzez lalki z XIX wieku aż po zabawki typowe dla XX wieku. Zbiory pochodzą z różnych stron świata m.in. z Japonii, Australii, Meksyku, Rosji, Niemiec¹⁸.

Frekwencja Muzeum Zabawek w 2020 r. wyniosła 18 582 osób, w tym udzielono 3376 bezpłatnych wejść (wejścia bezpłatne: w środy, dzieci do lat 6, placówki opiekuńczo-wychowawcze). Zbiory Muzeum w 2020 r. powiększono o 47 eksponatów uzyskanych w drodze zakupów i darów¹⁹.

W gminie Karpacz odbywa się też wiele działań mających na celu promocję miasta poprzez organizację oraz współorganizację wydarzeń kulturalnych i sportowych. Do najważniejszych wydarzeń odbywających się cyklicznie możemy zaliczyć m.in.:

- Górską Orkiestrą Świątecznej Pomocy,
- Powitanie Słońca w Budnikach,
- Szukanie Wielkanocnego Zajęczka,
- Mistrzostwa Polski z Jajem,
- Tajemnice Karpacza – Rajd Arado,
- Rodzinna Majówka w Karpaczu,
- Dzień Dziecka,
- Festiwal Smaków Liczyrzepy,
- Piknik Strażacki,

¹⁷ Plan rozwoju Miejskiej Biblioteki Publicznej na lata 2021-2026.

¹⁸ <https://www.muzeumzabawek.pl/> [dostęp: 15 grudnia 2021].

¹⁹ Raport o stanie Gminy Karpacz za 2020 rok.

- Kabaretki,
- PARKowanie pod Lipą,
- Piknik Entuzjastów Harley Davidson,
- Open Street Festival,
- Karkonoskie Dni Lajtowe,
- Pożegnanie Słońca w Budnikach,
- Sylwester pod Śnieżką.

Pandemia COVID-19 sprawiła, że instytucje kultury doświadczyły wiele negatywnych skutków. Wiele imprez zostało przeniesionych lub całkowicie anulowanych. Coraz modniejsze stało się natomiast upowszechnianie inicjatyw kulturalnych on-line. Wydarzenia kulturalne nie są aktualnie organizowane na tak dużą skalę, jak miało to miejsce wcześniej, a mieszkańcy jako jedną z form wypoczynku wybierają m.in. spędzanie wolnego czasu na świeżym powietrzu przy jednoczesnym zachowaniu reżimu sanitarnego.

SPORT I REKREACJA

Sport to ważny i jeden z podstawowych elementów skutecznej promocji skierowanej do szerokiego grona odbiorców (mieszkańców, turystów, inwestorów i lokalnego biznesu). Karpacz prowadzi intensywne działania mające na celu promowanie oferty sportowej i rekreacyjno-wypoczynkowej.

Gmina Karpacz posiada nowoczesną infrastrukturę sportową oraz bogatą bazę noclegową. Miasto pełni tym samym funkcję ogólnopolskiego centrum lekkoatletycznego. W Karpaczu trenuje wielu mistrzów i rekordzistów. Zmagania zawodników można podziwiać podczas Mistrzostw Polski oraz mityngów lekkoatletycznych. Sportowcy i trenerzy z całej Polski korzystają w Karpaczu nie tylko z urządzeń sportowych, ale również z oferty lokalnych hoteli, pensjonatów, restauracji i atrakcji turystycznych²⁰.

Niestety dane GUS nie odzwierciedlają faktycznego potencjału sportowo-rekreacyjnego w gminie Karpacz. Według nich w 2020 r. kluby sportowe zrzeszały łącznie 26 członków. Jednocześnie było zarejestrowanych tyle samo osób ćwiczących. Warto przy tym podkreślić, że wśród ćwiczących dominowały osoby powyżej 18 roku życia. W ramach klubów funkcjonowała 1 sekcja sportowa.

Tabela 17. Członkowie klubów sportowych w gminie Karpacz

JST	2014	2020	2014=100(%)
Kluby	2	1	50,0
Członkowie	165	26	15,8
Ćwiczący ogółem	131	26	19,8
Ćwiczący do lat 18 ogółem	117	0	-
Sekcje sportowe	5	1	20,0

Źródło: opracowanie na podstawie BDL GUS.

Potencjał sportowy w gminie Karpacz jest zdecydowanie większy niż przedstawiają dane GUS. Według danych cząstkowych, które udało się zebrać przez Urząd Miejski w Karpaczu, wynika że liczba klubów, członków, ćwiczących i sekcji sportowych jest w Karpaczu zdecydowanie wyższa.

²⁰ Tamże.

- Klub Sportowy GRAN: w sezonie 2020/2021 ilość członków to 131 osób, liczba osób ćwiczących w klubie 117, w sezonie 2021/2022 ilość członków to 91 osób, liczba osób ćwiczących w klubie 77,
- Klub Sportowy Śnieżka: w klubie ćwiczy około 30 osób w sekcjach saneczkarstwo, narciarstwo zjazdowe, trening ogólnorozwojowy (grupa dzieci), Nordic Walking,
- Klub Sportowy SKIVEGAS: na chwilę obecną 95 członków, z tego 70 aktywnych ćwiczących w klubie i 25 pasywnych (rodzice).

Warto powołać się także na informacje zawarte m.in. w Raporcie o stanie Gminy Karpacz za 2020 r., z którego możemy uzyskać informację, iż mimo negatywnej sytuacji związanej z pandemią COVID-19, na obiektach sportowych w 2020 r. zostały przeprowadzone 23 zgrupowania Polskiego Związku Lekkiej Atletyki, w których uczestniczyło 380 zawodników Kadry Narodowej. Na stadionie odbyły się także obozy treningowe 30 klubów sportowych z całej Polski.

W Karpaczu trenowali tacy sportowcy jak: Szymon Ziółkowski – Mistrz Olimpijski i Mistrz Świata, Paweł Fajdek – 4 - krotny Mistrz Świata, Paweł Wojciechowski – Mistrz Świata, Piotr Lisek – Wicemistrz Świata, Wojciech Nowicki – Brązowy medalista Igrzysk Olimpijskich i Mistrzostw Świata, Jakub Krzewina i Łukasz Krawczuk – Mistrzowie i rekordziści Świata, Joanna Linkiewicz – Wicemistrzyni Świata, Joanna Fiodorow – Wicemistrzyni Świata i Konrad Bukowiecki – Mistrz Europy²¹.

W ramach promocji gminy Karpacz w ostatnich latach organizowane były następujące wydarzenia sportowe:

- Zimowy Ultramaraton Górski,
- Mistrzostwa Karkonoszy o Puchar Burmistrza Karpacza,
- Ultramaraton Górski 3x Śnieżka = 1x Mont Blanc,
- Marcin Gortat Camp,
- Uphill Race Śnieżka,
- Dzieciaki do rakiet,
- Rowerem na Śnieżkę,
- BikePlanet Townhill Race,
- Lawina, czyli Międzynarodowy Marszozbieg ze Śnieżki do Samotni,
- Bieg do Kotła Łomniczki.

Podsumowując, gmina Karpacz prowadzi intensywne działania mające na celu promowanie oferty sportowej i rekreacyjno-wypoczynkowej miasta. Sport i aktywność fizyczna odgrywają ważną rolę we wzmacnianiu więzi rodzinnych i przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu.

---

²¹ Raport o stanie Gminy Karpacz za 2020 rok.

E-USŁUGI I DOSTĘP DO INTERNETU

Internet pełni rolę ważnego narzędzia, umożliwiającego szeroki dostęp do wiedzy i informacji. Rozwój technologii wykorzystujących Internet umożliwia zdalny dostęp do wielu sfer życia społecznego i gospodarczego. Wraz z rozwojem e-usług coraz więcej spraw można zrealizować bez konieczności bezpośredniego kontaktu co staje się szczególnie ważne w okresie zagrożenia pandemią COVID-19.

Internet i technologie ICT usprawniają funkcjonowanie zarówno mieszkańców (szczególnie osobom niepełnosprawnym) jak i przedsiębiorstw. Wykorzystanie narzędzi ICT sprzyja obniżeniu kosztów działalności firm i administracji. Z tego powodu wydajność infrastruktury cyfrowej oraz e-usług jest kluczowa dla prawidłowego rozwoju gminy.

W gminie Karpacz Internet obsługiwany jest przez ogólnopolskie sieci kablowe, satelitarne i komórkowe oraz firmy świadczące usługi Wi-Fi. Z danych gromadzonych i udostępnionych przez Urząd Komunikacji Elektronicznej wiadomo, że na terenie miasta według stanu na 31.12.2019 r. usługami dostępu do internetu zajmowało się 14 przedsiębiorców telekomunikacyjnych:

- www.play.pl – P4 sp. z o.o.,
- www.t-mobile.pl – T-Mobile Polska S.A.,
- <http://www.limonka.pl> – Dolnet Group Sp. z o.o.,
- <http://www.box3.pl> – BOX3,
- <http://www.vectra.pl/> – Vectra S.A.
- www.multimedia.pl – Multimedia Polska S.A.,
- <http://www.exatel.pl> – EXATEL S.A.,
- <http://www.upc.pl> – UPC Polska Sp. z o.o.,
- <http://www.orange.pl> – Orange Polska S.A.,
- www.netia.pl – Netia S.A.,
- <http://www.infoo.net/> – INFO-NET,
- www.plus.pl – Polkomtel sp. z o.o.,
- <http://www.voice-net.pl> – Voice Net S.A.,
- www.nask.pl – NASK Państwowy Instytut Badawczy.

Ja wynika z informacji przekazanych przez Urząd Miejski w Karpaczu na terenie miasta zlokalizowanych jest 9 miejskich hot spotów z bezpłatnym Wi-Fi wraz ze stacjami ładowania telefonów komórkowych.

Gmina Karpacz posiada dostęp do systemu pozwalającego załatwiać sprawy urzędowe bez wychodzenia z domu, szybko i w dogodnym czasie. *E-URZĄD – Gminny System Komunikacji Online* jest serwisem internetowym (dostępny pod adresem www.eurząd.karpacz.eu), za pomocą którego mieszkańiec gminy otrzymuje m.in. dostęp do danych podatkowych i księgowych dotyczących jego osoby zgromadzonych w systemach informatycznych Urzędu Miejskiego w Karpaczu. Kluczowym elementem tego systemu jest wykorzystanie Profilu Zaufanego. Profil Zaufany, który można założyć m.in. w Urzędzie Miejskim, w postępowaniu administracyjnym zastępuje tradycyjny podpis odręczny. Dzięki temu można bezpiecznie podpisywać dokumenty elektroniczne w Internecie. Rozwiązanie to jest bezpłatne dla mieszkańca²².

²² <https://eurząd.karpacz.eu/> [dostęp: 15 grudnia 2021].

SFERA GOSPODARCZA

STRUKTURA LOKALNEJ GOSPODARKI

W gminie Karpacz w 2020 r. zarejestrowanych było ogółem 3868 podmiotów gospodarczych, z czego zdecydowaną większość stanowiły przedsiębiorstwa prywatne (3829 podmioty). W porównaniu do początku okresu referencyjnego przyjętego dla niniejszej diagnozy (rok 2014), można zauważyć, iż nastąpił wzrost liczby podmiotów w gminie o ok. 2,2%. W 2014 r. wg danych GUS zarejestrowanych było 3785 podmiotów gospodarczych, w tym 3734 podmioty prywatne.

Wśród podmiotów sektora prywatnego w 2020 r. dominowały przedsiębiorstwa osób fizycznych (822). Równocześnie na terenie gminy funkcjonowały również 72 spółki. W gminie Karpacz działalność gospodarczą prowadziły także stowarzyszenia, fundacje i inne organizacje społeczne. Jednak, w tym przypadku działalność gospodarcza ma niejednokrotnie charakter dodatkowy i wspiera realizację celów statutowych.

Tabela 18. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w gminie Karpacz

JST	2014	2020	2014=100(%)
Podmioty gospodarki narodowej – ogółem	3 785	3 868	102,2
Sektor prywatny – ogółem	3 734	3 829	102,5
Sektor prywatny – osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	844	822	97,4
Sektor prywatny – spółki handlowe	81	72	88,9
Sektor prywatny – spółdzielnie	1	0	0,0
Sektor prywatny – fundacje	11	13	118,2
Sektor prywatny – stowarzyszenia i organizacje społeczne	24	26	108,3
Sektor publiczny – ogółem	50	32	64,0

Źródło: opracowanie na podstawie BDL GUS.

Analiza struktury przedsiębiorstw według sekcji, w których funkcjonują prowadzi do wniosku, że w gminie Karpacz dominowały podmioty związane z handlem i naprawą pojazdów mechanicznych (Sekcja G), działalnością w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej (Sekcja N) oraz działalnością związaną z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (Sekcja I).

W ramach niniejszych sekcji w 2020 r. działało łącznie 3273 podmiotów, co stanowiło ok. 84,6% ogółu podmiotów funkcjonujących w gminie Karpacz.

Analizując dynamikę zmian liczby podmiotów według Sekcji, warto zaznaczyć ponad ośmiokrotny wzrost liczby działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierających (Sekcja N).

Potencjał gospodarczy gminy Karpacz zwłaszcza w innowacyjnych i perspektywicznych branżach, należy zbadać na tle innych jednostek samorządu terytorialnego powiatu karkonoskiego. W 2020 r. udział nowo zarejestrowanych podmiotów sektora kreatywnego²³ w liczbie nowo zarejestrowanych podmiotów ogółem wyniósł w Karpaczu 4,41%.

Tabela 19. Udział nowo zarejestrowanych podmiotów sektora kreatywnego w liczbie nowo zarejestrowanych podmiotów ogółem

JST	2014	2020	2014=100(%)	Powiat=100(%) Rok 2020
Gmina Karpacz	2,11	4,41	209,0	144,6
Gmina Janowice Wielkie	b.d.	1,56	-	51,1
Gmina Jeżów Sudecki	5,41	5,80	107,2	190,2
Gmina Kowary	2,80	1,54	55,0	50,5

²³ Sektor kreatywny według GUS, obejmuje podmioty z następujących działów PKD: Sekcja J dział 59, dział 60, Sekcja M dział 71, dział 73, dział 74, Sekcja R dział 90.

Gmina Mysłakowice	4,49	3,45	76,8	113,1
Gmina Piechowice	1,39	1,79	128,8	58,7
Gmina Podgórzyn	1,74	4,04	232,2	132,5
Gmina Stara Kamienica	2,08	b.d.	-	-
Gmina Szklarska Poręba	b.d.	1,56	-	51,1
Powiat karkonoski	2,31	3,05	132,0	100,0
Dolny Śląsk	5,97	5,97	100,0	195,7

Źródło: opracowanie na podstawie BDL GUS.

Warto przy tym podkreślić, że wartość tego wskaźnika w 2020 r. kształtowała się w gminie Karpacz powyżej średniej dla całego powiatu, która wynosiła 3,05% i poniżej średniej dla Dolnego Śląska (5,97).

PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ MIESZKAŃCÓW

Analizując poziom przedsiębiorczości w gminie Karpacz, w pierwszej kolejności posłużono się wskaźnikiem: Liczba firm na 100 000 mieszkańców zgodnie z wytycznymi normy PN-ISO 37120 Zrównoważony rozwój społeczny – Wskaźniki usług miejskich i jakości życia.

W latach 2014–2020 w Karpaczu zwiększyła się o 12,1% liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 100 tys. mieszkańców. W 2020 r. wskaźnik ten osiągnął wartość 86 205.

Tabela 20. Wskaźniki podmiotów gospodarczych w gminie Karpacz

JST	2014	2020	2014=100(%)
Podmioty wpisane do rejestru REGON na 100 tys. ludności	76 915	86 205	112,1
Podmioty na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	1 168,6	1 442,2	123,4
Podmioty gospodarki narodowej o liczbie pracujących powyżej 49 osób na 10 tys. mieszkańców	10,2	15,6	152,9
Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	192	150	78,1
Jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności	161	75	46,6
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności	172	183	106,4
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym	26,06	30,65	117,6

Źródło: opracowanie na podstawie BDL GUS.

Dodatkowo, należy zwrócić uwagę na wartości innego wskaźnika – podmioty na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym. W analizowanym okresie zaobserwowano bowiem wzrost liczby podmiotów z 1168,6 w 2014 r. do 1442,2 w 2020 r. Jednocześnie wzrosła o 17,6% liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym.

Ważnych informacji dostarcza także analiza poziomu przedsiębiorczości mieszkańców gminy Karpacz na tle województwa, powiatu karkonoskiego oraz innych gmin wchodzących w jego skład. W 2020 r. jego wartość w gminie Karpacz wyniosła 8620 i była wyraźnie wyższa od średniej dla powiatu (1869) oraz od średniej w regionie (1370), a w stosunku do 2014 r. wzrosła w gminie o 12,1 p.p.

Tabela 21. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. mieszkańców

JST	2014	2020	2014=100(%)	Powiat=100(%) Rok 2020
Gmina Karpacz	7 692	8 620	112,1	461,2
Gmina Janowice Wielkie	1 305	1 233	94,5	66,0
Gmina Jeżów Sudecki	1 153	1 382	119,9	73,9
Gmina Kowary	1 167	1 274	109,2	68,2
Gmina Mysłakowice	960	1 129	117,6	60,4
Gmina Piechowice	1 174	1 373	117,0	73,5
Gmina Podgórzyn	1 306	1 425	109,1	76,2
Gmina Stara Kamienica	851	1 189	139,7	63,6

Gmina Szklarska Poręba	1 873	1 892	101,0	101,2
Powiat karkonoski	1 703	1 869	109,7	100,0
Dolny Śląsk	1 207	1 370	113,5	73,3

Źródło: opracowanie na podstawie BDL GUS.

W 2020 r. na tle pozostałych gmin powiatu karkonoskiego wartość wskaźnika przedsiębiorczości w gminie Karpacz była najwyższa.

INFRASTRUKTURA BIZNESU

Ważnym czynnikiem rozwoju gospodarczego jest odpowiednio przygotowana do inwestowania infrastruktura np. strefy specjalnej aktywności gospodarczej, inkubatory przedsiębiorczości, parki przemysłowe i parki technologiczne oraz Instytucje Otoczenia Biznesu wspierające przedsiębiorców w prowadzeniu działalności gospodarczej.

Gmina Karpacz jest członkiem następujących związków i stowarzyszeń:

- Związek Gmin Karkonoskich,
- Lokalna Grupa Działania „Partnerstwo Ducha Gór”,
- Stowarzyszenie Gmin Polskich „Euroregionu Nysa”,
- Związek Miast Polskich,
- Dolnośląska Organizacja Turystyczna,
- Karkonoska Organizacja Turystyczna²⁴.

Gmina Karpacz jest członkiem Związku Gmin Karkonoskich od 1991 r.

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Partnerstwo Ducha Gór” obejmuje 8 gmin z terenu powiatu karkonoskiego. Gmina Karpacz należy do niego od 2008 r. Misją Stowarzyszenia jest wspieranie społeczno-gospodarczego rozwoju społeczności lokalnych obszaru działania.

„Euroregion Nysa” obejmuje trzy obszary przygraniczne położone w środkowej Europie, u styku granic Polski, Czech i Niemiec. Celem Euroregionu jest poprawa standardu życia mieszkańców, rozwój gospodarczy, poprawa stanu środowiska przyrodniczego "Czarnego trójkąta Europy", budowa przejść granicznych oraz ochrona Gór Izerskich zagrożonych wyniszczającym działaniem kwaśnych deszczy.

Gmina Karpacz jest członkiem Związku Miast Polskich od 1993 r. Stowarzyszeniem miast ma na celu wspieranie idei samorządu terytorialnego oraz dążenie do gospodarczego i społeczno-kulturalnego rozwoju miast polskich.

Promocja turystyczna obszaru Karpacza i Karkonoszy jest wspierana w ramach członkostwa gminy Karpacz w Dolnośląskiej i Karkonoskiej Organizacji Turystycznej. Organizacje te wspierają rozwój turystyki poprzez realizację licznych celów statutowych²⁵.

²⁴ Raport o stanie Gminy Karpacz za 2020 rok.

²⁵ Raport o stanie Gminy Karpacz za 2019 rok.

TURYSTYKA

Gmina Karpacz posiada duży potencjał do rozwoju turystyki i rekreacji. Przy czym mając na uwadze atrybuty gminy jakimi są walory krajobrazowo-przyrodnicze i liczne atrakcje turystyczne, należy przede wszystkim rozwijać nowoczesną i zróżnicowaną bazę noclegową oraz produkt adresowany dla osób aktywnych.

Do atrakcji turystycznych występujących na terenie gminy zaliczyć można:

- Świątynię Wang,
- Młynek Miłości,
- Punkt zaburzenia grawitacji,
- Dziki wodospad,
- Skocznię narciarską Orlinek
- Zaporę na Łomnicy,
- Wzgórze Karpatka,
- Dom Lalki Adoptowanej,
- Prywatne Muzeum Techniki i Budowli z Klocków LEGO,
- Karkonoskie Tajemnice,
- Centrum Rekreacji i Sportu Kolorowa,
- Skwer Śladów Zdobywców,
- Lipę Sądową,
- Muzeum Sportu i Turystyki,
- Interaktywną Wystawę Modeli z Klocków LEGO,
- Muzeum Zabawek,
- Skarby Ziemi Juna,
- Krucze Skały,
- Park Bajek,
- Centrum Informacyjne KPN.

W Karpaczu jest dobrze rozwinięta informacja turystyczna. Turyści mogą skorzystać z bezpłatnych broszur i folderów, a także wielu gadżetów, map i publikacji. Dla osób odwiedzających miasto dostępna jest Informacja Turystyczna zlokalizowana przy ul. Konstytucji 3 Maja 25. W punkcie można uzyskać wyczerpujące informacje dotyczące ciekawych miejsc do zwiedzania w Karpaczu i jego okolicy od osób pracujących aktywnie turystycznie.

Szczególnie duże znaczenie turystyczne ma Śnieżka (1603 m n.p.m.) – najwyższy szczyt Karkonoszy i Sudetów. Jest on doskonałym punktem widokowym, z którego można podziwiać rozległe panoramy.

Inną kluczową atrakcją turystyczną w gminie jest Świątynia Wang – unikatowy zabytek skandynawskiej architektury sakralnej z XII w.

Do najważniejszych obiektów wzmacniających potencjał turystyczny i rekreacyjny gminy Karpacz zaliczyć można również Muzeum Zabawek, Muzeum Sportu i Turystyki, Zaporę na Łomnicy oraz Dziki wodospad.

Poza wspomnianymi atrakcjami gminy Karpacz nie sposób zapomnieć o występujących w gminie licznych stokach narciarskich, cieszących się szczególnym zainteresowaniem zimą. Można tutaj skorzystać z oferty takich kompleksów narciarskich jak: Biały Jar Winterpol, Kompleks Narciarski Śnieżka, Stacja Narciarska Pod Wangiem, Centrum Rekreacji i Sportu Kolorowa, Karpatka Ski Panorama, Centrum Rekreacji Aktywnej Pod Śnieżką, Relaks – stok naśnieżany z pomocą Snow Factory. Dostępne są również wyciągi narciarskie: Karpatka, Lodowiec, Bambino-Ski, Łosiówka, Maciuś i Żółwik.

Pasjonaci sportów zimowych oprócz licznych stoków i wyciągów narciarskich mogą skorzystać ze szlaków do narciarstwa biegowego i skiturowego.

W mieście występują bardzo dobre warunki do spędzania czasu wolnego. Przez gminę Karpacz przebiega blisko 100 km oznakowanych szlaków turystycznych. Umożliwiają one odkrywanie obszarów, które są cenne przyrodniczo. W centrum miasta Karpacza znajdują się również liczne ścieżki spacerowe.

Przez teren gminy Karpacz przebiegają szlaki turystyczne takie jak:

- **Szlak czerwony (odcinek Głównego Szlaku Sudeckiego):** Słonecznik – Równia pod Śnieżką – Przełęcz pod Śnieżką – Kocioł Łomniczy – Skocznia Orlinek – PKS Biały Jar – Zapora nad Łomnicą – Karpatka – Płóczki – Grabowiec,
- **Szlak czerwony (Droga Przyjaźni Polsko-Czeskiej):** Słonecznik – Równia pod Śnieżką – Dom Śląski – Śnieżka – Czarny Grzbiet – Sowa Przełęcz – Przełęcz Okraj,
- **Szlak niebieski:** PKS Biały Jar – Świątynia Wang – Polana – Kocioł Małego Stawu – schronisko Samotnia – schronisko Strzecha Akademicka – Droga Jubileuszowa – Czarny Grzbiet – Sowa Przełęcz – Skalny Stół – Przełęcz Okraj,
- **Szlak zielony:** Budniki – Wilcza Poręba – Centrum Informacyjne KPN – PKS Biały Jar – Dziki Wodospad – Dolina Płasawy – Polana – Słonecznik,
- **Szlak zielony:** Osiedle Skalne – Krucze Skały – Muzeum Sportu i Turystyki – Karpacz PKP (Muzeum Zabawek) – Płóczki – Świątynia Wang – Karpacz Górny – Borowice,
- **Szlak żółty:** PKS Biały Jar – Dziki Wodospad – dawny tor saneczkowy – schronisko Strzecha Akademicka – Biały Jar,
- **Szlak żółty:** Karpacz PKP (Muzeum Zabawek) – Muzeum Sportu i Turystyki – Wilcza Poręba – Centrum Informacyjne KPN – dolina Łomniczy – schronisko Nad Łomniczką,
- **Szlak żółty:** Słonecznik – Pielgrzymy – Polana – Rówienka – Dolina Jodłówki – Borowice,
- **Szlak żółty:** Świątynia Wang – Karpacz Górny – Przełęcz pod Czołem – Kaplica św. Anny,
- **Szlak czarny:** PKS Biały Jar – Skocznia Orlinek – dolna stacja wyciągu na Kopę – Biały Jar – Kopa – Dom Śląski,
- **Szlak czarny:** Karpacz PKP (Muzeum Zabawek) – Muzeum Sportu i Turystyki – Krucze Skały – Sowa Dolina – Sowa Przełęcz.

Do szlaków tematycznych i tras spacerowych w mieście możemy zaliczyć natomiast:

- Szlak Miłośników Budnik,
- Szlak Górniczy,
- Zielone Karkonosze,
- Via Sacra,
- Trasa Zdrowia,
- Trasa na Karpatce.

Możliwości rozwoju turystyki zależne są m.in. od posiadanej bazy noclegowej. Zgodnie z ewidencjami, prowadzonymi odpowiednio przez Burmistrza Karpacza oraz Marszałka Województwa Dolnośląskiego, w okresie od stycznia do marca 2022 r. w Karpaczu zarejestrowanych było 842 obiektów świadczących usługi hotelarskie, a ilość miejsc noclegowych wyniosła 16 268.

Poddając analizie dane za pełne lata, w okresie 2014-2021, w gminie Karpacz odnotowano w 2021 r. znaczący wzrost liczby obiektów (o 87%) oraz miejsc noclegowych (o 23%) w porównaniu do 2014 r.

Tabela 22. Liczba obiektów oraz miejsc noclegowych na terenie Gminy Karpacz

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2014=100(%)
Liczba obiektów	421	464	503	576	587	637	678	788	187,2
Liczba miejsc noclegowych	13	13	13	14	14	14	13	16	123,0
	171	423	847	672	446	625	882	206	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Karpaczu.

W ogólnodostępnej Interaktywnej Bazie Noclegowej, mieszczącej się na stronie www.karpacz.pl, znajduje się blisko 750 różnych adresów dla obiektów oferujących noclegi, w tym danych

kontaktowych. Dzięki interaktywnej bazie informacje na stronie internetowej dotyczące wolnych miejsc są aktualizowane codziennie przez obiekty noclegowe²⁶.

Dla rozwoju turystyki ważna jest także rozwinięta baza żywieniowa. Z innych informacji znajdujących się na stronie internetowej www.karpacz.pl możemy przekonać się, iż bazę żywieniową tworzy blisko 130 różnego rodzaju obiektów: restauracji, barów, barów restauracyjnych, pizzerii, kawiarni, bufetów, bistro i lodziarni²⁷.

Wydaje się więc zatem, że baza noclegowa jak i żywieniowa w gminie Karpacz jest rozwinięta adekwatnie do roli, jaką pełni turystyka w jej rozwoju.

Ważnych informacji na temat potencjału turystycznego gminy Karpacz dostarczają również dane dotyczące liczby odwiedzających ją turystów. Niestety, GUS nie publikuje w układzie gminnym informacji odnośnie do liczby turystów z Polski, dlatego też w diagnozie wykorzystano dane dotyczące turystów zagranicznych.

Tabela 23. Noclegi udzielone turystom zagranicznym (niezwyrodnym) w turystycznych obiektach noclegowych

Wyszczególnienie	2014	2020	2014=100(%)
Turyści zagraniczni (niezwyrodnym)			
Gmina Karpacz	10 014	11 867	118,5
Powiat karkonoski	25 969	28 788	110,9
Dolny Śląsk	510 072	278 009	54,5
Udzielone noclegi turystom zagranicznym (niezwyrodnym)			
Gmina Karpacz	30 659	35 225	114,9
Powiat karkonoski	77 737	82 630	106,3
Dolny Śląsk	1 128 234	603 808	53,5

Źródło: opracowanie na podstawie BDL GUS.

Jak wynika z danych GUS, w 2020 r. gminę Karpacz odwiedziło łącznie 11 867 turystów zagranicznych, którym udzielono 35 225 noclegów. Na przestrzeni lat sytuacja w analizowanym okresie polepszyła się w przeciwieństwie do sytuacji występującej dla średniej na Dolnym Śląsku.

Ostatnie doświadczenia związane z pandemią wykazały, że branża turystyczna w szczególny sposób narażona jest na negatywne skutki ograniczeń administracyjnych wprowadzonych przez władze centralne, jednak na podstawie pojedynczego zjawiska nie można wyciągać wniosków co do przyszłości branży. Wymaga to rozwoju bazy noclegowej i gastronomicznej oraz rewitalizacji gminy.

²⁶ <https://www.karpacz.pl/baza-noclegowa> [dostęp: 14 grudnia 2021].

²⁷ <https://www.karpacz.pl/gastronomia> [dostęp: 14 grudnia 2021].

SFERA ŚRODOWISKOWA

OBSZARY CHRONIONE

Na obszarze miasta występują następujące obszary chronione:

- Karkonoski Park Narodowy wraz z otuliną,
- Natura 2000 "Karkonosze" (PLC 020001),
- korytarz ekologiczny Góry Stołowe – Zachód,
- pomniki przyrody.

Zdecydowaną część miasta zajmują przyrodnicze obszary chronione. Obszary te obszarowo nakładają się na siebie, posiadają jednak inny zakres i przedmiot ochrony. Najcenniejszym obszarem jest Rezerwat Biosfery UNESCO "Man and the Biosphere" (Bilateralny Rezerwat Biosfery "Karkonosze/Krkonoše") zlokalizowany na obszarze Karkonoskiego Parku Narodowego (KPN).

Obszar Natura 2000 znajduje się także w granicach KPN. Kompleks obszarów chronionych od południa wytycza granica państwa, od strony północnej przylega do niego Kotlina Jeleniogórska, od zachodu Góry Izerskie, a od wschodu Brama Lubawska i Rudawy Janowickie.

Karkonoski Park Narodowy wraz z otuliną

Największą część parku zajmują lasy (4397 ha) objęte głównie ochroną czynną. Tereny położone powyżej górnej granicy lasu, czyli piętro subalpejskie i alpejskie o powierzchni około 1500 ha objęte jest ochroną ścisłą. Wokół Parku utworzona jest otulina, której powierzchnia wynosi 13 093 ha. Lasy występują na blisko 70% powierzchni, pozostała część to ekosystemy nieleśne w zdecydowanej większości położone powyżej górnej granicy występowania lasu oraz łądowe, nieleśne i wodne. W Parku występuje ponad tysiąc gatunków roślin oraz wiele gatunków zwierząt leśnych (ok. 40 gatunków ssaków, m.in. wydra, jeleń, sarna europejska, lis rudy, oraz 16 gatunków nietoperzy). Jednym z ciekawszych żyjących tu zwierząt jest muflon śródziemnomorski introdukowany na początku XX w. z Korsyki. Na tereny Parku zdają się także powracać duże ssaki drapieżne, jak wilki i rysie. Ponadto żyje tu 90 gatunków ptaków, między innymi włośzatka, sóweczka, zagrożony wymarciem cietrzew, głuszec, drozd obrożny, płochacz halny. Najliczniejszą grupę zwierząt stanowią owady oraz inne bezkręgowce. Fauna owadów Karkonoszy obejmuje również formy endemiczne: jak podgatunek motyla – miernikowca. W granicach parku występują rośliny endemiczne: skalnica bazaltowa – podgatunek skalnicy darniowej, dzwonek karkonoski, gnidosz sudecki, biedrzynek mniejszy skalny. Park posiada 112 km szlaków turystycznych pieszych, są także szlaki narciarskie, w tym 17 km nartostrad. Część szlaków pieszych udostępniono dla rowerzystów. W szczytowe partie prowadzą dwie kolejki liniowe, zimą zaś funkcjonuje 10 wyciągów dla narciarzy²⁸.

Obszar Natura 2000 "Karkonosze" (PLC 020001)

Strukturę przestrzenną obszaru tworzą tereny nieleśne najwyższej części Karkonoszy oraz kompleksy leśne (regiel górny, regiel dolny, pogórze). Tereny te są poprzecinane gęstą siecią dróg leśnych oraz szlaków wraz z infrastrukturą turystyczną (sieć schronisk, szlaków pieszych, wyciągów i nartostrad służących obsłudze ruchu turystycznego). Oprócz tego obszar Natura 2000 obejmuje częściowo karkonoskie wsie, a nawet miasta w tym Karpacz. Ekosystemy wodne Karkonoszy tworzą zróżnicowane biocenozy, rozwijające się w trzech odmiennych typach obiektów wodnych: torfowiskach,

²⁸ <https://zpppn.pl/karkonoski-park-narodowy-pl/park> [dostęp: 1 grudnia 2021].

jeziorach górskich oraz w wodach płynących. Poszczególne biotopy zasiedlane są przez organizmy mające wyraźnie wysokogórski charakter, z dużą liczbą gatunków górskich i borealno-górskich. Lądowe ekosystemy nieleśne zajmują blisko 2000 ha. Główna ich część obejmująca obszar położony powyżej górnej granicy lasu (strefa subalpejska) objęta jest ochroną ścisłą w Karkonoskim Parku Narodowym. Poza tym występują liczne enklawy położone w kompleksach leśnych: śródleśne łąki, reglowe torfowiska przejściowe, zespoły źródliskowe, przypotokowe ziołorośla lepiężnika białego i innych wysokich bylin o charakterze górskim oraz skupienia roślinności synantropijnej w otoczeniu obiektów turystycznych. Największy udział w ogólnej powierzchni ekosystemów nieleśnych mają: zarośla kosodrzewiny, traworośla trzcinnika owłosionego, wysokogórskie (subalpejskie) murawy z dominacją bliźniczki psiej trawki i turzycy tęgiej oraz zbiorowiska naskalnych mszaków i porostów. Najbardziej rozpowszechnionymi zbiorowiskami w piętrze subalpejskim Karkonoszy są zarośla kosodrzewiny.²⁹

W ostoi występuje co najmniej 11 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 7 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Karkonosze są jedną z 10 najważniejszych w Polsce ostoi cietrzewia, sóweczki i włochatki³⁰.

Pomniki przyrody rozlokowane są pojedynczo lub w formie zgrupowań drzew w zainwestowanej części gminy, są to m.in. lipa drobnolistna, kasztan jadalny, klon jawor. Przez południowo-centralną część gminy przebiega korytarz ekologiczny Góry Stołowe – Zachód.

STAN I JAKOŚĆ POWIETRZA

Na obszarze gminy nie występują istotne źródła emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego. Na jakość powietrza atmosferycznego mogą mieć jednak wpływ zanieczyszczenia emitowane w Karpaczu, a w szczególności zanieczyszczenia komunikacyjne (przede wszystkim z głównej ulicy Konstytucji 3 Maja) oraz liczne emitory punktowe z indywidualnych palenisk domowych³¹.

Jak wynika jednak z prognoz jakości powietrza przygotowanych na podstawie prognozy zanieczyszczenia powietrza, wykonywanej przez Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy, na terenie gminy Karpacz może występować ryzyko wystąpienia przekroczenia poziomu informowania (100 µg/m³) dla pyłu zawieszzonego PM10 w powietrzu.

Przyczyną takiego stanu rzeczy są często warunki meteorologiczne utrudniające rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń w sytuacji wzmożonej emisji z sektora bytowo-komunalnego³².

Na terenie Karpacza prowadzi się pomiary stężenia zanieczyszczeń, które można monitorować na żywo za pośrednictwem sieci czujników Airly³³. W Karpaczu lokalne czujniki monitorują jakość powietrza, w tym w szczególności pyłów zawieszonych w dwóch punktach pomiaru:

- na budynku Urzędu Miejskiego – <https://airly.org/map/pl/#50.775348,15.753981,i3050>,
- przy Świątyni Wang – <https://airly.org/map/pl/#50.777724,15.723919,i7473>.

W trosce o stan jakości powietrza gmina realizuje program pod nazwą „Ograniczenie niskiej emisji pochodzącej z lokalnych źródeł ciepła na terenie Gminy Karpacz” polegający na dofinansowaniu

²⁹ <http://crfop.gdos.gov.pl> [dostęp: 1 grudnia 2021].

³⁰ Tamże.

³¹ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Karpacz, Karpacz, 2018 r.

³² Departament Monitoringu Środowiska Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska – Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska we Wrocławiu, Powiadomienie o ryzyku wystąpienia przekroczenia poziomu informowania dla pyłu zawieszzonego PM10 w powietrzu.

³³ <https://airly.org/pl/> [dostęp: 4 lutego 2022].

wymiany w nieruchomościach mieszkalnych wszystkich źródeł ciepła zasilanych paliwem stałym, na nowe ekologiczne źródła ciepła. Dofinansowaniem mogą być również objęte zadania inwestycyjne związane z likwidacją w nieruchomościach mieszkalnych wszystkich źródeł ciepła zasilanych paliwem stałym poprzez zastosowanie odnawialnych źródeł energii³⁴.

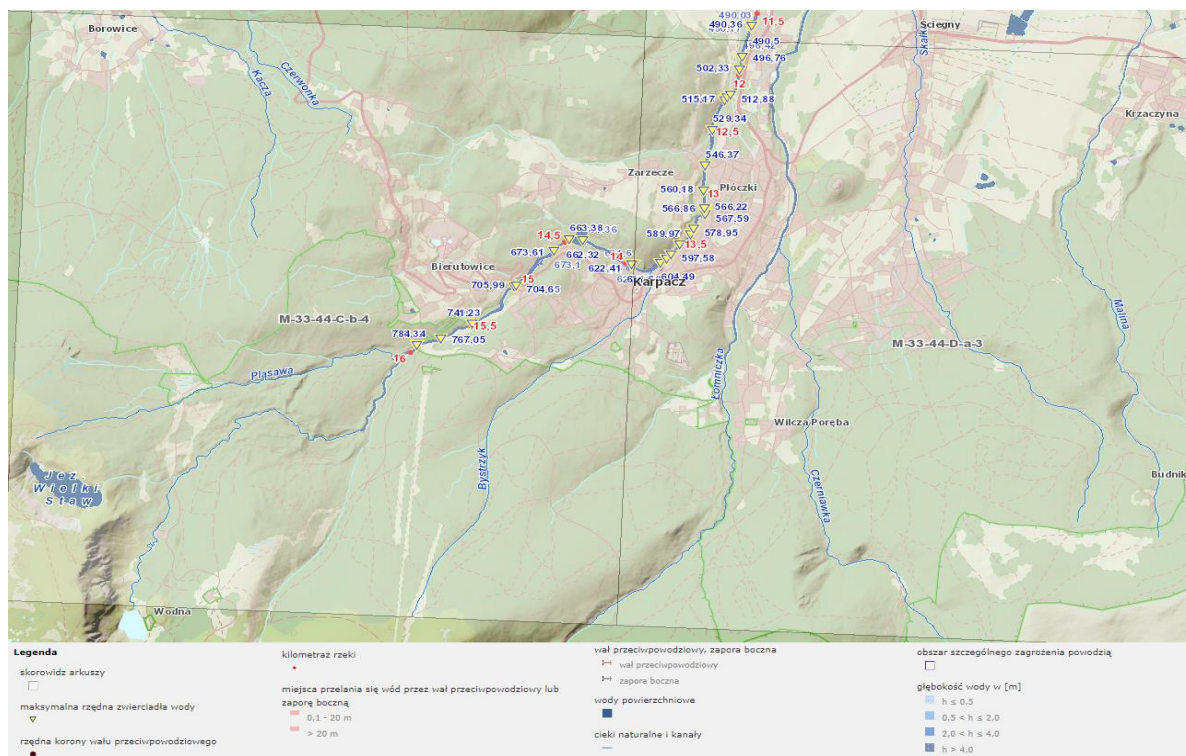
Jaki wynika z informacji przekazanych przez Urząd Miejski w Karpaczu, od maja 2021 r. gmina Karpacz przystąpiła do Programu Czyste Powietrze i prowadzi punkt konsultacyjno-informacyjny, gdzie mieszkańcy mogą ubiegać się o dofinansowanie z programu Rządowego za pośrednictwem gminy.

ZAGROŻENIE POWODZIĄ

Zgodnie z art. 166 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. 2021 poz. 624 z późn. zm.) w strategii rozwoju gminy powinny być uwzględnione obszary szczególnego zagrożenia powodzią. Ponadto zgodnie z art. 326 ustawy w strategii rozwoju gminy uwzględnia się ustalenia dokumentów planistycznych, tj. Plan Zarządzania Ryzykiem Powodziowym dla obszaru dorzecza Odry, przyjęty rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. (Dz.U. poz. 1938).

Status obszarów szczególnego zagrożenia powodzią został uregulowany w art. 16 pkt 34 ustawy Prawo wodne. Zgodnie z tym przepisem obszarami szczególnego zagrożenia powodzią, na których obowiązują przepisy odrębne określone w ustawie Prawo wodne są:

- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%,
- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%,
- obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska, o których mowa w art. 224 ustawy Prawo wodne, stanowiące odrębne działki ewidencyjne.

Rysunek 4. Mapy zagrożenia powodziowego dla gminy Karpacz z uwzględnieniem Q1% oraz Q10%

Źródło: Hydroportal Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie. [dostęp: 28 października 2021].

³⁴ Raport o stanie Gminy Karpacz za 2020 rok.

Z danych Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie oraz na podstawie aktualnie obowiązujących map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego, podanych do publicznej wiadomości w dniu 22 października 2020 r. wynika, że na terenie gminy Karpacz znajdują się obszary, o których mowa w art. 169 ust. 2 Prawa wodnego, w tym obszary szczególnego zagrożenia powodzią.

ZAGROŻENIE SUSZĄ

Przeciwdziałanie skutkom suszy prowadzi się zgodnie z Planem przeciwdziałania skutkom suszy. Uwzględnia on podział kraju na obszary dorzeczy. Gmina Karpacz została w nim zakwalifikowana do obszaru dorzecza Odry. Plan ten, zgodnie z art. 184 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. z 2021 r., poz. 624 z późn. zm.) zawiera:

- analizę możliwości powiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych,
- propozycje budowy lub przebudowy urządzeń wodnych,
- propozycje niezbędnych zmian w zakresie korzystania z zasobów wodnych oraz zmian naturalnej i sztucznej retencji,
- katalog działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy.

Ocenę łącznego zagrożenia suszą w powyższym dokumencie uzyskano poprzez zsumowanie wyników zagrożenia uzyskanych kolejno dla suszy rolniczej, hydrologicznej i hydrogeologicznej. W obszarze dorzecza Odry zasięg terenów ekstremalnego i silnego zagrożenia suszą stanowi 71,45%.

Tabela 24. Stopień zagrożenia suszą w obszarze dorzecza Odry (procent powierzchni obszaru dorzecza)

Tereny słabo zagrożone suszą	Tereny umiarkowanie zagrożone suszą	Tereny silnie zagrożone suszą	Tereny ekstremalnie zagrożone suszą
7,62	20,55	64,71	6,94

Źródło: Plan Przeciwdziałania Skutkom Suszy (2021).

Skala zagrożenia zjawiska suszy zarówno w podziale na jej typy, jak i w ujęciu sumarycznym wskazuje na silną potrzebę realizacji działań zmierzających do obniżania potencjału jej ryzyka.

Wśród dokumentów, stanowiących podstawę do opracowania planów przeciwdziałania skutkom suszy na obszarach dorzeczy, należy wskazać „Plan przeciwdziałania skutkom suszy w regionach wodnych Środkowej Odry, Izery, Metuje, Łaby i Ostrożnicy (Upa), Orlicy i Morawy”.

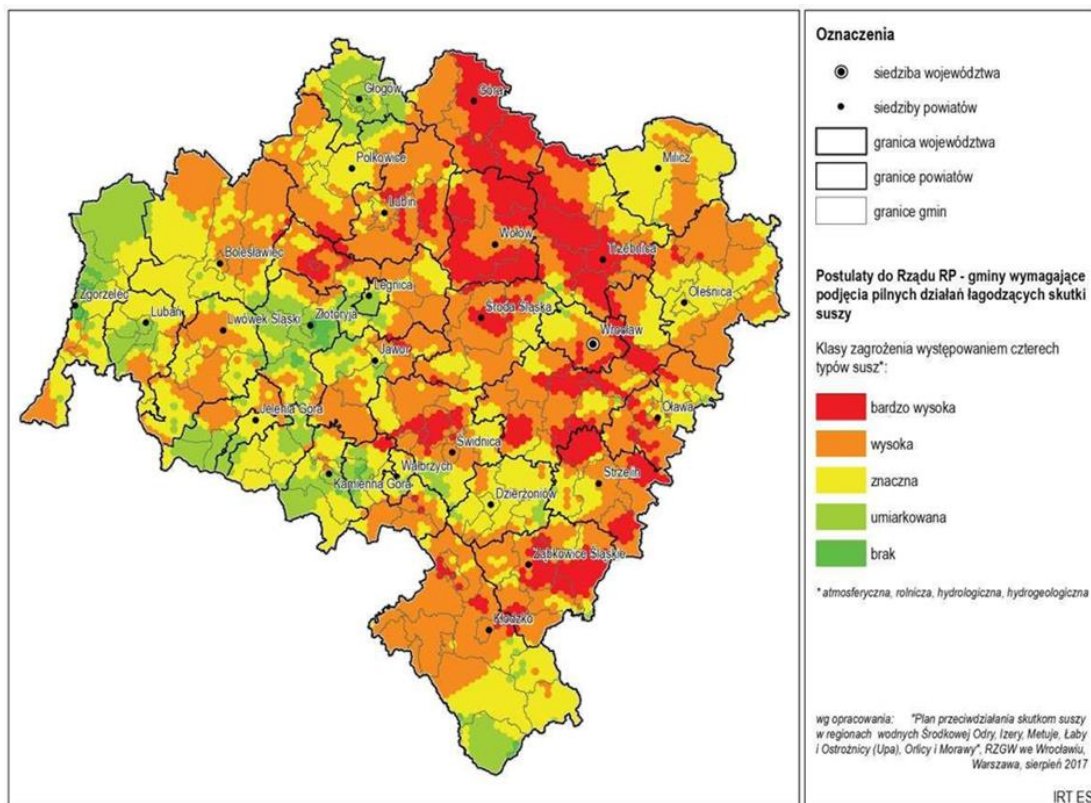
Dokument został opracowany na zlecenie Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej (RZGW) we Wrocławiu w 2017 r., w którym dokonano oceny zagrożenia występowaniem czterech typów suszy (atmosferycznej, rolniczej, hydrologicznej i hydrogeologicznej) na terenach administrowanych przez RZGW we Wrocławiu.

Jak wynika z powyższego dokumentu, na terenie gminy Karpacz największy udział obszarów zagrożonych suszą wynosi 95,90% i jest on związany z możliwością pojawienia się suszy w stopniu znacznym (występują 2 typy suszy). W następnej kolejności, 4,10% obszarów powierzchni gminy jest narażona na wystąpienie suszy w stopniu umiarkowanym (występuje 1 typ suszy).

Tabela 25. Udział (%) obszarów zagrożonych występowaniem czterech typów susz

JST	Obszary zagrożone wszystkimi typami suszy (% powierzchni gminy)				
	brak	umiarkowany	znacznym	wysoki	bardzo wysoki
	brak suszy	występuje 1 typ suszy	występują 2 typy suszy	występują 3 typy suszy	występują wszystkie typy suszy
Gmina Karpacz	0,00%	4,10%	95,90%	0,00%	0,00%

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Plan przeciwdziałania skutkom suszy w regionach wodnych Środkowej Odry, Izery, Metuje, Łaby i Ostrożnicy (Upa), Orlicy i Morawy”, 2017 r.

Rysunek 5. Gminy wymagające podjęcia pilnych działań łagodzących skutki suszy

Źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego (Uchwała nr XIX/482/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 czerwca 2020 r.).

SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA

Struktura funkcjonalno-przestrzenna to układ elementów przestrzennych danego obszaru, obejmujący ich wzajemne relacje funkcjonalne i przestrzenne. Struktura ta kształtuje się na skutek współdziałania na przestrzeń wszystkich istotnych czynników, takich jak: zdarzenia naturalne, przemiany polityczne i administracyjne, rozwój społeczny wraz z zapotrzebowaniem na nowe siedziby ludzkie, rozwój gospodarczy i powstające miejsca pracy, udostępnienie komunikacji i rozwój funkcji usługowych, a także możliwości wypoczynku i spędzenia wolnego czasu. Struktura jest zatem wynikiem zbioru przestrzennie zależnych od siebie warunków społecznych i gospodarczych, które w szerokim zakresie warunkują się nawzajem i tym samym określają lub wpływają na układ przestrzeni³⁵.

Kształtowanie przestrzeni powinno zapewnić harmonijną całość oraz uwzględnić w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne.

Określenie struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy ma na celu ustalenie głównych powiązań i relacji wewnątrz i na zewnątrz jednostki terytorialnej, które pozwolą na zrozumienie zasad funkcjonowania gminy i wskazanie właściwych kierunków jego rozwoju przestrzennego. Struktura funkcjonalno-przestrzenna składa się z wielu systemów i podsystemów oraz z wielorakich relacji pomiędzy nimi, zarówno poziomych, jak i pionowych.

³⁵ M. Borsa, Gospodarka i polityka przestrzenna, Warszawa, 2004 r.

Dla prawidłowego funkcjonowania gminy oraz swobodnego rozwoju niezbędna jest prosta i czytelna struktura, która umożliwi, w efektywny sposób, realizację przestrzennych interakcji. Aby struktura była czytelna, jej elementy muszą być również łatwe do identyfikacji. Istotna jest także komplementarność funkcjonujących rozwiązań, zapewniająca zaspokajanie w jak największym stopniu, na najwyższym poziomie, jak najwięcej potrzeb mieszkańców i przedsiębiorców, w optymalnej liczbie lokalizacji.

W celu osiągnięcia najwyższej efektywności struktury ważna jest odpowiednia dywersyfikacja źródeł, celów i środków transportu. Oznacza to, iż w optymalny sposób na terenie gminy należy rozmieścić poszczególne funkcje i zapewnić możliwość różnego rodzaju kontaktów i przepływów pomiędzy nimi, w szczególności transportowych, poprzez indywidualny transport pieszy, kołowy, w tym rowerowy, samochodowy aż do przewozów zbiorowych różnymi środkami transportu.

Istotną kwestią w programowaniu rozwoju jest jego etapowanie, gdyż realizacja poszczególnych elementów w niewłaściwej kolejności, może prowadzić do zaburzenia ładu przestrzennego, wprowadzenia trudnych do skorygowania ograniczeń oraz osłabienia efektywności struktury.

Kluczowe dla oceny struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy jest jej stan istniejący i ocena jej funkcjonowania.

Równie ważna jest ocena prowadzonej polityki przestrzennej gminy określonej w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Karpacz, w którym podkreślono, iż utrzymanie wysokich walorów naturalnych terenów otwartych jest niezbędne dla rozwoju usług turystyczno – rekreacyjnych. Celem rozwoju miasta jest osiągnięcie stabilnego rozwoju, w którym byłyby zapewnione obecne potrzeby mieszkańców i innych użytkowników, stworzone warunki umożliwiające wzrost poziomu życia i usług oraz warunki umożliwiające zaspokojenie przyszłych potrzeb następnych pokoleń. Najistotniejszym elementem, niezbędnym dla spełnienia wszystkich warunków stabilnego rozwoju jest ochrona stanu środowiska przyrodniczego.

W związku z tym możliwości rozwoju miasta określono dla dwóch odrębnych obszarów.

Jednym z nich są tereny zainwestowane obejmujące istniejące zagospodarowanie zarówno kubaturowe jak i rolne. Obszar zasadniczo nie pokryty lasem i poza zarządem KPN. Powierzchnia tego obszaru wynosi około 837 ha.

Drugi rozpatrywany obszar to tereny otwarte obejmujący tereny KPN oraz lasy. Tereny otwarte o powierzchni około 3 tysięcy ha są objęte różnymi formami ochrony. Istnieje bezpośredni związek rozwoju terenów zainwestowanych miasta z dostępnością (wykorzystaniem dla potrzeb szeroko rozumianej rekreacji i turystyki) terenów otwartych³⁶.

TERENY MIESZKANIOWE

W latach 2014–2020 w Karpaczu wzrosła ogólna liczba mieszkań o 7,4% z 2364 do 2538. Dynamika zmian zachodzących w gospodarce mieszkaniowej w gminie była mniejsza w porównaniu do powiatu (8,0%) i województwa dolnośląskiego (9,3%).

---

³⁶ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Karpacz, Karpacz, 2018 r.

Tabela 26. Zasoby mieszkaniowe – mieszkania³⁷

JST	2014	2020	2014=100(%)
Gmina Karpacz	2 364	2 538	107,4
Gmina Janowice Wielkie	1 440	1 492	103,6
Gmina Jeżów Sudecki	2 271	2 519	110,9
Gmina Kowary	4 434	4 461	100,6
Gmina Mysłakowice	3 689	3 969	107,6
Gmina Piechowice	2 417	2 448	101,3
Gmina Podgórzyn	2 669	2 828	106,0
Gmina Stara Kamienica	1 743	1 814	104,1
Gmina Szklarska Poręba	3 325	4 235	127,4
Powiat karkonoski	24 352	26 304	108,0
Dolny Śląsk	1 123 386	1 228 365	109,3

Źródło: opracowanie na podstawie BDL GUS.

Według danych GUS w 2020 r. w gminie oddano do użytku 13 mieszkań (o 18 mniej niż w 2019 r.). Warto również zaznaczyć, że przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę w zasobach mieszkaniowych w 2020 r. wyniosła 47,7 m².

Obszary zabudowane i zagospodarowane skupiają się w północnej części miasta. Zespoły zabudowy przedzielone są obszarami polnymi lub leśnymi. Powierzchnia zajęta pod tereny zainwestowane wraz z komunikacją stanowią zaledwie 11,2% (423 ha) powierzchni miasta. Podstawowym miernikiem rozlokowania i intensywności terenów mieszkaniowych jest gęstość zaludnienia. W przypadku Karpacza czynnikami determinującymi rozmieszczenie ludności są uwarunkowania przyrodniczo-geograficzne. Gmina Karpacz dzieli się na następujące miejscowości: Karpacz, Płóczki, Karpacz Górny, Budniki, Wilcza Poręba i Wodna. Północna część miasta, rozlokowana jest wzdłuż ulicy Wielkopolskiej, Parkowej i Konstytucji 3 Maja i wykazuje największą gęstość zaludnienia.

W centralnej części Karpacza oraz w Płóczkach przeważa zwarta zabudowa o charakterze miejskim, usługowym (administracja, szkoły, biura, handel, rekreacja, komunikacja itp.), oraz zabudowa mieszkaniowa złożona zarówno z bloków wielorodzinnych, jak również z kilku skupisk dużych jedno i wielorodzinnych budynków. Większość budynków pochodzi z okresu przedwojennego. Na północ od centralnej części Karpacza występuje bardzo rozproszona zabudowa o charakterze pensjonatowo-mieszkaniowym oraz sanatoryjnym i turystycznym.

W Karpaczu Górnym dominuje kompleks związany z hotelem Gołębiewski, pozostała zabudowa ma charakter rozproszony, przeważnie o charakterze zabudowy pensjonatowo-mieszkaniowej oraz pojedynczymi budynkami jednorodinnymi.

Wilcza Poręba charakteryzuje się układem gniazdowym, gdzie dominowała rozrzedzona przedwojenna zabudowa o charakterze rekreacyjnym lub mieszkaniowym, obecnie zlokalizowano tu nieadekwatne gabarytowo hotele i apartamentowce. Na północ od niej w rejonie Skalnego Osiedla występuje zabudowa składająca się przeważnie z nowych budynków pensjonatowo – mieszkaniowych, otoczona i przedzielona grupami leśnymi.

Na pozostałym obszarze miasta tereny zabudowane stanowią niewielką część powierzchni i są to tylko pojedyncze obiekty.

³⁷ Dane o zasobach mieszkaniowych podano na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych GUS według stanu na 31 grudnia.

TERENY USŁUGOWE, W TYM SPORTOWO-REKREACYJNE

Wieloletnie tradycje Karpacza, jak również wielkość całorocznej bazy noclegowej, sąsiedztwo głównego masywu Karkonoszy stanowią, iż jest on jednym z najważniejszych w Polsce ośrodków narciarskich. Tereny i obiekty usługowe skupiają się w północnej części miasta i rozlokowują się wzdłuż ulic: Wielkopolskiej, Parkowej i Konstytucji 3 Maja.

Do wyróżniających się w strukturze funkcjonalnej miasta należą:

- w części zachodniej obszaru zurbanizowanego miasta – hotel Gołębiowski oraz sąsiadujący z nim kompleks usług sakralnych Świątynia Wang wraz z cmentarzem i usługami związanymi z obsługą turystów,
- w części wschodniej obszaru zurbanizowanego miasta – hotel Sandra z pensjonatami i hotelami bezpośrednio do niego przylegającymi,
- w Wilczej Porębie – hotel Artus oraz apartamentowiec i hotel Green Mountain dominują nad zdecydowanie mniejszą gabarytowo zabudową mieszkaniową.

Pozostałe mniejsze kompleksy pensjonatów i hoteli rozlokowane są stosunkowo równomiernie w obszarze zurbanizowanym.

W części północnej zlokalizowane jest Centrum Medyczne Karpacz.

Kompleks oświaty składający się ze szkoły podstawowej wraz z halą widowisko-sportową zlokalizowany jest w centralnej części Karpacza przy ulicy Konstytucji 3 Maja 48a.

Ogromna ilość drobnych obiektów usługowych rozlokowanych jest wzdłuż głównych ulic obsługujących centralną część miasta.

Do obszarów rekreacyjnych odznaczających się w strukturze funkcjonalno-przestrzennej miasta należą: Centrum Rekreacji i Sportu „Kolorowa”, Stadion im. Ireny Szewińskiej oraz kolejki krzesikowe wraz z trasami narciarskimi. Natomiast do terenów sportowo-rekreacyjnych istotnych pod względem różnorodności oferty należą dwa Aquaparki w kompleksie hotelu Gołębiowski oraz hotelu Sandra.

TERENY ROLNE

Tereny roślinności trawiastej i tereny rolne stanowią niewielki procent powierzchni gminy i zlokalizowane są w północnej części Karpacza, gdzie obszary zabudowane i zagospodarowane poprzedzielane są rzeźbą terenu i obszarami polnymi lub leśnymi.

Największe zwarte północne kompleksy zlokalizowane są:

- w Zarzeczcu na północ od centrum Karpacza,
- na wschód od rzeki Łomniczki.

Pozostałe kompleksy roślinności trawiastej znajdują się na obszarach chronionych.

TERENY OTWARTE – TERENY ZIELONE, TERENY WÓD

Obszary zabudowane i zagospodarowane skupione są w północnej części gminy i stanowią zaledwie około 11% powierzchni miasta. Na pozostałym obszarze miasta dominują tereny zielone, przeważnie lasy objęte obszarami chronionymi, gdzie tereny zabudowane stanowią niewielką część powierzchni i są to tylko pojedyncze obiekty), np.: hotele, schroniska, obserwatorium meteorologiczne, urządzenia sportowe (wyciągi narciarskie, skocznia, tor saneczkowy itp.).

Można tu wydzielić trzy strefy wyraźnie różniące się charakterem nałożonych na nie warunków ochrony przyrody:

- obszar Karkonoskiego Parku Narodowego, na którym nie można prowadzić żadnej działalności gospodarczej nie związanej z ochroną przyrody lub turystyką, obszar ten dzieli tereny leśne sąsiadujące z terenami zainwestowanymi na dwie części:
  - teren leśny wschodni - rejon Góry Świerkowiec i Góry Suszyca,
  - teren leśny zachodni - rejon Góry Buława i Góry Izbica na wschód od doliny Łomniczki.

Oba tereny leśne pozostają w administracji lasów państwowych, gdzie prowadzona jest gospodarka leśna i mają status lasów ochronnych.

Obszary zabudowane miasta wyposażone są w założenia zieleni o charakterze dekoracyjnym, na które najczęściej składają się nasadzenia drzew wzdłuż ogrodzeń oraz powierzchnie trawników.

Podstawą do gospodarowania wodami na terenie gminy Karpacz będą przepisy wynikające z Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry.

Przez gminę Karpacz przepływa główna rzeka Łomnica wraz z jej głównym dopływem Łomniczką. W zachodnio-południowej części Karkonoskiego Parku Narodowego zlokalizowane są dwa stawy: Wielki Staw i Mały Staw, położone na wysokości powyżej 1000 m n.p.m.

UKŁAD KOMUNIKACYJNY I TRANSPORTOWY

Na terenie miasta Karpacz sieć transportowa jest słabo zhierarchizowana. Istnieją korytarze transportowe dróg powiatowych biegnące przez zurbanizowaną część miasta. Natomiast linia kolejowa położona jest peryferyjnie na północy miasta i nie dochodzi do Granicy Państwa. Pozostałe elementy sieci transportowej tworzą równomiernie rozłożoną sieć obsługującą tereny zainwestowane w północnej części miasta.

INFRASTRUKTURA DROGOWA

Podstawowe powiązania miasta z otoczeniem zapewniają następujące drogi:

- droga powiatowa nr 2741 D, zapewniająca skomunikowanie z drogą wojewódzką nr 367 do Jeleniej Góry oraz z drogą wojewódzką nr 366 przez Podgórzyn do Piechowic oraz do Kowar,
- droga powiatowa nr 2653 D, o przebiegu Jelenia Góra, Staniszków, Sosnówka, Karpacz (ulica Karkonoska, ulica Konstytucji 3 Maja), Ścięgny do drogi wojewódzkiej nr 366.

Pozostałe drogi i ulice są w administracji gminnej. Drogi gminne zapewniają obsługę komunikacyjną wewnątrz miasta na ile umożliwia to ukształtowanie terenu.

INFRASTRUKTURA KOLEJOWA

Peryferyjnie przez północną część miasta przebiega linia kolejowa nr 340 relacji Mysłakowice – Karpacz, długości około 7 km, o znaczeniu regionalnym, zakończona dworcem czołowym w Karpaczu.

Obecnie linia kolejowa jest niedostępna, co skutkuje brakiem możliwości dojazdu pociągiem do samego Karpacza. Wiele miast posiada natomiast połączenie kolejowe z Jelenią Górą, skąd można w 40-45 minut dostać się do Karpacza autobusem lub busem.

INFRASTRUKTURA ROWEROWA

Karpacz, ze względu na ukształtowanie terenu, posiada mało korzystne uwarunkowania dla komunikacji rowerowej jako alternatywy dla komunikacji pieszej lub samochodowej mieszkańców. Rozwój ścieżek rowerowych ma ważne znaczenie z punktu widzenia poprawy stanu środowiska naturalnego, jak również z uwagi na promocję turystyki i rekreacji. Piękne krajobrazy, urozmaicona rzeźba terenu i duże obszary leśne predestynuje gminę do obszaru bardzo atrakcyjnego do uprawiania sportów rowerowych oraz odbywania rekreacyjnych wycieczek rowerowych.

Możliwość rekreacyjnego i sportowego wykorzystania rowerów sprzyja liczna sieć utwardzonych dróg leśnych oraz wytyczone trasy rowerowe. Karpacz wpisuje się także w sieć tras rowerowych o znaczeniu ponadlokalnym, znajduje się na trasie Euroregionalnego Szlaku Rowerowego ER-2 – szlak Liczyrzepy.

W mieście nie występuje system ciągów ruchu pieszo-rowerowego obsługujących tereny zielone, tereny lasów, jak również centralną część miasta. Natężenie ruchu na ciągach komunikacji kołowej w obszarach zabudowanych umożliwia bezpieczne poruszanie się po nich rowerów.

KOMUNIKACJA PUBLICZNA

W gminie Karpacz funkcjonuje Powiatowa Komunikacja Karkonoska. W rozkładzie jazdy znajdują się następujące linie, kursujące przez gminę na trasach:

- linia 100 (Karpacz – Kowary – Mysłakowice – Jelenia Góra),
- linia 104 (Karpacz – Miłków – Sosnówka – Cieplice – Jelenia Góra),
- linia sezonowa 106 (Karpacz – Sosnówka – Podgórzyn – Szklarska Poręba)³⁸.

Karpacz posiada dużą liczbę połączeń za pośrednictwem komunikacji prywatnej oraz PKS z Jelenią Górą. Czas przejazdu wynosi około 40-45 minut. Ponadto istnieją bezpośrednie połączenia autobusowe łączące Karpacz z dużymi miastami w całej Polsce.

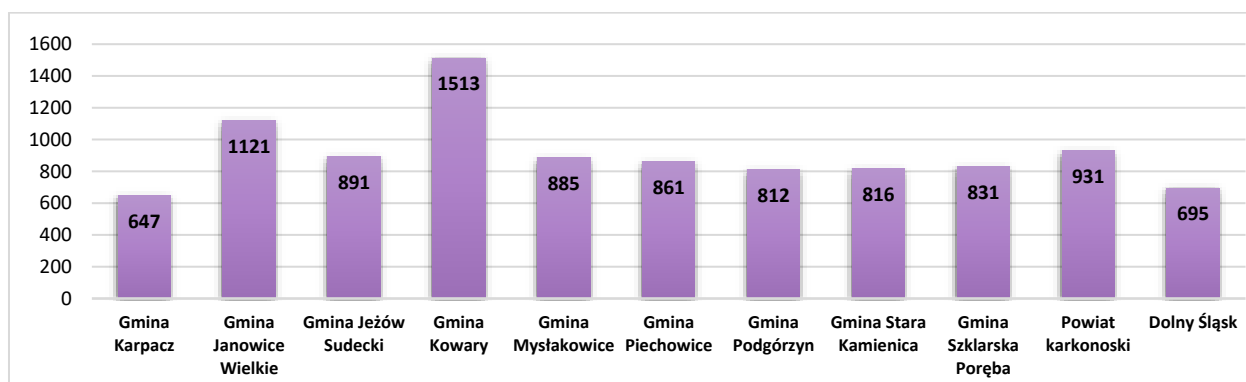
³⁸ <https://www.pks.jgora.pl/2-uncategorised/94-rozklad-jazdy-powiatowej-komunikacji-karkonoskiej> [dostęp: 14 grudnia 2021].

SFERA TECHNICZNA

GOSPODARKA ODPADAMI

Na terenie gminy Karpacz, głównym podmiotem świadczącym usługi w zakresie odbioru i transportu odpadów komunalnych dla nieruchomości objętych systemem jest Miejski Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Karpaczu. Innymi podmiotami, które świadczyły usługę w zakresie odbioru odpadów w 2020 r. były: SIMEKO Sp. z o.o., COM-D Sp. z o.o., Karkonoskie Centrum Gospodarki Odpadami Sp. z o.o.³⁹

W 2020 r. w gminie Karpacz średni koszt funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami wyniósł ogółem w przybliżeniu 647 zł na 1 tonę odebranych i zebranych odpadów. Jest to najniższy koszt odnotowany w porównaniu do pozostałych gmin powiatu karkonoskiego.

Rysunek 6. Wskaźnik efektywności kosztowej ogółem usług odebranych odpadów komunalnych (zł/t) w 2020 r.

Źródło: opracowanie na podstawie BDL GUS.

Warto także zaznaczyć, że w porównaniu do średniej dla powiatu karkonoskiego w przypadku jednej tony odebranych i zebranych odpadów różnica wynosi w przybliżeniu 284 zł na korzyść gminy Karpacz, natomiast w porównaniu do Dolnego Śląska różnica wynosi 48 zł również na korzyść gminy.

Jak wynika z danych przekazanych przez Urząd Miejski w Karpaczu za 2021 r. – liczba odebranych odpadów

z nieruchomości zamieszkałych na terenie Karpacza (odpady o kodach: 20 30 01, 15 01 01, 20 02 01, 15 01 02, 15 01 07, 20 03 99) wyniosła 1948,60 Mg (ton). W przeliczeniu na jednego mieszkańca Karpacza wartość stanowi: 0,4472 Mg (tony) na jednego mieszkańca.

Według danych GUS, w gminie Karpacz w latach 2014–2020 masa zebranych odpadów zmieszanych przypadających na mieszkańca zwiększyła się z 562,1 kg do 754,2 kg. Warto podkreślić, że osiągnięte wartości były najwyższe na tle pozostałych gmin powiatu karkonoskiego.

Tabela 27. Zmieszane odpady zebrane w ciągu roku na mieszkańca (w kg)

JST	2014	2020	2014=100(%)	Powiat=100(%) Rok 2020
Gmina Karpacz	562,1	754,2	134,2	327,3
Gmina Janowice Wielkie	175,6	226,2	128,8	98,2
Gmina Jeżów Sudecki	213,0	199,1	93,5	86,4
Gmina Kowary	281,6	119,7	42,5	52,0
Gmina Mysłakowice	229,7	158,7	69,1	68,9
Gmina Piechowice	211,3	171,1	81,0	74,3
Gmina Podgórzyn	231,6	209,6	90,5	91,0

³⁹ Raport o stanie Gminy Karpacz za 2020 rok.

Gmina Stara Kamienica	102,4	158,9	155,2	69,0
Gmina Szklarska Poręba	313,9	337,0	107,4	146,3
Powiat karkonoski	255,6	230,4	90,1	100,0
Dolny Śląsk	269,0	264,5	98,3	114,8

Źródło: opracowanie na podstawie BDL GUS.

Jednocześnie w stosunku do 2019 r. zwiększyła się w gminie Karpacz masa zebranych selektywnie odpadów i to zarówno ogółem, jak i z gospodarstw domowych. W 2020 r. zebrano łącznie 1269,88 t odpadów, z czego 683,17 t odpadów pochodziło z gospodarstw domowych (ok. 53,8%). Z zestawienia powyższych wskaźników wynika, że gospodarka odpadami na terenie gminy uległa poprawie.

Potwierdzają to także kolejne dane takie jak wzrost masy zebranego z gospodarstw domowych: papieru i tektury – z 50,38 t w 2019 r. do 58,83 t w 2020 r., szkła – z 116,84 t do 131,24 t, a także tworzyw sztucznych – z 106,67 t do 135,35 t. Na przestrzeni lat 2019–2020 zebrano także więcej odpadów wielkogabarytowych (wzrost o 20,95 t) oraz biodegradowalnych (wzrost o 58,62 t).

INFRASTRUKTURA ENERGETYCZNA

Analizując infrastrukturę energetyczną posłużono się wskaźnikiem *"Całkowite zużycie energii elektrycznej w gospodarstwie domowym na mieszkańca (kWh/rok)"* zgodnie z normą PN-ISO 37120.

W latach 2014–2020 w gminie Karpacz możemy zauważyć wzrost zużycia energii elektrycznej w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca w miastach. Podobna tendencja występuje w powiecie karkonoskim oraz na Dolnym Śląsku. Warto podkreślić jednak, że wzrost tego wskaźnika jest wyższy w analizowanym okresie niż wzrost dla powiatu oraz województwa i wynosi 34,4%.

Tabela 28. Zużycie energii elektrycznej na 1 mieszkańca w gospodarstwach domowych w miastach

JST	2014	2020	2014=100(%)	Powiat=100(%) Rok 2020
Gmina Karpacz	860,02	1 155,55	134,4	126,5
Powiat karkonoski	746,76	913,59	122,3	100,0
Dolny Śląsk	691,98	819,11	118,4	89,7

Źródło: opracowanie na podstawie BDL GUS.

Zrozumienie, ile zużywa się energii elektrycznej, jest niezbędne, aby skutecznie zarządzać jej wytwarzaniem, zużyciem i oszczędzaniem. Tereny mieszkaniowe są jednym z głównych odbiorców energii elektrycznej i użytkowników z nią związanych. Wszelkie formy energii elektrycznej mają pewien poziom wpływu na środowisko.

INFRASTRUKTURA WODNO-KANALIZACYJNA I GAZOWA

Na przestrzeni lat 2014–2020 odsetek gospodarstw domowych korzystających z sieci wodociągowej w gminie Karpacz spadł nieznacznie z 99,5% w 2014 r. do 99,4% w 2020 r.

W latach 2014–2020 zwiększył się o 0,4% odsetek gospodarstw domowych korzystających z sieci kanalizacyjnej. W 2020 r. korzystało z niej 93,4% gospodarstw domowych. Należy podkreślić, że ten podstawowy wskaźnik kształtował się na terenie gminy Karpacz powyżej średniej regionalnej.

Długość czynnej sieci wodociągowej w gminie na koniec 2020 r. wynosiła 40,9 km. Długość czynnej sieci kanalizacji sanitarnej wynosiła 66,1 km, istniało 1049 przyłączy do sieci kanalizacji sanitarnej.

łącna wydajność ujęć wody w gminie Karpacz znajdujących się w zarządzie Miejskiego Zakładu Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. wynosiła 3812,1 m³/d.

Z terenu gminy Karpacz około 95% ścieków bytowych jest odprowadzanych systemowo do oczyszczalni ścieków Karkonoskiego Systemu Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Mysłakowicach. Około 3% ścieków surowych trafia do oczyszczalni ścieków przy ul. Partyzantów w Karpaczu, pozostałe 2% do indywidualnych przydomowych oczyszczalni ścieków lub zbiorników bezodpływowych⁴⁰.

Tabela 29. Odsetek gospodarstw domowych korzystających z instalacji wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej

Wyszczególnienie	2014	2020	Rok 2014=100(%)
Gmina Karpacz			
Wodociąg	99,5	99,4	99,9
Kanalizacja	93,0	93,4	100,4
Gaz	77,7	81,1	104,4
Powiat karkonoski			
Wodociąg	83,2	85,1	102,3
Kanalizacja	61,7	64,7	104,9
Gaz	48,6	53,0	109,1
Dolny Śląsk			
Wodociąg	94,8	95,0	100,2
Kanalizacja	75,0	77,1	102,5
Gaz	61,4	62,6	99,5

Źródło: opracowanie na podstawie BDL GUS.

W analizowanym okresie wzrósł także o 4,4% odsetek gospodarstw domowych korzystających z sieci gazowej. W 2020 r. 81,1% gospodarstw domowych korzystało z sieci gazowej.

POTENCJAŁ I WYKORZYSTANIE OZE

Na potencjał związany z wykorzystywaniem OZE składa się między innymi energia uzyskiwana ze spalania biomasy, energia promieniowania słonecznego oraz energia wody.

Jak wynika z dokumentu Planu Gospodarki Niskoemisyjnej zawierającego elementy Planu Mobilności Miejskiej dla Gminy Karpacz na lata 2016–2020 gmina Karpacz charakteryzuje się ograniczonym potencjałem rozwoju źródeł odnawialnych. W gminie rekomendowane jest wykorzystywanie energii słonecznej (instalacje solarne i fotowoltaiczne). Instalacje małych mocy mogą być lokowane na obiektach mieszkalnych pozwalając na częściowe zaspokojenie potrzeb energetycznych, a tym samym uniezależnić je od dostaw zewnętrznych.

Dodatkowo na terenie gminy w pełni wykorzystano możliwości pozyskania energii z zasobów wodnych. Istniejące na terenie gminy Karpacz ciek wodny, w szczególności potok Łomnica, stanowią zasoby wodne umożliwiające realizację ekonomicznie opłacalnych obiektów małej energetyki wodnej. Aktualnie na terenie Karpacza zlokalizowane są cztery małe elektrownie wodne, o mocy od 120 do 420 kW.

Możliwości terenowe gminy Karpacz dla pozyskania biomasy są dość duże z racji na dużą powierzchnię lasów i gruntów leśnych, które to stanowią istotne źródło pozyskania biomasy. Gmina posiada również grunty rolne, na których to można uprawiać rośliny przeznaczone do spalania jako biomasa. Największym potencjałem energetycznym na terenie gminy Karpacz charakteryzuje się drewno.

⁴⁰ Tamże.

W wyniku prac naukowo-badawczych zidentyfikowano potencjalne występowanie w rejonie Karpacza, w strefach głębokiego rozłamu w utworach podłoża krystalicznego wód termalnych o temperaturach sięgających ponad 100°C.

Tabela 30. Możliwość wykorzystania odnawialnych źródeł energii na terenie gminy Karpacz

Typ i forma wykorzystania OZE	Rozwój	Przewiduje się wykorzystanie po rozpoznaniu złóż	Nie przewiduje się wykorzystania
Energia słoneczna - instalacje fotowoltaiczne	X		
Energia słoneczna - kolektory słoneczne	X		
Energia wodna	X		
Energia z biomasy - drewno	X		
Energia z biomasy - grubizna	X		
Energia z biomasy - pochodzenia rolniczego			X
Energia geotermalna		X	
Energia wiatru			X

Źródło: Plan Gospodarki Niskoemisyjnej zawierający elementy Planu Mobilności Miejskiej dla Gminy Karpacz na lata 2016–2020, Karpacz, aktualizacja lipiec 2020 r.

Zgodnie z danymi Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej, gmina Karpacz znajduje się na terenach o niekorzystnych, jednych z najgorszych w kraju, warunków wietrznych. Również mapy wietrzności wskazują na nieodpowiednie warunki dla instalacji turbin wiatrowych. Ponadto należy zauważyć, że gmina znajduje się na terenach górskich, które ze względów na warunki klimatyczne nie są wskazane do lokalizowania elektrowni wiatrowych. Ostatnią przeszkodą rozwoju technologii wiatrowych jest występowanie na terenie gminy obszarów chronionych, utrudniających rozwój takiej infrastruktury⁴¹.

⁴¹ Plan Gospodarki Niskoemisyjnej zawierający elementy Planu Mobilności Miejskiej dla Gminy Karpacz na lata 2016–2020, Karpacz, aktualizacja lipiec 2020 r.

DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH NA TERENIE GMINY

WSTĘP

W związku z wejściem w życie w dniu 3 listopada 2015 r. ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r., takie działania jak: przygotowanie, koordynowanie i tworzenie warunków do prowadzenia rewitalizacji, uznane zostały za zadanie własne gminy.

Zgodnie z zapisami art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2021 r. poz. 485, dalej jako: „ustawa o rewitalizacji”), rewitalizacja stanowi proces, którego celem jest wyprowadzenie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji, który jest podstawowym dokumentem programowym w tym zakresie.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Karpacz na lata 2021-2030 (GPR) jest opracowywany w oparciu o zapisy ww. Ustawy, co ma swoje odzwierciedlenie szczególnie w zakresie metodologii identyfikacji obszaru zdegradowanego, na którym występują zjawiska kryzysowe oraz wyznaczenia obszaru rewitalizacji. W związku z powyższym przyjęto, że:

1. **Sfera.** Jest to zbiór obszarów problemowych dotyczących zjawisk społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno – funkcjonalnych oraz technicznych.
2. **Obszary problemowe.** Występujące w ramach sfer zjawiska problemowe:
  - a. Sfera społeczna: bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, niski poziom edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym
  - b. Sfera gospodarcza: niski stopień przedsiębiorczości, słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw
  - c. Sfera środowiskowa: przekroczenia standardów, jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia, ludzi bądź stanu środowiska
  - d. Sfera przestrzenno – funkcjonalna: niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną, brak dostępu do podstawowych usług lub ich niska jakość, niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niski poziom obsługi komunikacyjnej, deficyt lub niska jakość terenów publicznych
  - e. Sfera techniczna: degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz brak funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.
3. **Stan kryzysowy.** Sytuacja, w której występuje koncentracja negatywnych zjawisk w sferze społecznej współwystępująca wraz z negatywnymi zjawiskami, w co najmniej jednej z następujących sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej.
4. **Obszar zdegradowany.** Teren w gminie, na którym zidentyfikowano występowanie stanu kryzysowego. Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary

nieposiadające ze sobą wspólnych granic pod warunkiem stwierdzenia sytuacji kryzysowej na każdym z podobszarów.

5. **Obszar rewitalizacji.** Teren w gminie obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się:
  - a. Szczególną koncentracją negatywnych zjawisk (dot. Obszarów problemowych),
  - b. Istotnym znaczeniem dla rozwoju lokalnego gminy w zakresie rewitalizacji.
  - c. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów większych niż **20%** powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż **30%** mieszkańców całej gminy.

METODOLOGIA IDENTYFIKACJI STANU KRYZYSOWEGO ORAZ WYZNACZANIA OBSZARU REWITALIZACJI.

Identyfikacja stanu kryzysowego w Gminie Karpacz polegała na analizie poszczególnych obszarów problemowych z wykorzystaniem charakterystycznych dla nich mierników rozwoju. W celu uzgodnienia metodologii pracy związanej z gromadzeniem danych dnia 17.12.2021 r. w Urzędzie Miejskim w Karpaczu zorganizowano spotkanie, w którym uczestniczyli przedstawiciele instytucji zaangażowanych w gromadzenie danych niezbędnych do przeprowadzenia analizy sytuacji w Gminie. W trakcie spotkania omówiono zaproponowane do analizy mierniki rozwoju i poddano je dyskusji. W wyniku zgłoszonych uwag ustalono ostateczną listę 28 mierników w ramach 12 obszarów problemowych. Poniżej w tabeli przedstawiono przykłady mierników w każdym z obszarów problemowych.

Tabela 31. Lista przykładowych mierników wykorzystywanych w celu identyfikacji występowania stanu kryzysowego w Gminie.

Lp.	Obszar problemowy	Miernik rozwoju	Źródło informacji
1	Bezrobocie	Liczba osób długotrwale bezrobotnych	Powiatowy Urząd Pracy
2	Ubóstwo	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	Ośrodek Pomocy Społecznej
3	Niski poziom edukacji	Liczba uczniów szkół podstawowych z wynikami ze sprawdzianu ósmych klas na poziomie niższym niż 75% średniej w Gminie	Szkoły
4	Niski poziom kapitału społecznego	Liczba NGO's realizujących zadania zlecone przez Gminę	Urząd Gminy
5	Niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu	Liczba czynnych czytelników bibliotek publicznych	Urząd Gminy Instytucje Kultury

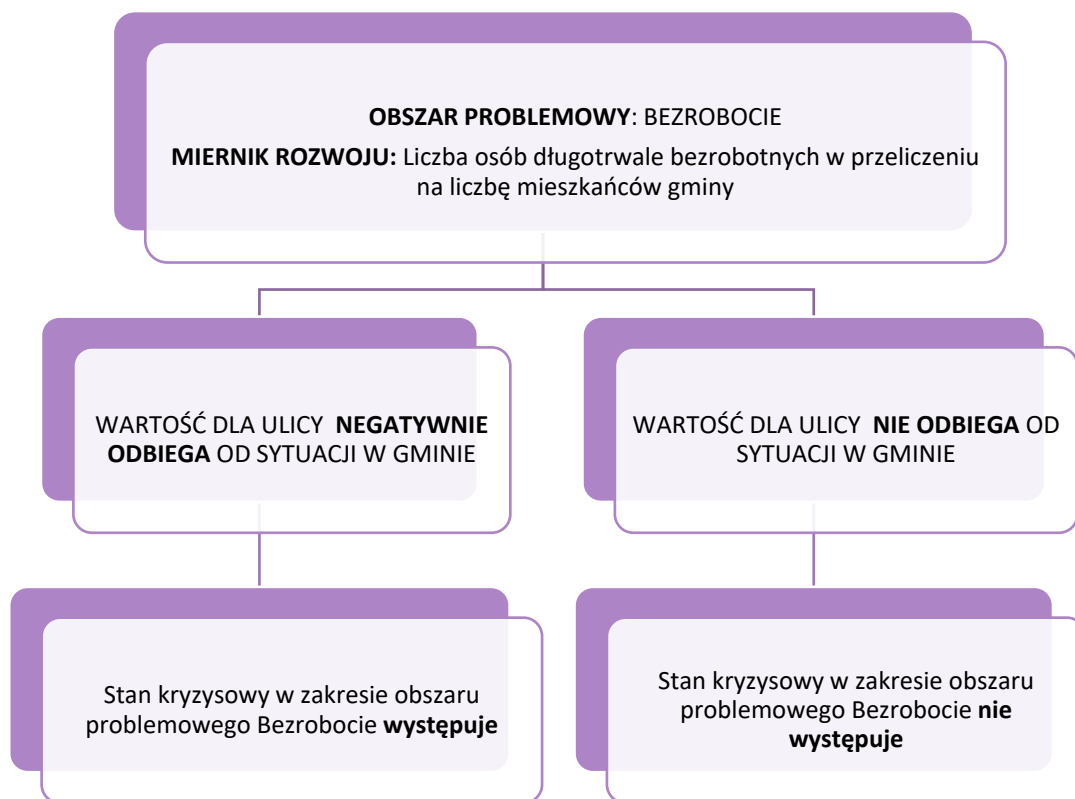
	publicznym i kulturalnym		
6	Niski stopień przedsiębiorczości	Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON	Urząd Gminy
7	Przekroczenie standardów jakości środowiska	Liczba budynków mieszkalnych niepodłączonych do sieci kanalizacyjnej	Urząd Gminy
8	Obecność odpadów stanowiących zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi, stanu środowiska.	Liczba obiektów budowlanych pokrytych/izolowanych azbestem	Urząd Gminy
9	Niewystarczające wyposażenie w Infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej zły stan techniczny	Dostęp do sieci wodociągowej	<ul style="list-style-type: none"> • Zakłady Usług Komunalnych • Urząd Gminy
10	Brak dostępu do podstawowych usług lub ich niska jakość	Liczba dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym	Urząd Gminy
11	Niedobór lub niska jakość terenów publicznych	Liczba publicznych miejsc parkingowych	Urząd Gminy
12	Degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym	Liczba wydanych pozwoleń na budowę	Urząd Gminy

Źródło: opracowanie własne

Kolejnym etapem gromadzenia danych było wystąpienie do podmiotów dysponujących informacjami z wnioskiem o ich udostępnienie w szczególności do poziomu ulicy (dane za okres 2019 – 2022).

Po uzyskaniu danych umożliwiających określenie wartości poszczególnych mierników przystąpiono do ich analizy i identyfikacji występowania stanu kryzysowego. Przyjęto założenie, że do dalszych prac kwalifikują się co do zasady te ulice, w których stwierdzono, że wartości mierników rozwoju odbiegają w sposób negatywny od wartości charakterystycznych dla całego obszaru Gminy. Najczęściej wykorzystywaną wartością charakterystyczną dla Gminy była wartość miernika w przeliczeniu na jednego mieszkańca Gminy porównywana z wartością w przeliczeniu na jednego mieszkańca ulicy.

Rysunek 7. Metodologia identyfikacji ulic, na których występują zjawiska kryzysowe na przykładzie obszaru problemowego bezrobocie.

Źródło: opracowanie własne

Przeprowadzona analiza stanowiła podstawę do dalszej identyfikacji obszarów zdegradowanych. W tym celu wykorzystano narzędzie w postaci matrycy obszaru zdegradowanego identyfikującej występowanie stanu kryzysowego, przygotowanej dla każdej Sfery. Matryca prezentuje informacje o występowaniu sytuacji kryzysowej z dokładnością do ulicy. Przyjęto założenie, że jeżeli co najmniej jeden miernik rozwoju na ulicy odbiega negatywnie od wartości charakterystycznej dla całej Gminy to na tym terenie występuje negatywne zjawisko w zakresie danego obszaru problemowego. Poniżej przedstawiono wycinek przykładowej matrycy dla Sfery społecznej.

Tabela 32. Przykładowa matryca obszarów problemowych

SFERA SPOŁECZNA							
OBSZAR PROBLEMOWY		BEZROBOCIE ⁴²		Stan Kryzysowy (1 - TAK, 0 - NIE)	UBÓSTWO		Stan Kryzysowy (1 - TAK, 0 - NIE)
MIERNIKI		Liczba osób długotrwale bezrobotnych	Liczba osób długotrwale bezrobotnych z wykształceniem podstawowym		Korzystający z pomocy społecznej	Świadczenia pomocy społecznej	
L.p.	ULICA						
1.	Ulica	1	0	1	0	0	0
2.	Ulica	0	0	0	0	0	0
3.	Ulica	0	1	1	1	1	1
4.	Ulica	0	0	0	0	0	0
5.	Ulica	0	1	1	1	0	1
6.	Ulica	0	0	0	0	0	0
7.	Ulica	1	0	1	0	0	0
8.	Ulica	1	1	1	0	0	0

Źródło: opracowanie własne

Uznając kryteria z Ustawy o rewitalizacji jako podstawowe założenie do dalszych prac przeprowadzono analizę wszystkich matryc dla wszystkich sfer i wyszczególniono te miejsca w Gminie, dla których spełnione zostały łącznie następujące warunki:

1. Występuje sytuacja kryzysowa, w co najmniej 2 obszarach problemowych sfery społecznej na 4 analizowane.
2. Występuje sytuacja kryzysowa w co najmniej jednej z pozostałych sfer.

Zestawienie matryc wszystkich sfer, obszarów problemowych i mierników rozwoju pozwoliło na identyfikację obszaru zdegradowanego, który został przedstawiony również w formie graficznej na mapie i był podstawą do określenia obszaru rewitalizacji.

Dla identyfikacji Obszaru rewitalizacji przyjęto następujące założenia:

1. Musi występować szczególna koncentracja negatywnych zjawisk:
  - a. sytuacja kryzysowa występowała w co najmniej 2 obszarach problemowych sfery społecznej
 oraz
  - b. sytuacja kryzysowa występowała łącznie w co najmniej 6 obszarach problemowych.
2. Obszar rewitalizacji musi charakteryzować się istotnym znaczeniem dla rozwoju lokalnego gminy.

⁴² Cyfra 1 w tabeli oznacza, że wartość miernika rozwoju w danym obszarze problemowym odbiega negatywnie od sytuacji w gminie.

Wyznaczone w ten sposób ulice stworzyły ramę dla ustalenia obszaru rewitalizacji, dla którego następnie przeliczono wszystkie wskaźniki w celu ich ponownej weryfikacji oraz sprawdzono spełnienie kryteriów:

1. Powierzchnia obszaru rewitalizacji nie większa niż **20%** powierzchni całej gminy
2. Obszar rewitalizacji zamieszkiwany przez nie więcej niż **30%** mieszkańców całej gminy.

WYNIKI DIAGNOZY STANU KRYZYSOWEGO W GMINIE

Analiza obejmowała teren całej Gminy ze szczegółowością do poziomu ulicy. Badaniem zostało objętych łącznie 96 ulic znajdujących się na terenie Gminy Karpacz. Na podstawie 28 mierników rozwoju badanych było 12 obszarów problemowych w ramach 5 sfer (społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno – funkcjonalnej, technicznej).

SFERA SPOŁECZNA.

W ramach czterech obszarów problemowych badanych na podstawie 9 mierników zidentyfikowano występowanie negatywnych zjawisk w ramach:

- 4 obszarów problemowych – na 2 ulicach
- 3 obszarów problemowych – na 11 ulicach
- 2 obszarów problemowych – na 22 ulicach

Szczególnym natężeniem negatywnych zjawisk charakteryzowała się ulice: Adama Mickiewicza, Dolna, Juliusza Słowackiego, Kolejowa, Kowarska, Linowa, Marii Konopnickiej, Myśliwska, Nad Łomnicą, Przemysłowa, Wielkopolska, Wilcza, Wiosenna.

SFERA GOSPODARCZA

W sferze gospodarczej, jeden obszar problemowy badany był na podstawie 3 mierników. Szczególnym natężeniem negatywnych zjawisk charakteryzowały się ulice: Artura Grottgera, Cicha, Dzika, Juliusza Słowackiego, Kowarska, Krótka, Księża Góra, Podleśna, Rybacka, Stanisława Wyspiańskiego, Stefana Batorego, Szkolna, Wiosenna, Władysława Sikorskiego. Na wskazanych powyżej ulicach wartości wszystkich trzech mierników rozwoju odbiegają w sposób negatywny od wartości charakterystycznych dla całego obszaru Gminy .

SFERA ŚRODOWISKOWA

W sferze środowiskowej, dwa obszary problemowe badane były na podstawie 2 mierników. Negatywne odchylenia mierników w odniesieniu do wartości dla całej Gminy, w obu analizowanych obszarach problemowych (przekroczenie standardów jakości środowiska oraz obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia, ludzi lub stanu środowiska), odnotowano na 7 ulicach. Na 29 ulicach zidentyfikowano negatywne odchylenia mierników w jednym z dwóch badanych obszarów problemowych.

Szczególnym natężeniem negatywnych zjawisk charakteryzowały się ulice: Jana Kasprowicza, Kolejowa, Marii Skłodowskiej-Curie, Myśliwska, Skalna, Władysława Sikorskiego, Wolna.

SFERA PRZESTRZENNO – FUNKCJONALNA

W sferze przestrzenno – funkcjonalnej, 4 obszary problemowe badane były na podstawie 12 mierników. Negatywne odchylenia mierników w odniesieniu do wartości dla całej Gminy, zidentyfikowano w ramach:

- 3 obszarów problemowych – na 4 ulicach
- 2 obszarów problemowych – na 43 ulicach

Szczególnym natężeniem negatywnych zjawisk charakteryzowały się ulice: Dolna, Granitowa, Linowa, Zagajnik.

SFERA TECHNICZNA

W sferze technicznej jeden obszar problemowy badany były na podstawie 2 mierników. Szczególnym natężeniem negatywnych zjawisk charakteryzowały się ulice: Boczna, Cicha, Dolna, Dzika, Grzybowa, łączna, Mikołaja Kopernika, Podleśna, Polna, Poprzeczna, Pusta, Sadowa, Sanatoryjna, Skrzatów Karkonoskich, Sosnowiecka, Spokojna, Stanisława Staszica, Stefana Żeromskiego, Wita Stwosza, Władysława Orkana. Na wskazanych powyżej ulicach wartości obu analizowanych mierników rozwoju odbiegają w sposób negatywny od wartości charakterystycznych dla całego obszaru Gminy.

OBSZAR ZDEGRADOWANY

Zgodnie z przyjętą metodologią – na terenie Gminy Karpacz występowanie stanu kryzysowego (spowodowanego koncentracją negatywnych zjawisk społecznych współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z pozostałych sfer) zostało zidentyfikowane na 33 ulicach. Zidentyfikowane Obszary Zdegradowane obejmują znaczną część powierzchni Gminy, a liczba osób zamieszkujących ulice w stanie kryzysowym wynosi ok. 52% wszystkich mieszkańców Gminy i znacząco przekracza dopuszczalny limit 30%.

Zamieszczona poniżej matryca wskazuje ulice, na których zidentyfikowano występowanie stanu kryzysowego wraz ze wskazaniem ilości obszarów problemowych w każdej ze sfer, w których odnotowano negatywne odchylenia mierników rozwoju.

Mapa zamieszczona poniżej matrycy obrazuje przestrzenny rozkład Obszarów Zdegradowanych na terenie gminy Karpacz.

Tabela 33. Matryca identyfikująca występowanie stanu kryzysowego na terenie gminy Karpacz

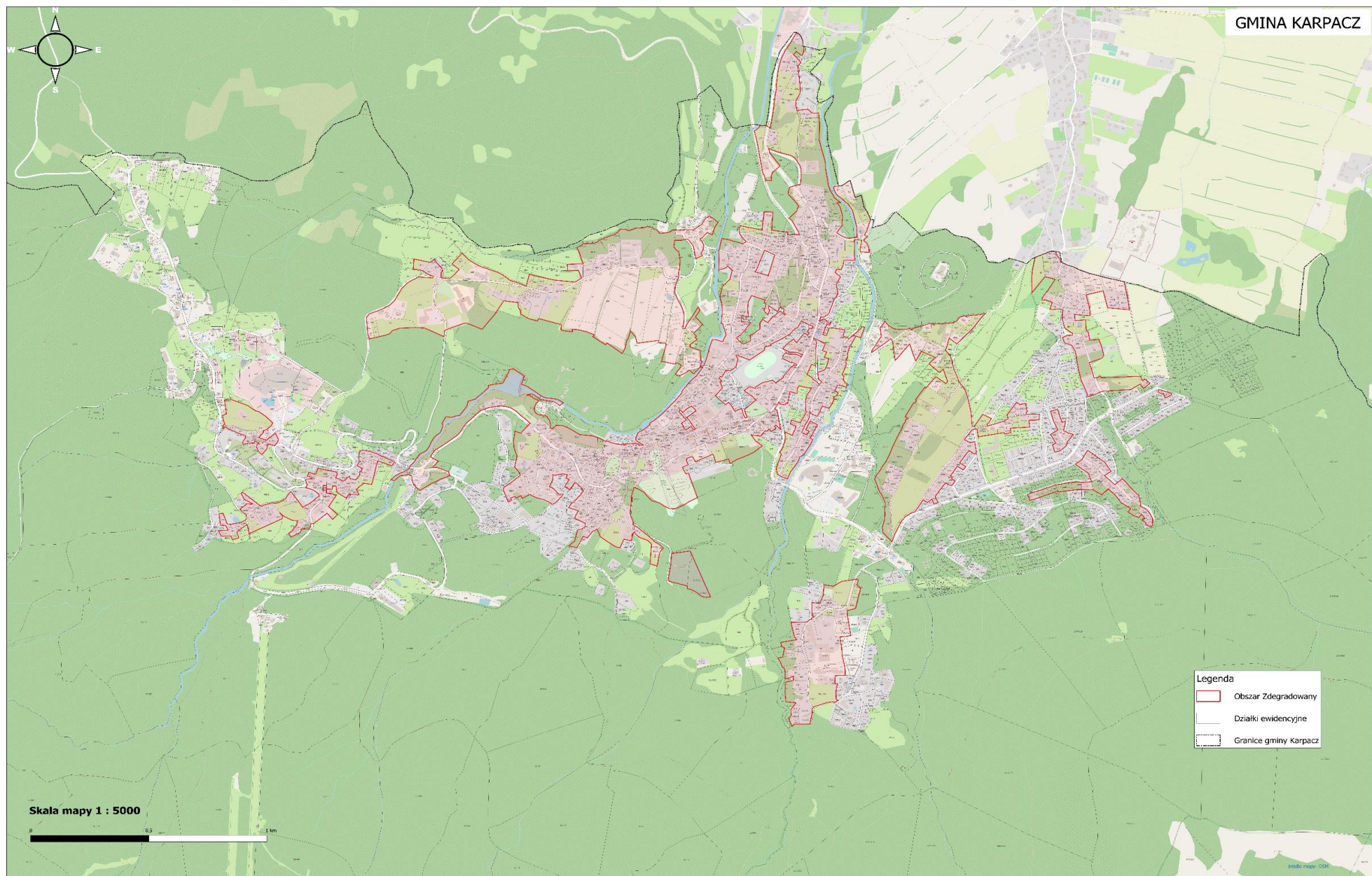
L.p.	Ulica	Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera środowiskowa	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Sfera techniczna
		2021	2021	2021	2021	2021
1.	Adama Mickiewicza	3	1	0	2	0
2.	Dolna	3	1	1	3	1
3.	Granitowa	2	1	1	3	1

4.	Juliusza Słowackiego	3	1	0	2	0
5.	Kamienna	2	1	1	2	0
6.	Kolejowa	4	1	2	2	1
7.	Kowarska	3	1	1	2	0
8.	Krótką	2	1	0	2	0
9.	Linowa	4	1	1	3	1
10.	Marii Konopnickiej	3	1	1	2	1
11.	Marii Skłodowskiej-Curie	2	1	2	1	0
12.	Myśliwska	3	0	2	1	0
13.	Nad Łomnicą	3	1	0	2	0
14.	Nadrzeczna	2	1	0	2	0
15.	Parkowa	2	1	0	2	1
16.	Piastowska	2	1	0	1	1
17.	Poznańska	2	1	1	1	0
18.	Przemysłowa	3	0	0	2	0
19.	Pusta	2	1	1	1	1
20.	Saneczkowa	2	1	0	2	0
21.	Sosnowiecka	2	1	1	2	1
22.	Stanisława Staszica	2	1	0	2	1
23.	Stefana Okrzei	2	1	0	2	0
24.	Stroma	2	1	0	1	0
25.	Tadeusza Kościuszki	2	1	1	2	0
26.	Wielkopolska	3	1	1	1	0
27.	Wilcza	3	0	1	2	0
28.	Wiosenna	3	1	0	2	1
29.	Wita Stwosza	2	1	0	1	1
30.	Władysława Orkana	2	1	1	1	1
31.	Władysława Sikorskiego	2	1	2	1	0
32.	Wolna	2	1	2	2	0
33.	Zagajnik	2	1	0	3	1

Źródło: opracowanie własne

Rysunek 8. Obszary Zdegradowane na terenie gminy Karpacz

OBSZAR REWITALIZACJI

SZCZEGÓLNA KONCENTRACJA NEGATYWNYCH ZJAWISK

Wyznaczenie Obszaru Zdegradowanego umożliwiło w dalszej kolejności wskazanie Obszaru Rewitalizowanego. W tym zakresie decydujące były kryteria dotyczące maksymalnej powierzchni oraz maksymalnej liczby mieszkańców jak również znaczenie obszaru dla rozwoju gminy. Ustawa definiuje obszar rewitalizacji jako teren charakteryzujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk dot. obszarów problemowych oraz istotnym znaczeniem dla rozwoju lokalnego gminy. Obszar rewitalizacji może składać się z podobszarów (w tym podobszarów nieposiadających ze sobą wspólnych granic), może być również tożsamy z Obszarem Zdegradowanym, przy czym nie może być to teren większy niż 20% powierzchni gminy i zamieszkały przez więcej niż 30% mieszkańców gminy. Zidentyfikowane, w poprzednim rozdziale, Obszary Zdegradowane (OZ) obejmują 206,96 ha, czyli 5,4% powierzchni Gminy, a liczba osób zamieszkujących tereny w stanie kryzysowym wynosi ok. 52% wszystkich mieszkańców Gminy i znacząco przekracza dopuszczalny limit 30%. W związku z powyższym przeprowadzono dalszą delimitację zgodnie z przyjętą metodologią, która zakłada, że szczególna koncentracja negatywnych zjawisk to występowanie sytuacji kryzysowej w co najmniej 2 obszarach problemowych sfery społecznej i co najmniej 6 obszarach problemowych łącznie.

W ten sposób zostało zidentyfikowanych 25 ulic, które cechują się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk i dużą skalą potrzeb rewitalizacyjnych (występowanie sytuacji kryzysowej łącznie w 8 i więcej obszarach problemowych). Poniżej w matrycy przedstawiono weryfikację spełnienia kryterium szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk przyjętych w metodologii.

Tabela 34. Weryfikacja kryterium wyznaczenia Obszaru Rewitalizacji w zakresie szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk.

L.p.	Ulica	Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera środowiskowa	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Sfera techniczna	RAZEM 5 sfer
		2021	2021	2021	2021	2021	2021
1.	Adama Mickiewicza	3	1	0	2	0	6
2.	Dolna	3	1	1	3	1	9
3.	Granitowa	2	1	1	3	1	8
4.	Juliusza Słowackiego	3	1	0	2	0	6
5.	Kamienna	2	1	1	2	0	6
6.	Kolejowa	4	1	2	2	1	10
7.	Kowarska	3	1	1	2	0	7
8.	Linowa	4	1	1	3	1	10
9.	Marii Konopnickiej	3	1	1	2	1	8
10.	Marii Skłodowskiej-Curie	2	1	2	1	0	6
11.	Myśliwska	3	0	2	1	0	6
12.	Nad Łomnicą	3	1	0	2	0	6
13.	Parkowa	2	1	0	2	1	6
14.	Przemysłowa	3	0	0	2	0	5

15.	Pusta	2	1	1	1	1	6
16.	Sosnowiecka	2	1	1	2	1	7
17.	Stanisława Staszica	2	1	0	2	1	6
18.	Tadeusza Kościuszki	2	1	1	2	0	6
19.	Wielkopolska	3	1	1	1	0	6
20.	Wilcza	3	0	1	2	0	6
21.	Wiosenna	3	1	0	2	1	7
22.	Władysława Orkana	2	1	1	1	1	6
23.	Władysława Sikorskiego	2	1	2	1	0	6
24.	Wolna	2	1	2	2	0	7
25.	Zagajnik	2	1	0	3	1	7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych gminy.

Identyfikacja terenów o szczególnym natężeniu zjawisk kryzysowych wykazała, iż są one rozproszone w różnych częściach Karpacza. Największa koncentracja tych obszarów występuje w centralnej i północnej części miasta. Tereny te zamieszkuje 1.700 osób co stanowi 39% wszystkich mieszkańców Gminy. Ponieważ nie można objąć procesem rewitalizacji wszystkich ulic, na których została zdiagnozowana szczególna koncentracja negatywnych zjawisk dalsza delimitacja wynikała z istotnego znaczenia obszaru dla rozwoju lokalnego Gminy.

Z uwagi na strategiczne znaczenie centralnej części miasta – zarówno w sferze gospodarczej, infrastrukturalnej jak i społecznej – rewitalizacja prowadzona na tym terenie będzie istotnym i silnym bodźcem dla rozwoju całej Gminy. Procesem rewitalizacji objęte zostaną również tereny niezamieszkałe tj. kompleks leśny na Górze Pohulanka, Zbiornik Łomnica oraz Park przy Zaporze na Łomnicy, które mają istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gminy. Na tych terenach planowane są działania, które przyczynią się do przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym. Oczekiwany efekt społeczny tych działań to m.in: ograniczenie aktów wandalizmu i zjawiska dewastacji zieleni oraz elementów małej architektury na terenie parków będzie pozytywnie oddziaływać na mieszkańców i gości oraz podniesienie atrakcyjności produktu turystycznego oferowanego na Obszarze Zdegradowanym.

W konsekwencji przyczyni się do rozwoju gospodarczego generującego nowe miejsca pracy i zmniejszenia problemu bezrobocia i związanych z nim negatywnych zjawisk społecznych.

ZASIĘG PRZESTRZENNY OBSZARU REWITALIZACJI

Z uwagi na szczególną koncentrację negatywnych zjawisk, istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gminy oraz wykorzystanie lokalnych czynników rozwoju proces rewitalizacji będzie prowadzony na dwóch graniczących ze sobą podobszarach. Szkielet dla wyznaczenia obszaru rewitalizacji stanowiły ulice charakteryzujące się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, zwłaszcza w sferze społecznej (sytuacja kryzysowa występowała w co najmniej 2 obszarach problemowych sfery społecznej) oraz największą skalą potrzeb rewitalizacyjnych (sytuacja kryzysowa występowała w co najmniej 6 obszarach problemowych łącznie). Wyznaczony Obszar Rewitalizacji (składający się z dwóch podobszarów) obejmuje łącznie 18 ulic w centralnej i północnej części miasta.

Podobszar Rewitalizacji 1 (OR1) wyznaczony w centralnej części miasta obejmuje 11 ulic, w tym: Adama Mickiewicza, Dolna, Konstytucji 3 Maja, Kościelna, Łączna, Nad Łomnicą, Obrońców Pokoju, Ogrodnicza, Parkowa, Rybacka. Niektóre z powyższych ulic zostały włączone do obszaru rewitalizacji tylko częściowo. Szczegółowy wykaz adresów wchodzących w OR1 i objętych procesem rewitalizacji zawiera załącznik nr 1. Elementem tego podobszaru jest również Zbiornik Łomnica oraz Park przy Zaporze na Łomnicy oraz kompleks leśny na Górze Pohulanka pomiędzy ulicą Wolną i Dolną, czyli dwoma ulicami charakteryzującymi się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk. Wskazane powyżej tereny mają istotne znaczenie dla rozwoju Gminy, a niestety charakteryzują się postępującą degradacją przestrzenną.

W **Podobszar Rewitalizacji 2 (OR2)**, obejmujący północną część miasta, zostało włączonych 7 ulic, w tym: Boczna, Kolejowa, Kowarska, Myśliwska, Przemysłowa, Wielkopolska oraz Wiosenna. Do podobszaru OR2 został włączony fragment ulicy Myśliwskiej na odcinku od ulicy Kolejowej do Świętokrzyskiej. Szczegółowy wykaz adresów wchodzących w OR2 i objętych procesem rewitalizacji zawiera załącznik nr 1.

Uzasadnieniem dla wyznaczonych obszarów jest ich znaczenie dla rozwoju lokalnego, możliwość wykorzystania lokalnego potencjału, a także realizacji działań rozwojowych minimalizujących zdiagnozowane problemy i zmierzających do wyprowadzenia obszarów ze stanu kryzysowego. Ponadto wskazany Obszar Rewitalizacji obejmuje ulice o szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk i największej skali potrzeb rewitalizacyjnych, charakteryzujące się wysoką liczbą negatywnych odchyień w analizowanych obszarach problemowych (łączna liczba punktów 6-10) co dowodzi szczególnej koncentracji problemów w sferze społecznej współwystępujących z wieloma problemami w pozostałych sferach. Wyprowadzenie tych obszarów ze stanu kryzysowego oraz stworzenie warunków do ich zrównoważonego wzrostu powinno w konsekwencji doprowadzić do ożywienia gospodarczego, tworzenia nowych miejsc pracy, zmniejszenia bezrobocia i negatywnych zjawisk z tym związanych. Reasumując planowane efekty rewitalizacji są w pełni zgodne z wyznaczonymi celami i kierunkami strategicznego rozwoju Gminy Karpacz, a dodatkowo mają bardzo istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego całej Gminy.

W związku z tym, że na Obszarze Rewitalizacji występują również ulice nie objęte stanem kryzysowym⁴³ dokonano przeliczenia wartości mierników rozwoju, aby ustalić czy wynikający z Ustawy wymóg występowania problemów w sferze społecznej współwystępujących z problemami w co najmniej jednej z pozostałych sfer został spełniony. Poniżej przedstawiono wyniki analizy.

Tabela 35. Porównanie wartości mierników dla Gminy i Obszaru Rewitalizacji.

Sfera	Nazwa miernika	Wartość dla gminy	Wartość dla obszaru rewitalizacji
SPOŁECZNA	Odsetek osób długotrwale bezrobotnych	1,51%	2,22%
	Odsetek osób długotrwale bezrobotnych z wykształceniem podstawowym	0,48%	1,00%

⁴³ Należy zaznaczyć, że na Obszarze rewitalizacji występują również ulice, nie dotknięte problemami w skali przyjętej w metodologii. Wynika to z naturalnego faktu alokacji stanu kryzysowego i braku możliwości przestrzennego wyznaczenia Obszaru rewitalizacji wyłącznie te tereny przylegającym do ulic.

GOSPODARCZA	Mediana wartości podatku dochodowego płaconego przez przedsiębiorców	66 930,50 PLN	65 607,00 PLN
ŚRODOWISKOWA	Procentowy udział obiektów budowlanych pokrytych/izolowanych azbestem w stosunku do wszystkich budynków	0,8%	1,0%
PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA	Odsetek lokali objętych najmem socjalnym w liczbie budynków mieszkalnych	5%	11%
	Odsetek obiektów wpisanych do rejestru zabytków przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków	0,69%	0,83%
TECHNICZNA	Odsetek wydanych pozwoleń na budowę w stosunku do liczby budynków	2%	1%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych gminy

Na zakończenie dokonano weryfikacji kryterium ustawowego dotyczącego powierzchni oraz liczby mieszkańców.

Poszczególne podobszary obejmują powierzchnię:

Obszar Rewitalizacji 1 (OR1) - 85,05 ha

Obszar Rewitalizacji 2 (OR2) – 49,84 ha

Powierzchnia obszarów, które mają zostać objęte procesem rewitalizacji, wynosi łącznie 134,89 ha. Teren całej gminy obejmuje powierzchnię 3.799 ha. W związku z powyższym proponowany obszar rewitalizacji stanowi 3,6% powierzchni całej gminy. **Warunek wynikający z ustawy został spełniony.**

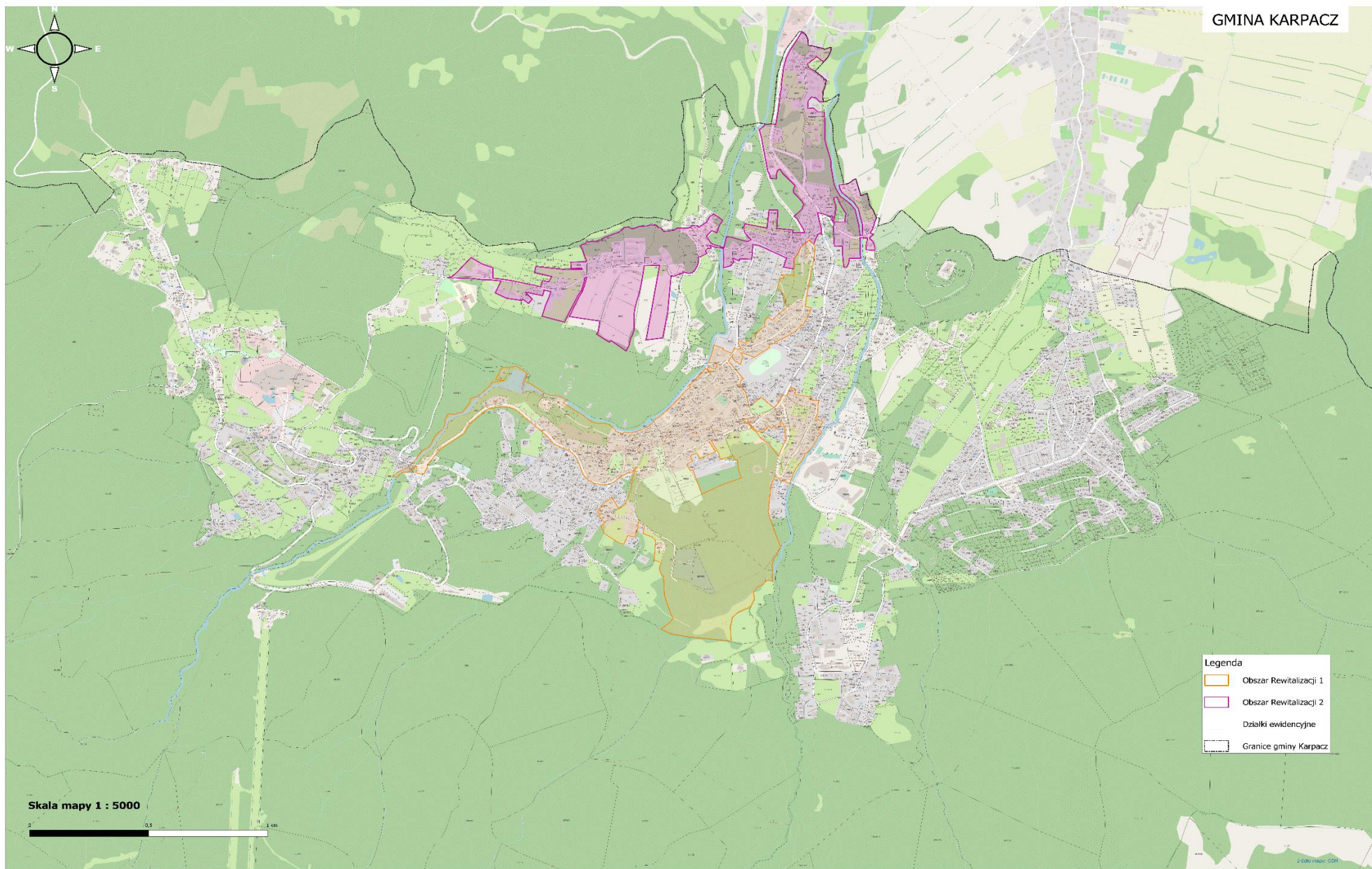
Poszczególne podobszary zamieszkuje:

Obszar Rewitalizacji 1 (OR1) – 768 osób

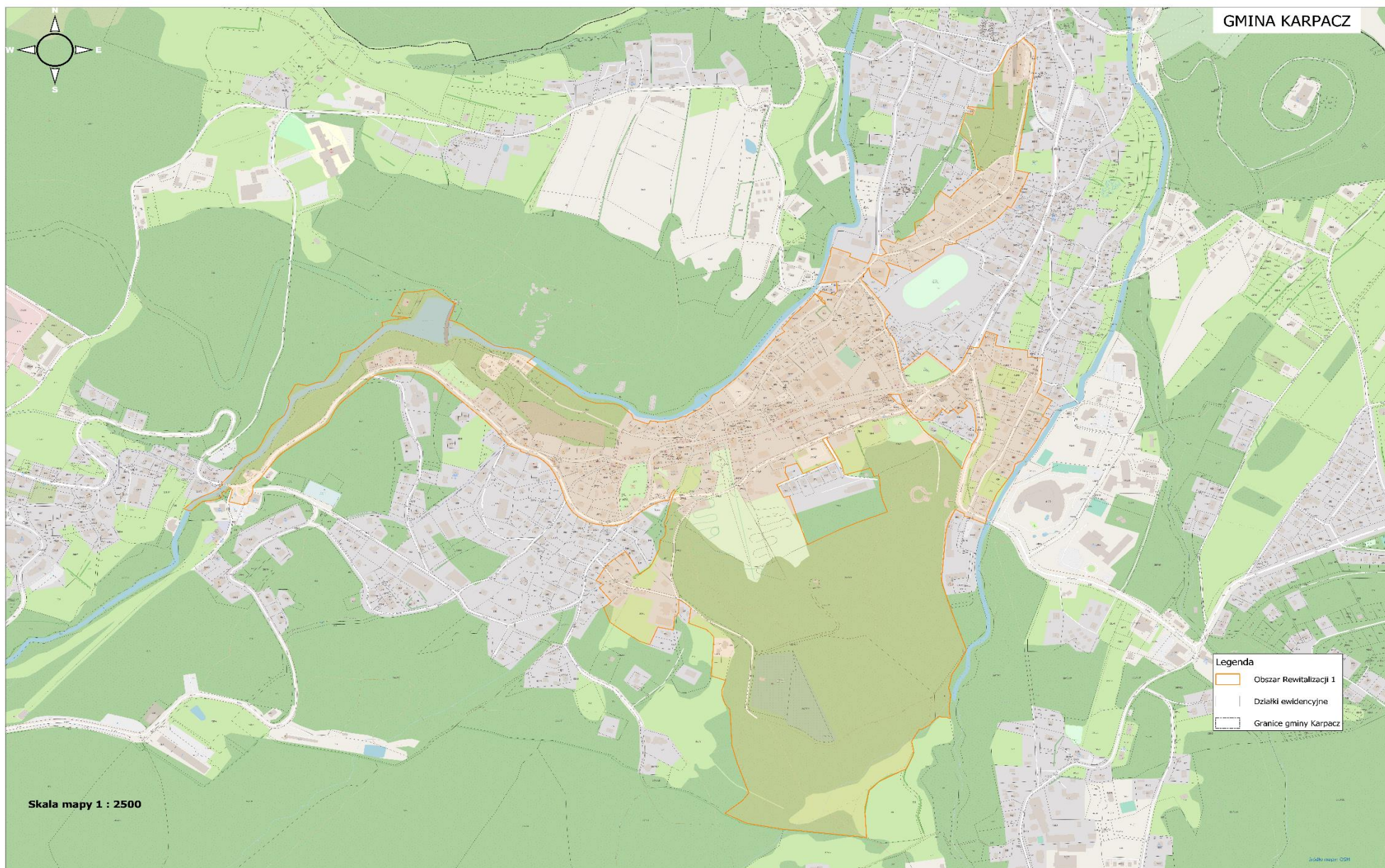
Obszar Rewitalizacji 2 (OR2) – 476 osób

Na obszarze wyznaczonym do rewitalizacji zamieszkują łącznie 1.244 osoby, co stanowi 28,52% wszystkich mieszkańców Gminy. **Warunek wynikający z ustawy został spełniony.**

Rysunek 9. Obszary objęte procesem rewitalizacji na terenie gminy Karpacz

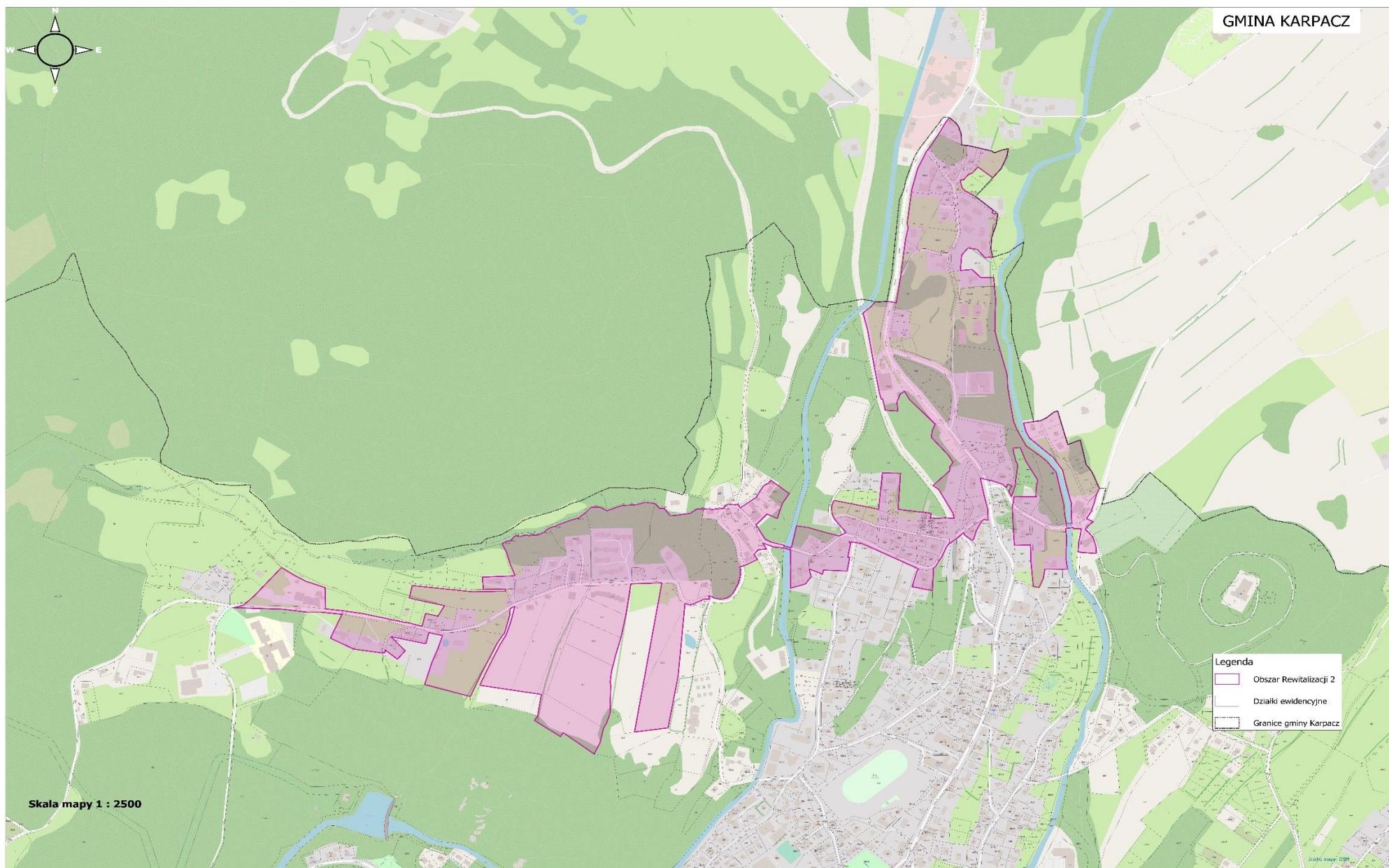

Rysunek 10. Obszar Rewitalizacji 1 (OR1)

Rysunek 11. Obszar Rewitalizacji 2 (OR2)

SPECJALNA STREFA REWITALIZACJI

W celu zapewnienia sprawnej realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, na całym obszarze objętym procesem rewitalizacji, przewiduje się ustanowienie Specjalnej Strefy Rewitalizacji (SSR), o której mowa w art. 25, Ustawy o rewitalizacji.

Zgodnie z zapisami ww. Ustawy – ustanowienie Specjalnej Strefy Rewitalizacji oraz dokładny zakres regulacji obowiązujących w SSR będzie przedmiotem odrębnej uchwały Rady Miejskiej Karpacza. Ustanowienie SSR przewiduje się na okres 10 lat.

DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI

WPROWADZENIE

Rewitalizacja, zgodnie z zapisami Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r., jest wielowymiarowym i kompleksowym procesem zorientowanym na przezwycięzenie zjawisk kryzysowych utrzymujących się na obszarach zdegradowanych. Tereny wymagające interwencji oraz wsparcia, a zatem podlegające rewitalizacji, charakteryzują się bowiem występowaniem w różnych formach i z relatywnie dużym nasileniem problemów w sferze społecznej, gospodarczej czy infrastrukturalnej. Z tego względu konieczne jest podejmowanie zintegrowanych działań (skoncentrowanych także terytorialnie) na rzecz lokalnych społeczności. Podstawą interwencji publicznej w przedmiotowym zakresie jest Gminny Program Rewitalizacji. Budowa jednak efektywnej strategii rewitalizacji wymaga trafnego zdiagnozowania problemów identyfikowanych punktowo na terenie danej gminy. W rezultacie holistyczne podejście do przeprowadzenia inwentaryzacji najbardziej istotnych problemów lokalnie w naturalny sposób wymusza analizę obejmującą kluczowe sfery funkcjonowania określonego przestrzennie obszaru danej gminy.

Niniejsza szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji odnosi się do terenu gminy określonego Uchwałą nr LVII/612/22 Rady Miejskiej Karpacza z dnia 28 września 2022 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Karpacz.

Szczegółowa analiza wyznaczonego obszaru rewitalizacji (OR) w gminie Karpacz obejmuje wszystkie pięć sfer tj.: społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną i techniczną. Podstawę, opracowania szczegółowej diagnozy OR, stanowią dane zebrane w wyniku przeprowadzonych badań kwestionariuszowych wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji i warsztatów zrealizowanych z interesariuszami procesu rewitalizacji.

SFERA SPOŁECZNA

Na Obszarze Rewitalizowanym (OR, Obszar) w Gminie Karpacz (Gmina) można zidentyfikować problemy w sferze społecznej. Z dostępnych danych statystycznych wynika, że na analizowanym Obszarze występują zagrożenia związane z kondycją ekonomiczną gospodarstw domowych, które mogą prowadzić do wykluczenia społecznego.

Szczególnie niekorzystnym zjawiskiem jest występowanie na Obszarze Rewitalizowanym bezrobocia długotrwałego, gdyż często prowadzi ono do wykluczenia społecznego oraz trwałego ubóstwa. W 2021 r. na analizowanym Obszarze odsetek osób długotrwanie bezrobotnych wynosił 2,2% i był wyższy o 0,7 punktu procentowego od średniej dla Gminy (1,5%).

Warto również podkreślić, że na Obszarze Rewitalizowanym występuje problem długotrwałego bezrobocia wśród osób bez kwalifikacji. W 2021 r. odsetek osób długotrwanie bezrobotnych z wykształceniem podstawowym wynosił na OR 1,0% podczas gdy średnia wartość przedmiotowego wskaźnika dla całej Gminy kształtowała się na poziomie poniżej 0,5%. Pamiętać należy, że osoby bez kwalifikacji trudniej znajdują zatrudnienie, a tym samym narażone są na marginalizację ekonomiczną i w konsekwencji wykluczenie społeczne.

Problemem występującym na Obszarze Rewitalizowanym jest również bierność mieszkańców, przekładająca się na ich zbyt małe zaangażowanie zarówno w rozwój Obszaru, jak i w działania na rzecz

rozwiązywania bieżących problemów. O niedostatecznym zaangażowaniu ludności w funkcjonowanie OR świadczy, podkreślane w trakcie warsztatów nieadekwatne do potrzeb i możliwości uczestnictwo mieszkańców w działaniach organizacji pozarządowych i wolontariacie. Powyższe wynikać może m.in. z braku tożsamości lokalnej i więzi z miejscem zamieszkania

Z przeprowadzonej na Obszarze Rewitalizowanym diagnozy wynika także, iż występują tutaj problemy z dostępem do wysokiej jakości usług społecznych np. w zakresie poradnictwa psychologicznego dla dzieci i młodzieży.

Istotne znaczenia dla analizy sfery społecznej ma problem bezpieczeństwa. Z przeprowadzonych warsztatów wynika, że mieszkańcy Obszaru Rewitalizowanego nie mają poczucie bezpieczeństwa z powodu obecności dzikich zwierząt (np. dzików).

Interesariusze rewitalizacji, w trakcie przeprowadzonych warsztatów konsultacyjnych, zgłosili szereg problemów w sferze społecznej występujących na obu wyznaczonych Podobszarach Rewitalizacji, w tym m.in.:

- Niska kultura słowa (przyzwolenie społeczne).
- Drobne kradzieże.
- Niewystarczająca edukacja osób dorosłych - brak uniwersytetu III wieku.
- Słabe uczestnictwo mieszkańców w życiu społecznym.
- Brak imprez integracyjnych dla mieszkańców.
- Niedostatek koordynacji działań kulturalnych.
- Brak tożsamości kulturowej.
- Niedostateczna znajomość potencjału kulturowego i kulturalnego mieszkańców.
- Brak wolontariatu społecznego.
- Brak lokalnych miejsc dla spotkań mieszkańców w formie zorganizowanych punktów (małe kino, klub, wypożyczalnia książek, punkt pocztowy).
- Niski poziom integracji społecznej wynikający z charakteru turystycznego miasta.
- Brak oddolnych inicjatyw społecznych.
- Słabe uczestnictwo w wydarzeniach kulturalnych organizowanych przez miejskie instytucje kultury.
- Brak zainteresowania dobrem wspólnym, solidarności społecznej.
- Niewystarczające wsparcie lokalnych liderów "społecznych" oraz projektów w celu uaktywniania mieszkańców.

SFERA GOSPODARCZA

Przeprowadzone badania wykazały, że Obszar Rewitalizowany boryka się z problemami gospodarczymi wynikającymi w dużej mierze z dominacji monokultury gospodarczej (turystyki) oraz nadmiernej koncentracji marketów negatywnie wpływających na lokalny handel.

Należy również podkreślić, że aktualnie nie jest wykorzystywany w zadawalającym stopniu potencjał Obszaru związany z produkcją i sprzedażą produktów lokalnych.

Jak wynika z przeprowadzonych warsztatów na Obszarze Rewitalizowanym widoczne są braki w infrastrukturze gospodarczej. Niezadawalająca jest m.in. podaż lokali przeznaczonych pod

działalność gospodarczą, brakuje również hali targowej, w której prowadzona byłaby sprzedaż produktów lokalnych i regionalnych.

O niezadawalającej kondycji finansowej przedsiębiorstw funkcjonujących na Obszarze Rewitalizowanym może świadczyć mediana wartości podarku dochodowego płaconego przez przedsiębiorców. Dla OR średnia wartość zapłaconego podatku kształtowała się na poziomie 65.607 zł. W analogicznym okresie mediana dla całej gminy wynosiła 66.930 zł.

Podsumowując można stwierdzić, że pozycja gospodarcza OR na tle całego miasta jest relatywnie niska. Interesariusze rewitalizacji, w trakcie przeprowadzonych warsztatów konsultacyjnych, zgłosili szereg problemów w sferze gospodarczej występujących na obu wyznaczonych Podobszarach Rewitalizacji, w tym m.in.:

- Nadmierna centralizacja działalności gospodarczej przy deptaku (OR1).
- Za duża koncentracja marketów na OR2 w stosunku do pozostałej części miasta.
- Brak miejsc lokalowych dla prowadzenia działalności gospodarczej.
- Brak targowiska miejskiego.
- Wysokie ceny z perspektywy mieszkańców.
- Brak produktu lokalnego - tandetne pamiątki niezwiązane z regionem (pseudo góralszczyzna).
- Brak jednolitych ogródków restauracyjnych na deptaku.
- Jednobrażowość (usługi turystyczne).

SFERA INFRASTRUKTURALNA⁴⁴

Jak wynika z przeprowadzonych warsztatów na Obszarze Rewitalizowanym występują problemy z funkcjonowaniem infrastruktury technicznej, społecznej, rekreacyjnej i drogowej.

Widocznym problemem zdiagnozowanym na Obszarze Rewitalizowanym jest niezadawalający stan techniczny dróg, połączony niejednokrotnie z dużym natężeniem ruchu. Na analizowanym Obszarze występuje również problem niezadawalającego stanu chodników, co negatywnie wpływa na komfort i bezpieczeństwo pieszych. Kolejnym problemem, podkreślanym przez mieszkańców Obszaru Rewitalizowanego jest niewystarczająca liczba miejsc parkingowych.

Na Obszarze Rewitalizowanym widoczna jest również niezadawalająca podaż infrastruktury sportowo-rekreacyjnej. Brakuje np. sali widowiskowej. Jednak o ograniczonym dostępie do infrastruktury decyduje nie tylko jej brak, ale również jej stan techniczny, w tym niedostosowanie do potrzeb mieszkańców (zwłaszcza osób z niepełnosprawnościami i seniorów). W konsekwencji nie można stwierdzić, aby istniejące obiekty i urządzenia w sposób należyty pełniły swoje funkcje. Wpływ na powyższą sytuację mają dodatkowo akty wandalizmu, połączone z niewystarczającym nadzorem nad przestrzenią publiczną.

Na Obszarze Rewitalizowanym widoczna jest również kumulacja problemów związanych ze stanem i funkcjonowaniem przestrzeni publicznej. Niniejsza sytuacja jest rezultatem zawłaszczania przez inwestorów terenów publicznych przeznaczonych na potrzeby mieszkańców. W rezultacie mieszkańcy OR zmagają się m.in. z problemem ograniczonego dostępu do terenów zieleni (np. przy ul. Wielkopolskiej i ul. Myśliwskiej).

⁴⁴ W sferze infrastrukturalnej zawierają się sfery: środowiskowa, przestrzenno-funkcjonalna oraz techniczna.

Analizując sferę infrastrukturalną nie sposób pominąć jej związków ze środowiskiem naturalnym. Niestety, z warsztatów wynika, że stan środowiska naturalnego jest niezadawalający. Problemem jest np. niezadawalający stan powietrza atmosferycznego. Niekorzystnie na stan środowiska naturalnego wpływa również niedostatecznie rozwinięta infrastruktura wodno-kanalizacyjna.

Interesariusze rewitalizacji, w trakcie przeprowadzonych warsztatów konsultacyjnych, zgłosili szereg problemów w sferze infrastrukturalnej występujących na obu wyznaczonych Podobszarach Rewitalizacji, w tym m.in.:

- Degradacja przestrzeni i krajobrazu
- Infrastruktura wodno-kanalizacyjna
- Zła jakość powietrza (okolice ul. Dolnej)
- Zła jakość przestrzeni publicznej (Łomnica)
- Niewystarczająca liczba miejsc parkingowych
- Brak drogi o odpowiedniej nawierzchni od cmentarza do ul. Obrońców Pokoju
- Brak niebieskiej infrastruktury
- Niewystarczająca liczba mieszkań społecznych
- Degradacja nawierzchni (część ul. Dolnej, ul. Konstytucji 3 Maja, most na Obrońców)
- nierozwiązane kwestie komunikacyjne - brak koncepcji rozwiązania zatłoczenia ulic
- Niewystarczające zagospodarowanie ul. Rybackiej i Zalewu
- Brak systemów zatrzymania wody
- Nadmierna zabudowa ul. Myśliwskiej
- Niska wartość estetyczna terenów pomiędzy marketami (OR2)
- Za mała szerokość jezdni przy ul. Myśliwskiej, brak chodników wzdłuż jezdni
- Brak terenu rekreacyjnego wokół instytucji kultury (dawny dworzec kolejowy) miejsce na wystawy plenerowe, infrastruktura dla dzieci
- Brak parkingów dla użytkowników wyciągów narciarskich przy ul. Myśliwskiej
- Trudności z włączeniem się do ruchu z ul. Kolejowej do ul. Konstytucji 3 Maja
- Duże natężenie ruchu na ul. Myśliwskiej
- Brak komunikacji publicznej na ul. Myśliwskiej
- Za mała szerokość pasów drogowych ulic, co powoduje, że w ich granicach brak chodników i miejsc na wydzielenie pasów rowerowych
- Nieodpowiednie zagospodarowanie placu przy ul. Myśliwskiej i Wiosennej
- Brak strategicznego parkingu w rejonie dworca PKP, brak placu postojowego dla autobusów
- Brak oczyszczalni ścieków - ścieki odprowadzane są do innej gminy
- Występowanie zjawiska niskiej emisji i silne zanieczyszczenia powietrza
- Zbyt mały udział terenów zielonych np. przy ul. Myśliwskiej oraz na zapleczu obiektów usługowych przy deptaku
- Bariery architektoniczne - trudność w dostępie do usług publicznych np. Urzędu Miejskiego
- Brak terenów przeznaczonych pod farmy fotowoltaiczne

PODSUMOWANIE

Interesariusze rewitalizacji, w trakcie przeprowadzonych warsztatów konsultacyjnych, wskazali również szereg potencjałów, czyli lokalnych czynników rozwoju występujących na obu wyznaczonych Podobszarach Rewitalizacji, w tym m.in.:

- Ciekawe miejsca i tereny o dużych walorach krajobrazowych
- Zespoły architektoniczne oraz pojedyncze obiekty o walorach estetyczno-historycznych
- Różnorodność kulturowa mieszkańców
- Potencjał przestrzenny
- Duży udział podmiotów gospodarczych (OR1)
- Duża koncentracja historycznej zabudowy zachowanej w dobrym stanie (OR1)
- Zróżnicowana struktura funkcjonalno-przestrzenna obszaru rewitalizacji: tereny mieszkaniowe; usługi; turystyka, sport, kultura, komunikacja (OR1)
- Dostęp do centrum, deptaka, urzędu, szkoły i przedszkola (OR1)
- Potencjał nieruchomości niezabudowanej, na której można wybudować mieszkania komunalne (OR2)
- Potencjał budynku dworca i terenu wokół (OR2).

Przeprowadzona diagnoza umożliwiła identyfikację kluczowych problemów i potencjałów występujących na terenie OR. Za problem węzłowy można uznać konieczność rozbudowy i modernizacji infrastruktury OR, w tym infrastruktury związanej z ochroną środowiska naturalnego oraz infrastruktury społecznej oraz poszerzenie zakresu usług społecznych. W konsekwencji, biorąc pod uwagę skalę zidentyfikowanych problemów oraz ich intensywność, niezbędne jest podjęcie skoncentrowanych działań publicznych umożliwiających wielowymiarową rewitalizację wyznaczonych obszarów.

STRATEGIA REWITALIZACJI

WIZJA

Obszar Rewitalizowany stanie się przykładem harmonijnego rozwoju społeczno-gospodarczego, łączącego potrzeby mieszkańców, przedsiębiorców i odwiedzających. Aktywni mieszkańcy będą identyfikować się z miejscem zamieszkania oraz kreować nowe kierunki rozwoju Obszaru, wzmacniające walory miejsca i sprzyjające włączeniu społecznemu. Zrównoważony rozwój oparty na współdziałaniu i współdecydowaniu lokalnej społeczności odbywać się będzie z poszanowaniem środowiska naturalnego.

Kluczem do sukcesu Obszaru Rewitalizowanego będzie jego zrównoważony przestrzennie i branżowo rozwój łączący potrzeby gospodarki z aspiracjami mieszkańców i wymogami środowiska.

Fundamentem rozwoju Obszaru Rewitalizowanego będzie aktywna, lokalna społeczność, uczestnicząca w przemianach i biorąca odpowiedzialność za przyszłość Obszaru. „Kluczem” do sukcesu stanie się wzrost poziomu kapitału społecznego połączony z inwestycjami w infrastrukturę społeczną, gospodarczą, techniczną i środowiskową.

Przemiany wspierać będzie zdywersyfikowana i komplementarna gospodarka, która w połączeniu z aktywnym społeczeństwem skutkować będzie włączeniem społecznym grup zagrożonych marginalizacją. Jednocześnie zwiększony dostęp do wysokiej jakości infrastruktury społecznej i nowoczesnych usług proce ten zintensyfikuje.

Poprawi się jakość powietrza w wyniku zwiększonego zastosowania proekologicznych systemów grzewczych. Równocześnie rozwój infrastruktury kanalizacyjnej także zapewni wysoką jakość środowiska naturalnego.

Zmodernizowane drogi oraz usprawniony transport zbiorowy poprawią dostępność komunikacyjną Obszaru. Wzrostowi poziomu życia mieszkańców OR sprzyjać będzie również sanacja przestrzeni publicznej i wzmocnienie jej funkcji związanych z wypoczynkiem i rekreacją.

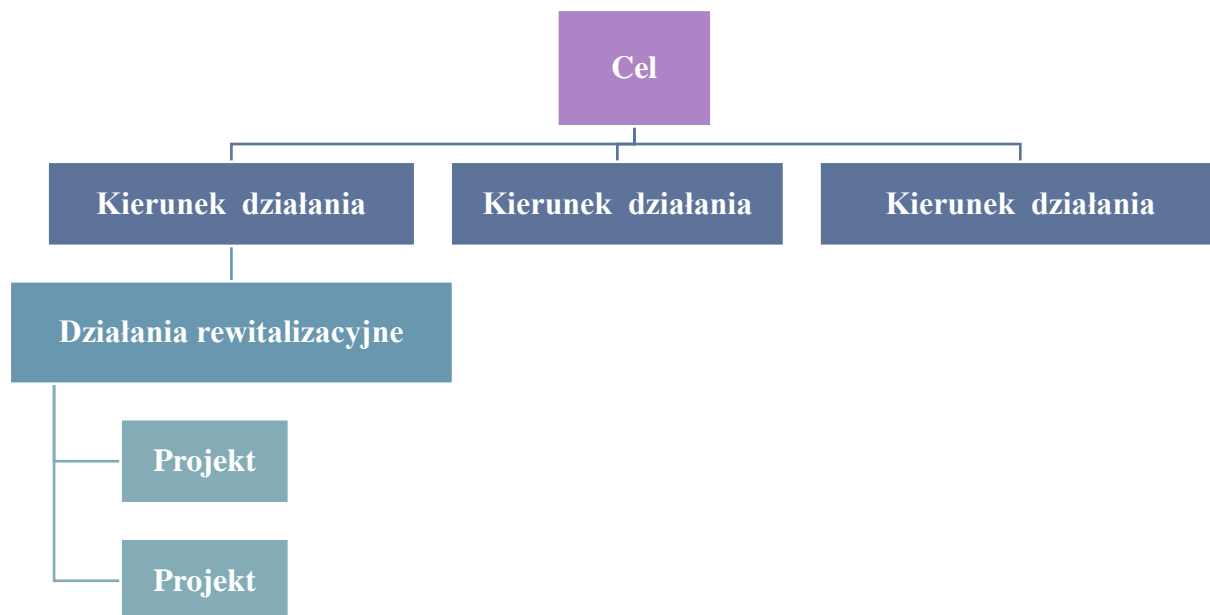
Reasumując w rezultacie efektywnych działań zwiększy się atrakcyjność Obszaru Rewitalizowanego jako miejsca do życia.

CELE REWITALIZACJI I KIERUNKI DZIAŁAŃ

Zdefiniowane cele rewitalizacji oraz wyznaczone kierunki działań odpowiadają zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym. W ramach zdefiniowanego celu zostały wyznaczone kierunki działań i zaproponowane typy przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Projekty rewitalizacyjne wpisują się w przedsięwzięcia rewitalizacyjne, realizując jednocześnie kierunek działania wpływają na osiągnięcie założonego celu rewitalizacji. Zobrazowana na poniższym diagramie, przyjęta logika rewitalizacji ma na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk.

Rysunek 12. Logika rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne

Potrzeby rewitalizacyjne gminy Karpacz zostały zdiagnozowane na podstawie warsztatów problemowych i strategicznych z interesariuszami rewitalizacji oraz badania ankietowego mieszkańców wyznaczonego obszaru rewitalizacji. W odniesieniu do zidentyfikowanych potrzeb rewitalizacyjnych wyznaczone zostały trzy cele⁴⁵ rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań.

Tabela 36. Cele rewitalizacji i kierunki działań

Cel rewitalizacji	Kierunek działań
Cel 1: Rozwój sfery społecznej sprzyjający inkluzji oraz aktywizacji i integracji mieszkańców	1.1. Wzmocnienie kapitału społecznego oraz budowa tożsamości lokalnej
	1.2. Rozwój infrastruktury i usług społecznych sprzyjających włączeniu społecznemu
	1.3. Rozwój i promocja kultury na OR
	1.4. Poprawa bezpieczeństwa na OR

⁴⁵ W związku z koniecznością zapewnienia skoncentrowanych działań publicznych i prywatnych, umożliwiających wielowymiarową rewitalizację wyznaczonego obszaru, określono cele dla sfery społecznej, gospodarczej i infrastrukturalnej (zwierającej sferę środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną oraz techniczną).

Cel 2: Zrównoważony przestrzennie i środowiskowo wielokierunkowy rozwój gospodarczy	2.1 Rozwój infrastruktury gospodarczej
	2.2 Zróżnicowanie działalności gospodarczej
Cel 3: Ochrona środowiska i dostosowanie przestrzeni miejskiej do potrzeb mieszkańców	3.1 Poprawa jakości dróg oraz wzmocnienie dostępności komunikacyjnej OR
	3.2 Rewitalizacja przestrzeni publicznej i jej dostosowanie do potrzeb mieszkańców
	3.3 Poprawa stanu środowiska oraz dostosowanie OR do skutków zmian klimatu poprzez rozwój niebieskiej i zielonej infrastruktury

Źródło: opracowanie własne.

Poniżej szczegółowo opisano wyznaczone cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań.

CEL 1: ROZWÓJ SFERY SPOŁECZNEJ SPRZYJAJĄCY INKLUZJI ORAZ AKTYWIZACJI I INTEGRACJI MIESZKAŃCÓW

Realizacja niniejszego celu wymaga podjęcia działań, które poprzez rozwój infrastruktury społecznej, aktywizację, integrację oraz włączenie społeczne doprowadzą do podniesienia poziomu życia mieszkańców na Obszarze Rewitalizowanym.

Osiągnięcie celów założonych w projekcie rewitalizacji uzależnione jest od współdziałania z lokalną społecznością. Stopień zaangażowania mieszkańców w działania na rzecz rozwoju Obszaru wynika niejednokrotnie z jakości kapitału społecznego. Dlatego też w ramach niniejszego celu realizowane będą działania nakierowane na podniesienie poziomu kapitału społecznego oraz budowie tożsamości lokalnej.

Osiągnięcie przedmiotowego celu wymaga także inwestycji w rozwój lokalnej infrastruktury społecznej, sprzyjającej aktywizacji i integracji mieszkańców. Szczególnie ważny będzie rozwój infrastruktury związanej z opieką nad dziećmi oraz osobami niesamodzielnymi. Równie ważny będzie również rozwój infrastruktury kulturalnej, połączony z poszerzeniem i promocją oferty kulturalnej dostępnej na OR.

Jednym z wyzwań jakie poruszono w niniejszym dokumencie jest poprawa bezpieczeństwa mieszkańców Obszaru Rewitalizowanego, poprzez przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym. Działania te zmierzać będą do eliminacji aktów wandalizmu oraz wzmocnienia wsparcia psychologicznego dla mieszkańców.

Tabela 37. Skala potrzeb rewitalizacyjnych w ramach Celu 1

Kierunek działań	Skala potrzeb (średnia, duża, bardzo duża)
1.1 Wzmocnienie kapitału społecznego oraz budowa tożsamości lokalnej	duża
1.2 Rozwój infrastruktury i usług społecznych sprzyjających włączeniu społecznemu	duża
1.3 Rozwój i promocja kultury na OR	duża

1.4 Poprawa bezpieczeństwa na OR

średnia

Kierunek działań 1.1 Wzmocnienie kapitału społecznego oraz budowa tożsamości lokalnej

Jak wynika z przeprowadzonej diagnozy na Obszarze Rewitalizowanym występuje problem z niezadawalającym poziomem kapitału społecznego. Skutkuje to m.in. niską aktywnością społeczną mieszkańców. Jednocześnie mieszkańcy OR nie czują więzi z miejscem zamieszkania i nie utożsamiają się z nim.

W rezultacie w ramach przedmiotowego działania konieczne jest wsparcie wszelkich inicjatyw mających na celu aktywizację mieszkańców Obszaru Rewitalizowanego. Wyzwolenie endogennej energii pozwoli wzmocnić lokalną tożsamość i poczucie współodpowiedzialności za stan OR.

W pierwszej kolejności aktywizacja musi dotyczyć mieszkańców dotychczas biernych nie zaangażowanych w życie lokalnej społeczności. Jednocześnie należy także wspierać lokalnych liderów działających na rzecz mieszkańców. W rezultacie rewitalizacja powinna doprowadzić do integracji społecznej mieszkańców.

Realizując niniejsze działanie należy skoncentrować się na zwiększeniu zakresu współdecydowania i współodpowiedzialności mieszkańców za losy Obszaru. Służyć temu powinno utworzenie budżetu obywatelskiego ze środkami wydzielonymi wyłącznie dla Obszaru Rewitalizowanego. Mieszkańcy sami wybraliby cele na jakie przeznaczona zostałaby część środków budżetowych Gminy. Dałoby to pełniejszą możliwość realizacji projektów sprzyjających aktywizacji i integracji.

Odzwierciedleniem aktywności społecznej jest rozwój organizacji pozarządowych (NGO). Organizacje te działają blisko społeczeństwa, a tym samym mogą efektywnie realizować wybrane zadania publiczne. W rezultacie są one kluczowym ogniwem rozwoju społeczno-gospodarczego w skali lokalnej, jednocześnie przez wspólne działania aktywizują i integrują miejscową społeczność. Na Obszarze Rewitalizowanego, należy z jednej strony wzmacniać już istniejące i aktywnie działające organizacje pozarządowe, a z drugiej strony wskazane byłoby stworzenie warunków dla rozwoju nowych NGO.

Aktywnym organizacjom należałoby delegować uprawnienia z zakresu zadań społecznych, takie jak np. opieka nad osobami wykluczonymi i ich aktywizacja. Szczególne wsparcie należy kierować do organizacji realizujących projekty skierowane równocześnie do różnych grup wiekowych, umożliwiających budowę więzi międzypokoleniowych.

W ramach realizacji niniejszego działania należy również zintensyfikować wspólne działania mieszkańców zmierzające do budowy pozytywnego wizerunku Obszaru Rewitalizowanego. Mieszkańcy muszą poczuć więź z miejscem, w którym żyją.

Kierunek działań 1.2 Rozwój infrastruktury i usług społecznych sprzyjających włączeniu społecznemu

Dążąc do włączenia społecznego mieszkańców Obszaru Rewitalizowanego należy rozwijać infrastrukturę społeczną oraz poprawiać jakość i dostępność usług.

W tym celu należy dążyć do rozwoju i dostosowania do aktualnych i przyszłych potrzeb mieszkańców infrastruktury związanej z: opieką nad dziećmi do lat, wychowaniem przedszkolnym, opieką medyczną, opieką nad osobami niesamodzielnymi. Jednocześnie należy dostosować infrastrukturę społeczną do potrzeb seniorów i osób niepełnosprawnościami.

Podejmowane w ramach niniejszego działania inicjatywy powinny zmierzać do eliminacji zjawiska wykluczenia społecznego oraz ubóstwa. Realizacja niniejszego celu wymaga koncentracji na wsparciu reintegracyjnym dla osób pozostających długotrwale bez pracy (w tym z najniższymi kwalifikacjami) oraz osób uzależnionych. Wskazane grupy społeczne są zwykle najbardziej zagrożone ekskluzją.

Trudno jest realizować zasadę włączenia społecznego bez zagwarantowania dostępu do wysokiej jakości usług medycznych. W tym celu konieczne są zarówno inwestycje w infrastrukturę zdrowotną, jak i działania zmierzające do poszerzenia istniejącej oferty medycznej.

Priorytetowo należy traktować również działania skoncentrowane na rozwoju systemu opieki nad niesamodzielnymi mieszkańcami OR. Przyjęte rozwiązania powinny docelowo zagwarantować zarówno opiekę całodobową, jak i dzienną.

Należy również rozwijać profilaktykę antyalkoholową i antynarkotykową skierowaną do ludzi z różnych grup wiekowych. Działaniom tym służyć może rozwój poradnictwa specjalistycznego oraz tworzenie punktów wsparcia.

Ważną rolę w przeciwdziałaniu negatywnym zjawiskom społecznym powinna odgrywać rodzina. W tym celu konieczne jest zwiększenie wsparcia dla rodzin. Władze lokalne we współpracy z innymi instytucjami publicznymi i organizacjami pozarządowymi powinny objąć opieką rodziny, w tym rodziny dysfunkcyjne.

Konieczna jest również rozbudowa systemu wsparcia dla osób zagrożonych przemocą fizyczną i psychiczną. W tym celu powinna nastąpić poprawa dostępności do specjalistów z takich dziedzin jak medycyna, psychologia, czy też prawo. Należy także rozważyć budowę (w miarę możliwości finansowych) mieszkań chronionych dających bezpieczeństwo osobom zagrożonym przemocą.

Kierunek działań 1.3 Rozwój i promocja kultury na OR

Realizacja niniejszego działania wymaga inwestycji w rozwój infrastruktury kulturalnej połączonych z poszerzeniem oferty adresowanej do mieszkańców Obszaru Rewitalizowanego.

W miarę zdiagnozowanych potrzeb należy budować i modernizować obiekty infrastruktury kulturalnej (np. salę widowiskową). Instytucje związane z kulturą winny przy wsparciu władz lokalnych rozwijać usługi oferowane mieszkańcom.

Kierunek działań 1.4 Poprawa bezpieczeństwa na OR

Jak wynika z diagnozy, na terenie Obszaru Rewitalizowanego występują zdarzenia społecznie uciążliwe, które negatywnie rzutują zarówno na poczucie bezpieczeństwa wśród mieszkańców, jak i na jakość życia.

W rezultacie wskazane są działania, które wzmocnią bezpieczeństwo mieszkańców. Osiągnięcie tego celu wymaga rozwoju systemu monitoringu wizyjnego. Jednocześnie należy dążyć do zwiększenia aktywności i odpowiedzialności samych mieszkańców OR. Mieszkańcy powinni reagować na wykroczenia i akty wandalizmu oraz współpracować z służbami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo.

CEL 2: ZRÓWNOWAŻONY PRZESTRZENNIE I ŚRODOWISKOWO WIELOKIERUNKOWY ROZWÓJ GOSPODARCZY

Rozwój gospodarczy Obszaru Rewitalizowanego musi obejmować zarówno zmiany ilościowe, jak i przede wszystkim zmiany o charakterze jakościowym. Jednocześnie pamiętać należy, że rozwój gospodarczy wpływa na wzrost standardu życia, lepszą sytuację socjalną oraz większe bezpieczeństwo publiczne, czyli zabezpiecza podstawę funkcjonowania Obszaru Rewitalizowanego.

Podjęte w ramach niniejszego celu działania powinny doprowadzić do wzmocnienia potencjału gospodarczego Obszaru Rewitalizowanego, przy jednoczesnej jego dywersyfikacji i przestrzennym zrównoważeniu.

Docelowo powinna zwiększyć się liczba podmiotów gospodarczych działających poza branżą *stricte* turystyczną. Osiągnięcie niniejszego celu wymaga wsparcia lokalnych podmiotów za pomocą instrumentów interwencjonizmu samorządowego, w tym rozwoju infrastruktury przeznaczonej dla przedsiębiorców.

Uwarunkowania społeczno-gospodarczo-przestrzenne sprawiają, że rozwój Obszaru Rewitalizowanego powinien przebiegać dwutorowo. Z jednej strony należy wykorzystać potencjał turystyczny Obszaru, z drugiej wskazane są działania zmierzające do rozwoju branż komplementarnych względem turystyki. Szczególnie wskazane są działania w zakresie rozwoju rzemiosła oraz firm oferujących produkt lokalne.

Tabela 38. Skala potrzeb rewitalizacyjnych w ramach Celu 2

Kierunek działań	Skala potrzeb (średnia, duża, bardzo duża)
2.1 Rozwój infrastruktury gospodarczej	średnia
2.2 Zróżnicowanie infrastruktury gospodarczej	średnia

Kierunek działań 2.1 Rozwój infrastruktury gospodarczej

W ramach niniejszego działania należy kreować warunki sprzyjające lokalnej przedsiębiorczości, tak aby z jednej strony pobudzać aktywność gospodarczą mieszkańców, a z drugiej strony wzmocniać potencjał firm już istniejących.

Istotne znaczenie w pobudzaniu przedsiębiorczości ma elastyczna polityka podatkowa związana z systemem ulg w podatku od nieruchomości dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą oraz osób zamierzających rozwinąć działalność.

Władz samorządowe powinny również aktywnie współdziałać z lokalną społecznością oraz IOB przy tworzeniu infrastruktury wspierającej przedsiębiorczość. Należy podjąć działania zmierzające do dostarczania przedsiębiorcom lokali niezbędnych do ich funkcjonowania, zwłaszcza w sektorze usługowym i gastronomicznym.

Jednocześnie należy promować lokalnych liderów przedsiębiorczości oraz kształtować postawy przedsiębiorcze wśród młodzieży.

Kierunek działań 2.2 Zróżnicowanie działalności gospodarczej

Pod względem gospodarczym na Obszarze Rewitalizowanym podobnie, jak i w całej Gminie dominuje funkcja turystyczna. Dodatkowo, jak wynika z przeprowadzonych warsztatów na OR widoczna jest nadmierna koncentracja działalności gospodarczej przy deptaku oraz relatywnie duża liczba marketów.

Dlatego też powinny zostać podjęte działania zmierzające do zróżnicowania działalności gospodarczej prowadzonej na Obszarze Rewitalizowanym. Należy również dążyć do dekoncentracji tej działalności oraz zrównoważonego przestrzennie rozwoju Obszaru.

W tym celu winno się rozważyć możliwość budowy hali targowej. W obiekcie tym oferowane byłyby wysokiej jakości produkty lokalne i regionalne. Wskazane byłyby także działania zmierzające do wzmocnienia branży gastronomicznej oraz poszerzenia jej oferty o produkty lokalne. Należałoby również podnieść estetykę funkcjonujących na OR ogródków letnich.

CEL 3: OCHRONA ŚRODOWISKA I DOSTOSOWANIE PRZESTRZENI MIEJSKIEJ DO POTRZEB MIESZKAŃCÓW

Poziom życia mieszkańców OR uzależniony jest od stanu środowiska naturalnego. Niestety przeprowadzona diagnoza wykazała braki infrastrukturalne w niniejszym zakresie, co skutkuje m.in. występowaniem zjawiska niskiej emisji oraz czyni Obszar podatny na negatywne skutki zmiany klimatu.

Dodatkowo Obszar Rewitalizowany zmagają się z problemem niezadawalającej dostępności komunikacyjnej oraz z nieadekwatną do potrzeb mieszkańców funkcjonalności przestrzeni publicznej. Sytuacja powyższa powinna ulec zmianie. Konieczna jest modernizacja dróg wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą. Przebudowie dróg, towarzyszyć powinna budowa/modernizacja chodników. Działania takie pozytywnie wpłyną na ograniczenie niskiej emisji.

Zrównoważony rozwój Obszaru wymaga inwestycji w infrastrukturę umożliwiającą poszanowanie walorów środowiska naturalnego. W rezultacie konieczne są działania związane z termomodernizacją budynków oraz rozwojem sieci kanalizacyjnej. Należy także promować i wspierać działania zmierzające do wymiany tradycyjnych kotłów grzewczych.

W ramach niniejszego celu konieczne są również działania związane z odnową przestrzeni publicznej. Należy dążyć do poprawy funkcjonalności i komfortu placów zabaw, parków, skwerów. Dodatkowo, konieczne jest przystosowanie wskazanych obiektów do potrzeb seniorów i osób niepełnosprawnościami. Jednocześnie należy (zgodnie z oczekiwaniami samych mieszkańców) podjąć działania nakierowane na rozbudowę terenów zielonych.

Tabela 39. Skala potrzeb rewitalizacyjnych ramach Celu 3

Kierunek działań	Skala potrzeb (średnia, duża, bardzo duża)
3.1 Poprawa jakości dróg oraz wzmocnienie dostępności komunikacyjnej OR	duża
3.2 Rewitalizacja przestrzeni publicznej i jej dostosowanie do potrzeb mieszkańców	duża

3.3 Poprawa stanu środowiska oraz dostosowanie OR do skutków zmian klimatu poprzez rozwój niebieskiej i zielonej infrastruktury

duża

Kierunek działań 3.1 Poprawa jakości dróg oraz wzmocnienie dostępności komunikacyjnej OR

Jak wynika z przeprowadzonych warsztatów Obszar Rewitalizowany zmagają się z problemami związanym z niezadawalającym stanem infrastruktury drogowej. Aktualnie infrastruktura ta nie jest dostosowana do potrzeb mieszkańców i odwiedzających oraz nie zapewnia w należyłym stopniu zewnętrznej dostępności komunikacyjnej OR.

Rozwój niniejszej infrastruktury wymaga przede wszystkim podjęcia działań zmierzających do wyraźnej i odczuwalnej poprawy stanu dróg lokalnych oraz ciągów komunikacyjnych. W miarę zdiagnozowanych potrzeb i możliwości finansowych Gminy należy podejmować działania związane z modernizacją dróg tak aby poprawić ich jakość i przepustowość.

Równocześnie inwestycjom w modernizację infrastruktury drogowej powinny towarzyszyć działania zmierzające do budowy i przebudowy infrastruktury towarzyszącej. Osiągnięcie niniejszego celu wymaga m.in. budowy/modernizacji chodników.

Powinno się także podjąć działania zmierzające do tworzenia nowych i modernizacji istniejących miejsc parkingowych służących mieszkańcom, przedsiębiorcom i odwiedzającym. Jak wykazała diagnoza ich obecna liczba oraz ich stan techniczny nie odpowiada potrzebom mieszkańców. W szczególności należy rozważyć budowę parkingu w rejonie dworca PKP.

Realizacja niniejszego działania wymaga również reorganizacji transportu zbiorowego. Wskazane są działania zmierzające do poprawy istniejącej sytuacji, m.in. poprzez dostosowanie sieci i częstotliwości połączeń do oczekiwań mieszkańców.

Kierunek działań 3.2 Rewitalizacja przestrzeni publicznej i jej dostosowanie do potrzeb mieszkańców

Na Obszarze Rewitalizowanym widoczna jest potrzeba poprawy jakości i funkcjonalności przestrzeni publicznej oraz jej dostosowania do aktualnych i przyszłych potrzeb mieszkańców.

W pierwszej kolejności poprawie musi ulec zagospodarowanie terenów publicznych. W rezultacie podjęte działania powinny doprowadzić do uporządkowania i uatrakcyjnienia przestrzeni publicznej.

W tym celu należy dążyć do rozwoju terenów rekreacyjnych. Priorytetowo powinny zostać potraktowane działania poprawiające spójność Obszaru. Konieczna jest również rozbudowa infrastruktury umożliwiającej prawidłowe korzystanie z powyższych miejsc.

Winno się także wzmocnić planowanie przestrzenne, tak aby ograniczyć działania zmierzające do zawłaszczania przestrzeni wspólnej w wyniku inwestycji mieszkaniowych i komercyjnych.

Realizacja niniejszego działania wymaga również uwzględnienia zmian technicznych, dostosowujących obiekty budowlane oraz całą przestrzeń do potrzeb osób starszych i z niepełnosprawnościami.

Kierunek działań 3.3 Poprawa stanu środowiska oraz dostosowanie OR do skutków zmian klimatu poprzez rozwój niebieskiej i zielonej infrastruktury

W ramach niniejszego działania nacisk zostanie położony na zwiększenie udziału terenów zielonych i samej zieleni w strukturze Obszaru Rewitalizowanego. Zielone (roślinne) i niebieskie (wodne) obszary

pomogą w stworzeniu pożądanego mikroklimatu, a także zróżnicowanego środowiska naturalnego na obszarach objętych intensywnym budownictwem mieszkaniowym.

Ważnym zadaniem będzie zakładanie nowych i odnowa istniejących terenów zieleni i parków. W tym celu kontynuowane będą nasadzenia drzew i krzewów.

Należy również promować „ideę zielonych ścian” i „zielonych dachów” wśród deweloperów i inwestorów indywidualnych realizujących inwestycje budowlane. Promowane i w miarę posiadanych środków realizowane powinny być inwestycje związane z zagospodarowaniem wód opadowych na terenach budownictwa mieszkaniowego oraz terenach rekreacyjnych.

Poprawa jakości życia mieszkańców wymaga likwidacji niskiej emisji. W tym celu należy dążyć do poprawy efektywności energetycznej infrastruktury publicznej i prywatnej. Należy również promować i wspierać działania zmierzające do zastosowania przez mieszkańców proekologicznych systemów grzewczych.

Poprawie stanu środowiska naturalnego służyć będą także inwestycje związane z modernizacją transportu zbiorowego i oświetlenia ulicznego. Priorytetem przy modernizacji oświetlenia ulicznego powinny być działania zmierzające do wykorzystania energooszczędnych technologii.

Jednocześnie należy dążyć do rozwoju sieci kanalizacyjnej. Wskazane są także działania polegające na utrzymaniu, gromadzeniu i zwiększaniu zasobów wody.

KOMPLEMENTARNOŚĆ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI GMINY

Dokonano powiązania przyjętych celów rewitalizacji ze Strategią Rozwoju Gminy Karpacz na lata 2021-2030. Komplementarność zaproponowanych kierunków działań wobec wspomnianych dokumentów zawiera poniższa tabela.

Tabela 40. Powiązania celów rewitalizacji z dokumentami strategicznymi gminy

Cele rewitalizacji	Strategia Rozwoju Gminy Karpacz na lata 2021-2030
Cel 1. Rozwój sfery społecznej sprzyjający inkluzji oraz aktywizacji i integracji mieszkańców	Cel strategiczny 1 Poprawa jakości i poziomu życia mieszkańców.
Cel 2. Zrównoważony przestrzennie i środowiskowo wielokierunkowy rozwój gospodarczy	Cel strategiczny 2 Zintegrowany rozwój gospodarczy czerpiący z wewnętrznych i zewnętrznych zasobów
Cel 3. Ochrona środowiska i dostosowanie przestrzeni miejskiej do potrzeb mieszkańców	Cel strategiczny 3 Atrakcyjna dla mieszkańców i przyjazna środowisku przestrzeń miejska

Źródło: opracowanie własne.

Jednocześnie cele rewitalizacji są zgodne z zapisami Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Karpacz (Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr III/14/18 Rady Miejskiej Karpacza z dnia 19 grudnia 2018 r.).

SPÓJNOŚĆ CELÓW I PROBLEMÓW

Jednym z elementów prac nad GPR w gminie Karpacz była diagnoza głównych problemów występujących na obszarze rewitalizacji. Identyfikacja problemów bazowała na analizie mierników rozwoju oraz danych wynikających z ankiet i była przedmiotem warsztatów w trakcie przeprowadzonych konsultacji społecznych. Wykorzystując metodę partycypacji społecznej połączonej z moderowaną dyskusją ustalono najważniejsze problemy, które następnie zostały pogrupowane i zaakceptowane przez interesariuszy rewitalizacji. W dalszej kolejności zdiagnozowane problemy służyły jako podstawa do ustalenia Celów programu. Poniżej przedstawiono tabelę, w której zaprezentowano logikę interwencji GPR, która dowodzi, że zaproponowane cele GPR zostały sformułowane na podstawie zdiagnozowanych problemów i są z nimi spójne. Literą X w tabeli oznaczono problemy adekwatne do zaproponowanych celów GPR w gminie Karpacz.

Tabela 41. Matryca problemów i celów rewitalizacyjnych

Sfera	Problemy	Cel 1	Cel 2	Cel 3
Sfera Społeczna	Niski poziom integracji społecznej wynikający z charakteru turystycznego miasta	X		
	Brak oddolnych inicjatyw społecznych	X		
	Słabe uczestnictwo w wydarzeniach kulturalnych organizowanych przez miejskie instytucje kultury	X		
	Nieznany kapitał społeczny	X		
	Brak zainteresowania dobrem wspólnym, solidarności społecznej	X		
	Niewystarczające wsparcie lokalnych liderów "społecznych" oraz projektów w celu uaktywniania mieszkańców	X		
	Brak poczucia bezpieczeństwa z powodu dzikich zwierząt (dziki i in.)	X		
	Niska kultura słowa na całym obszarze I (przyzwolenie społeczne)	X		
	Drobne kradzieże na całym obszarze rewitalizacji I	X		
	Trudności z komunikacją z dziećmi i rodzinami ukraińskimi	X		
	Niewystarczająca opieka psychologa dla dzieci i młodzieży w wieku szkolnym z problemami (cały obszar I)	X		
	Edukacja osób dorosłych szwankuje, brak uniwersytetu III wieku	X		
	Słabe uczestnictwo w życiu społecznym	X		
	Brak imprez integracyjnych dla mieszkańców	X		
	Niedostatek koordynacji działań kulturalnych	X		
	Brak tożsamości kulturowej	X		
	Niedostateczna znajomość potencjału kulturowego i kulturalnego mieszkańców danych obszarów	X		
	Brak wolontariatu społecznego	X		
	Odptyw ludności (depopulacja) 3 Maja - sprzedaż na apartamenty - zamieszkanie gdzieś dalej	X		

	Brak lokalnych miejsc dla spotkań mieszkańców w formie zorganizowanych punktów (małe kino, klub, wypożyczalnia książek, punkt pocztowy)	X		
Sfera Gospodarcza	Za duża koncentracja marketów na OR2 w stosunku do pozostałej części miasta		X	X
	Brak miejsc lokalowych dla prowadzenia działalności gospodarczej		X	
	Brak targowiska miejskiego		X	
	Wysokie ceny z perspektywy mieszkańców	X	X	
	Brak produktu lokalnego - tandetne pamiątki niezwiązane z regionem (pseudo góralszczyzna)		X	
	Brak jednolitych ogródków restauracyjnych na deptaku		X	
	Jednobrańzowość (usługi turystyczne)		X	
	Nadmierna centralizacja działalności gospodarczej przy deptaku		X	
		Degradacja przestrzeni i krajobrazu		
	Nadmierna zabudowa ul. Myśliwskiej			X
	Degradacja nawierzchni (część dolnej, ul. Konstytucji 3 Maja, most na Obrońców)			X
	Zła jakość przestrzeni publicznej (Łomnica)	X		X
	Niewystarczająca liczba miejsc parkingowych			X
	Brak drogi o odpowiedniej nawierzchni od cmentarza do ul. Obrońców Pokoju	X		X
	Nierozwiązane kwestie komunikacyjne - brak koncepcji rozwiązania zatłoczenia ulic			X
	Trudności z włączeniem się do ruchu z ul. Kolejowej do ul. Konstytucji 3 Maja			X
	Duże natężenie ruchu na ul. Myśliwskiej			X
	Brak komunikacji publicznej na ul. Myśliwskiej			X
	Za mała szerokość pasów drogowych ulic, co powoduje, że w ich granicach brak chodników i miejsc na wydzielenie pasów rowerowych			X
	Odpowiednie zagospodarowanie placu przy ul. Myśliwskiej i Wiosennej			X
	Brak strategicznego parkingu w rejonie dworca PKP (muzeum zabawek)			X
	Zbyt mały udział terenów zielonych, np. przy ul. Myśliwskiej (zabudowa apartamentowa) oraz na zapleczu obiektów usługowych przy deptaku			X
	Brak terenów (ulic) z zakazem ruchu - co wynika z ich małej szerokości bądź nachylenia terenu			X
	Rozwój zabudowy komercyjnej powoduje "poszatkiwanie" przestrzeni miasta na tereny użytkowane przez nas - mieszkańców i "nich" - turystów z zewnątrz	X		X
	Brak wyznaczenia placu postojowego dla autobusów bądź dworca autobusowego			X
	Zjawisko zawłaszczania przestrzeni przez podmioty zewnętrzne kierowane przez ludzi z dużych miast, nastawionych wyłącznie na dysk			X
	Niewystarczające zagospodarowanie ul. Rybackiej i Zalewu			X
	Niska wartość estetyczna terenów pomiędzy sklepami wielkopowierzchniowymi			X
	Za mała szerokość jezdni przy ul. Myśliwskiej, brak chodników wzdłuż jezdni	X		X

	Nierównomierne rozmieszczenie placów rekreacyjnych - ich brak np. przy ul. Wielkopolskiej i Myśliwskiej	X	X
	Brak terenu rekreacyjnego wokół instytucji kultury (dawny dworzec kolejowy) miejsce na wystawy plenerowe, infrastruktura dla dzieci	X	X
	Brak parkingów dla użytkowników wyciągów narciarskich przy ul. Myśliwskiej		X
Sfera Środowiskowa	Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę wodno-kanalizacyjną		X
	Zła jakość powietrza (okolice ul. Dolnej)		X
	Brak niebieskiej infrastruktury		X
	Brak systemów zatrzymania wody		X
	Brak oczyszczalni ścieków - ścieki odprowadzane są do innej gminy		X
	Brak odpowiednio rozwiązanej gospodarki wodnościekowej powoduje konieczność stosowania rozwiązań indywidualnych przez inwestorów i budowania oczyszczalni przydomowych, kopania studni		X
	Brak terenów przeznaczonych pod farmy fotowoltaiczne	X	X
	Występowanie zjawiska niskiej emisji i silne zanieczyszczenia powietrza (Stadion/Kolejowa)		X
Sfera Techniczna	Bariery architektoniczne - trudność w dostępie osób niepełnosprawnych do usług publicznych, np. Urzędu Miejskiego	X	X
	Brak sali widowiskowej	X	X
	Niewystarczająca liczba mieszkań społecznych	X	X
	Wysoka energochłonność budynków zabytkowych	X	X

Źródło: opracowanie własne.

INDYKATYWNE RAMY FINANSOWE

Ustawa o rewitalizacji wskazuje, że obowiązkowym elementem gminnego programu rewitalizacji jest lista planowanych podstawowych przedsięwzięć (projektów) rewitalizacyjnych i charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w szczególności o charakterze społecznym oraz gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym lub technicznym, zgodnie z Ustawą, powinien zawierać: nazwę, wskazanie podmiotów je realizujących, zakres realizowanych zadań, lokalizację, szacowaną wartość, prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji. Ponadto w GPR powinny się również znaleźć informacje na temat mechanizmów integrowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych i zdefiniowanych kierunków działań, a także szacunkowe ramy finansowe gminnego programu rewitalizacji wraz z szacunkowym wskazaniem środków finansowych ze źródeł publicznych i prywatnych.

Indykatywne ramy finansowe realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla gminy Karpacz wynikają ze zgłoszonych i zaakceptowanych przedsięwzięć i projektów rewitalizacyjnych. Projekty/przedsięwzięcia zostały zgłoszone przez interesariuszy rewitalizacji w procedurze otwartego naboru z wykorzystaniem fiszki projektu rewitalizacyjnego. O możliwości zgłaszania projektów wnioskodawcy zostali poinformowani za pośrednictwem strony internetowej gminy. Przyjęta przez gminę Karpacz procedura naboru była przejrzysta, powszechnie dostępna i niedyskryminująca m.in. dlatego, że system informatyczny służący do zgłaszania projektów/przedsięwzięć został udostępniony pod ogólnodostępnym adresem <https://karpacz-projekty.webankieta.pl/>.

W związku z przyjętą metodologią uspołecznienia procesu przygotowania GPR, projektowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne były przedmiotem dyskusji w trakcie warsztatów. Zgłoszone przedsięwzięcia / projekty rewitalizacyjne zostały poddane analizie ze względu na ich kwalifikowalność do realizacji. Brano pod uwagę: realizację celów GPR, skalę oddziaływania na obszar rewitalizacji oraz harmonogram wdrażania. Na tej podstawie opracowano listę podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych (załącznik nr 2) oraz charakterystykę pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych realizujących zdefiniowane kierunki działań. Podsumowanie wartości zgłoszonych projektów tworzy indykatywne ramy finansowe gminnego programu rewitalizacji.

Tabela 42. Indykatywne ramy finansowe gminnego programu rewitalizacji gminy [PLN]

Cel GPR	Źródła finansowania		Razem
	Śr. Zewnętrzne	Śr. Własne	
Cel nr 1	50 160 200,00	8 851 800,00	59 012 000,00
Cel nr 3	143 097 500,00	25 252 500,00	168 350 000,00
Ogółem	193 257 700,00	34 104 300,00	227 362 000,00

Źródło: opracowanie własne.

PODSTAWOWE PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE

Wszystkie projekty, znajdujące się na liście podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, wpisują się w cele i kierunki działań rewitalizacyjnych, które zostały wyznaczone na podstawie zdiagnozowanych problemów. W procedurze opisanej w powyższym podrozdziale zgłoszono 25 przedsięwzięć rewitalizacyjnych na łączną kwotę ponad 227 mln PLN. Zdecydowanie najwięcej środków (74%) skierowanych zostanie na realizację celu nr 3 - Ochrona środowiska i dostosowanie przestrzeni miejskiej do potrzeb mieszkańców. Wnika to z faktu, iż cel nr 3 został zdefiniowany na podstawie zidentyfikowanych problemów w sferze przestrzenno-funkcjonalnej, środowiskowej i technicznej. Odpowiedzią na te wyzwania są najczęściej wysokokosztowe projekty infrastrukturalne. Tak też jest w przypadku Karpacza, który w ramach celu nr 3, planuje przeprowadzić 13 przedsięwzięć rewitalizacyjnych na łączną kwotę ponad 168 mln PLN. Realizacja 12 przedsięwzięć rewitalizacyjnych w sferze społecznej będzie wymagała zaangażowania 59 mln PLN, co stanowi 26% wszystkich prognozowanych środków. Szczegółowe informacje na temat opisanych powyżej projektów znajdują się na liście planowanych, podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych stanowiącej załącznik nr 2 do niniejszego GPR.

Należy pamiętać, że na terenie objętym procesem rewitalizacji występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią i realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych na tych obszarach podlega reżimowi Ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne. W związku z powyższym niektóre z inwestycji będą wymagały uzyskania pozwolenia wodnoprawnego oraz konieczne będzie zastosowanie odpowiednich materiałów, technologii i urządzeń, tak by nie doprowadzać do pomnażania strat w wyniku kolejnych powodzi.

Ponadto w przypadku przedsięwzięć rewitalizacyjnych realizowanych na terenie układu urbanistycznego objętego ochroną konserwatorską konieczne będą uzgodnienia z Dolnośląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Natomiast budynki, które są ujęte w wykazie obiektów zabytkowych, czyli podlegają indywidualnej ochronie konserwatorskiej, będą rewitalizowane z uwzględnieniem określonych warunków konserwatorskich.

Dodatkowo przy realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych określonych w załączniku nr 1: „Lista planowanych, podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych” należy wziąć pod uwagę przepisy dotyczących ochrony przeciwpożarowej ujęte w:

1. Rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz. U. 2009 r. Nr 124, poz. 1030),
2. Rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. 2010 O nr 109 poz. 719),
3. Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 roku w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. 2019 poz. 1065).

CHARAKTERYSTYKA POZOSTAŁYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Dla realizacji kierunków działań służących eliminacji lub ograniczeniu zdiagnozowanych wcześniej negatywnych zjawisk, ściśle odpowiadających przyjętym celom rewitalizacji, o których mowa w rozdziale 5, niniejszy Program charakteryzuje poniższe typy pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Celem realizacji przedsięwzięć wyszczególnionych w ramach

poniższych typów jest niwelowanie i rozwiązywanie problemów społecznych, gospodarczych, środowiskowych, technicznych i przestrzennych realizowanych przez różnych interesariuszy. Warunkiem realizacji pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych będzie urzeczywistnianie kierunków działań oraz wpływ na eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk powodujących sytuację kryzysową na wyznaczonym obszarze rewitalizacji.

Skala oraz zakres działań mogą być bardzo różne w zależności od specyfiki danego przedsięwzięcia. Zakłada się, że znacząca liczba przedsięwzięć będzie dotyczyć lokalnych inicjatyw oddziałujących na sytuacje kryzysowe m.in. niską aktywność społeczną, ubóstwo, niski stan techniczny obiektów etc. Na obecnym etapie nie jest możliwe określenie precyzyjnej listy konkretnych przedsięwzięć, które będą mogły być realizowane przez różnych interesariuszy procesu rewitalizacji.

Tabela 43. Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Sfera	Cel rewitalizacji	Charakterystyka pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych
Społeczna	Cel 1: Rozwój sfery społecznej sprzyjający inkluzji oraz aktywizacji i integracji mieszkańców	Programy wspierające bezrobotnych, w szczególności bezrobotnych zarejestrowanych w PUP, obejmujące m.in. uzyskiwanie kwalifikacji z zakresu zawodów pożądaných przy prowadzonych inwestycjach w ramach rewitalizacji
		Formy animacji kultury, działania na rzecz żywego uczestnictwa w kulturze
		Programy wspierające, aktywizacyjne i budujące kompetencje wśród osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
		Przedsięwzięcia promujące edukację pozaformalną i ustawiczną oraz budujące poczucie tożsamości lokalnej
Gospodarcza	Cel 2: Zrównoważony przestrzennie i środowiskowo wielokierunkowy rozwój gospodarczy	Działalność inkubatorów przedsiębiorczości, inicjatyw klastrowych, sieci współpracy, w szczególności o profilu tematycznym lub branżowym zgodnym ze zdiagnozowanymi potrzebami rozwoju
		Inicjatywy lokalnych przedsiębiorców, w tym z sektorów kreatywnych na rzecz poprawy efektywności ich działalności w obszarze rewitalizacji
		Projekty kształtujące postawę przedsiębiorczą, innowacyjną i kreatywną wśród dzieci i młodzieży
Infrastrukturalna	Cel 3: Ochrona środowiska i dostosowanie przestrzeni miejskiej do potrzeb mieszkańców	Inicjatywy lokalne na rzecz bezpośredniego otoczenia
		Przedsięwzięcia promujące wizerunek centrum jako przestrzeni atrakcyjnej, żywej, kreatywnej, ciekawej i przyjaznej
		Zachowanie i ochrona obiektów zabytkowych
		Programy poprawy termoizolacyjności nieruchomości oraz wykorzystania odnawialnych źródeł energii
		Programy wspierające poprawę i rozwój zieleni miejskiej (w tym na podwórkach) oraz promujące tworzenie zielono-niebieskiej infrastruktury

		Tworzenie przyjaznych przestrzeni publicznych wokół instytucji publicznych
		Poprawa wyposażenia obszaru w niezbędną infrastrukturę sieciową, w tym: ciepłowniczą, gazową i teletechniczną
		Rozwój infrastruktury komunikacyjnej i turystycznej
		Inwestycje służące rozwojowi i podnoszeniu jakości zasobu mieszkaniowego

Źródło: opracowanie własne.

MECHANIZMY INTEGROWANIA PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Mechanizm integrowania działań, służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk, oraz projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych bazuje na przyjętej logice rewitalizacji oraz scharakteryzowanym, w rozdziale 7, systemie realizacji GPR. Podstawnym elementem zapewnienia integracji jest szczegółowa analiza zgłaszanych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych pod kątem:

- Zgodności z celami i kierunkami działań rewitalizacyjnych,
- Kompleksowości,
- Komplementarności,
- Koncentracji.

Kompleksowość przejawia się m.in. w całościowym zaplanowaniu działań rewitalizacyjnych odpowiadających na zdiagnozowane problemy, obejmujących wszystkie cele i kierunki działań oraz wszystkich interesariuszy procesu rewitalizacji. Tylko działania podjęte w tak kompleksowy sposób spowodują wyprowadzenie obszaru ze stanu kryzysowego.

Kompleksowość wymaga również uwzględnienia komplementarności pomiędzy projektami/przedsięwzięciami w wymiarze przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym, a także finansowym. Zapewnienie kompleksowej i zintegrowanej interwencji przyczyni się do wzajemnej synergii projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz synchronizacji efektów ich oddziaływania na sytuację kryzysową w obszarze rewitalizacji.

W przypadku niniejszego dokumentu komplementarność stanowiła czynnik warunkujący umieszczenie projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych na liście planowanych, podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. W tym miejscu należy zaznaczyć, że GPR jest dokumentem wieloletnim, a projekty / przedsięwzięcia mogą być zgłaszane na każdym etapie jego wdrażania. Część projektów / przedsięwzięć zostanie zgłoszona po zatwierdzeniu GPR, co wynika m.in. z: gotowości do realizacji, dostępności środków, konieczności ustanowienia partnerstwa. Oznacza to, że komplementarność należy rozpatrywać i oceniać również, a może przede wszystkim, w zakresie mechanizmów zapewniających jej występowanie.

Poniżej opisano komplementarność przedsięwzięć w pięciu obszarach.

1. Komplementarność przestrzenna – podstawowym mechanizmem zapewniającym komplementarność przestrzenną jest miejsce realizacji lub oddziaływania projektów / przedsięwzięć. Oznacza to, że wszystkie projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne muszą być realizowane na wyznaczonym obszarze rewitalizacji lub bezpośrednio na ten obszar

oddziaływać wpisując się jednocześnie w zdefiniowane kierunki działań. W trakcie tworzenia GPR brano pod uwagę wzajemne przestrzenne powiązania pomiędzy projektami / przedsięwzięciami, również po to, aby oddziaływały one na cały obszar rewitalizacji. Realizowane to było między innym w trakcie warsztatów. Komplementarność przestrzenna między poszczególnymi projektami /przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi była weryfikowana na podstawie pkt. 6 Formularza projektu - przedsięwzięcia rewitalizacyjnego, stanowiącego załącznik do niniejszego dokumentu.

2. Komplementarność problemowa – mechanizm zapewniający komplementarność problemową to warunek kwalifikowania do GPR tylko takich projektów, które realizują założenia GPR i dzięki temu rozwiązują zidentyfikowane na obszarze rewitalizowanym problemy. Wszystkie przedsięwzięcia wpisują się w cele i kierunki działań rewitalizacyjnych, które zostały wyznaczone na podstawie zdiagnozowanych problemów. W związku z powyższym wszystkie projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne są odpowiedzią na zdiagnozowane problemy i powinny doprowadzić do realizacji wizji opisanej w GPR. Na etapie tworzenia listy projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych wzajemne ich dopełnianie tematyczne było weryfikowane na podstawie pkt. 12 Formularza projektu - przedsięwzięcia rewitalizacyjnego, stanowiącego załącznik do niniejszego dokumentu. Wzajemne dopełnianie się tematyczne projektów/ przedsięwzięć będzie analizowane również dla nowo zgłaszanych projektów/ przedsięwzięć do roku 2030. Jednocześnie warto zaznaczyć, że system realizacji GPR zapewnia powiązanie działań rewitalizacyjnych ze strategicznymi decyzjami gminy, między innymi poprzez uwzględnienie kluczowej roli Rady Miejskiej, Burmistrza oraz Komitetu Rewitalizacji we wdrażaniu Programu.
3. Komplementarność proceduralno / instytucjonalna – mechanizm zapewniający ten rodzaj komplementarności został zagwarantowany dzięki uwzględnieniu w dokumencie kluczowych podmiotów zaangażowanych w proces wdrażania GPR (Rada Miejska, Burmistrz, Komitet Rewitalizacji) oraz adekwatnych procedur w zakresie zarządzania. Warto podkreślić, że zaprojektowane procedury umożliwią koordynację rewitalizacji ze strategicznymi zamierzeniami gminy. Ponadto na etapie przygotowywania GPR wszystkie projekty zostały zebrane i zatwierdzone w ramach przejrzystej, powszechnie dostępnej i niedyskryminującej procedury. Zgłoszone projekty były przedmiotem konsultacji społecznych, co gwarantowało prawidłowe uspołecznienie procesu i jednocześnie umożliwiło uwzględnienie aspektu komplementarności problemowej i przestrzennej.
4. Komplementarność międzyokresową – mechanizmem zapewniającym komplementarność międzyokresową jest właściwe ukierunkowanie wsparcia, które uwzględnia doświadczenia wynikające z poprzedniego procesu rewitalizacji realizowanego w latach 2016 – 2020. Proponowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne zapewniają komplementarność międzyokresową, gdyż są spójne i powiązane z innymi przedsięwzięciami realizowanymi w gminie na podstawie Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Karpacz na lata 2016 – 2020, w ramach którego zostały zrealizowane projekty rewitalizacyjne dotyczące renowacji, a także renowacja i termomodernizacja budynków mieszkalnych na obszarze rewitalizacji czy „Przebudowy ul. Łącznej w Karpaczu”. Projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne planowane do realizacji w ramach niniejszego Programu Rewitalizacji realizują te same cele i rozwiązują podobne problemy na częściowo zbieżnym obszarze rewitalizacji w gminie Karpacz.

5. Komplementarność Finansowa – mechanizmem zapewniającym komplementarność finansową jest przyjęta na etapie tworzenia GPR zasada, że zgłoszone do realizacji przedsięwzięcia / projekty będą finansowane z różnych źródeł zarówno krajowych i zagranicznych (w tym funduszy strukturalnych UE), zapewniając tym samym komplementarność finansową pomiędzy programami operacyjnymi oraz instrumentami krajowymi. Ponadto wnioskodawcy projektów rewitalizacyjnych zabezpieczą niezbędne do współfinansowania środki własne, co zapewni komplementarność finansową pomiędzy prywatnymi i publicznymi źródłami finansowania.

Kolejnym mechanizmem zapewniającym integrację przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest koncentracja w wymiarze problemowym i terytorialnym. Wszystkie projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne odpowiadają na zdiagnozowane problemy charakterystyczne dla wyznaczonego obszaru rewitalizacji. W związku z powyższym ich realizacja, wpisująca się w konkretne kierunki działań, przyczyni się do osiągnięcia celów rewitalizacji, a tym samym do minimalizacji bądź eliminacji negatywnych zjawisk występujących na OR. Koncentracja terytorialna oznacza, iż zdefiniowane problemy występują na konkretnym, wyznaczonym obszarze rewitalizacji i obszar ten będzie podstawowym miejscem realizacji lub oddziaływania projektów / przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

SYSTEM REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

STRUKTURA ZARZĄDZANIA

Koordinacja nad Programem Rewitalizacji oraz jego realizacja zgodnie z właściwością gminy prowadzona będzie w strukturach organizacyjnych Gminy Karpacz.

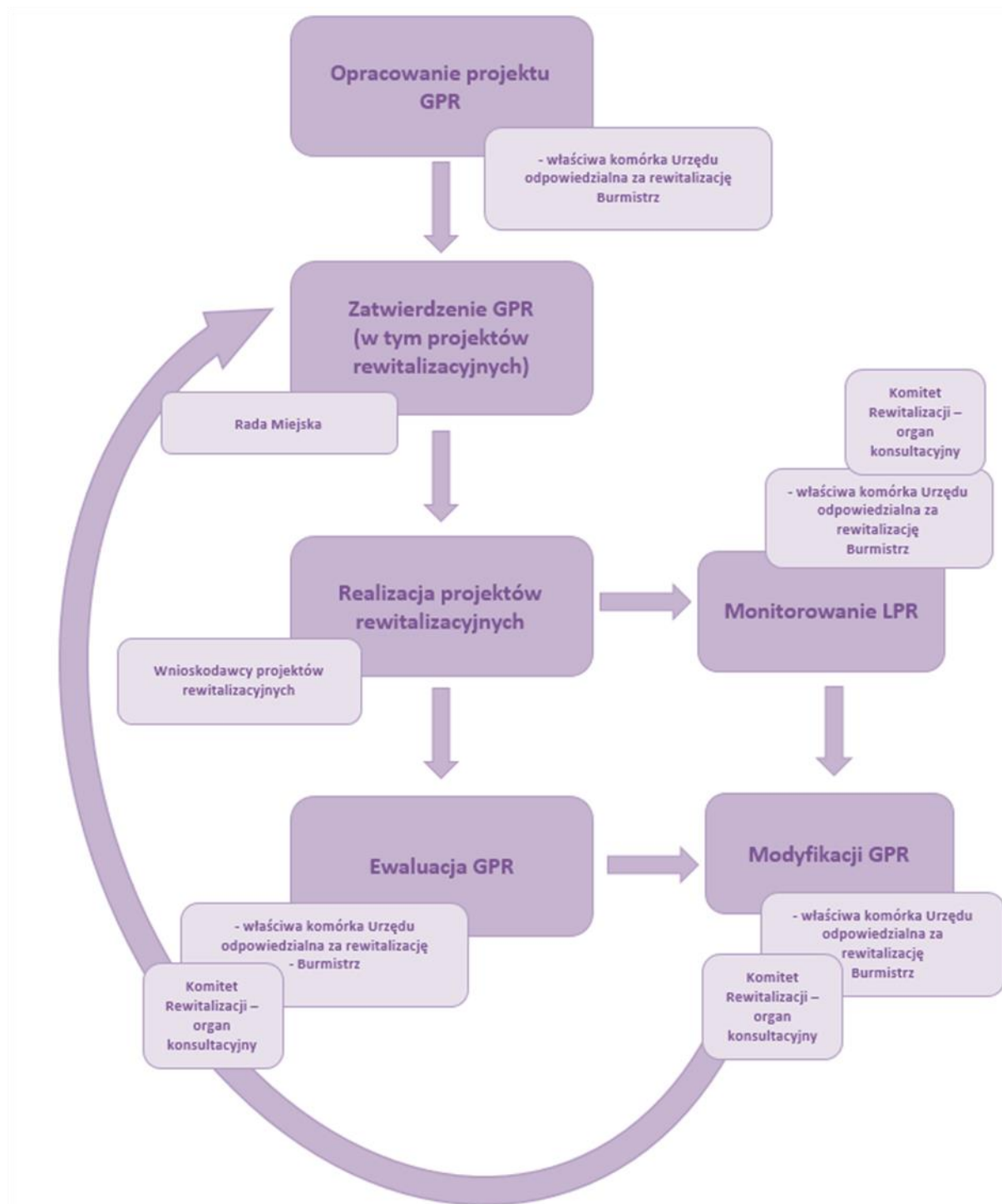
1. W zarządzanie procesem rewitalizacji zaangażowane są następujące podmioty:
  - Rada Miejska Karpacza
  - Burmistrz Karpacza
  - w imieniu interesariuszy rewitalizacji Komitet Rewitalizacji Gminy Karpacz,
  - Właściwa komórka urzędu odpowiedzialna za rewitalizację, tj. Referat Inwestycji i Gospodarki Nieruchomościami Urzędu Miejskiego w Karpaczu.
  - W imieniu interesariuszy podmioty/ osoby realizujące projekty rewitalizacyjne⁴⁶,
2. Komitet Rewitalizacji to społeczny organ opiniodawczo-doradczy Burmistrza, stanowiący forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji.
3. Komitet Rewitalizacji, przewidziany w ustawie jako obligatoryjne ciało doradcze Burmistrza Karpacza w zakresie Rewitalizacji, będzie powołany w ciągu trzech miesięcy od chwili przyjęcia przez Radę niniejszego programu, w trybie przewidzianym przez Ustawę.
4. Zasady wyznaczania składu Komitetu oraz zasady jego działania określi Rada Miejska w stosownej uchwale podjętej po wcześniejszym przeprowadzeniu konsultacji społecznych projektu uchwały.
5. Komitet wspiera proces rewitalizacji poprzez wiedzę, doświadczenie oraz znajomość problemów społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych oraz technicznych występujących na zdegradowanych obszarach gminy.
6. Komitet uczestniczy w monitoringu oraz ewaluacji Gminnego Programu Rewitalizacji gminy Karpacz oraz w opiniowaniu projektów uchwał Rady Miejskiej Karpacza związanych z rewitalizacją.
7. Obsługę organizacyjną i techniczną Komitetu zapewnia Sekretariat Komitetu, którego funkcję pełni Referat Inwestycji i Gospodarki Nieruchomościami Urzędu Miejskiego w Karpaczu
8. Do zadań Sekretariatu należy:
  - a. prowadzenie spraw organizacyjnych Komitetu,
  - b. sporządzanie protokołów z posiedzeń Komitetu,
  - c. przygotowanie materiałów niezbędnych do wykonywania zadań Komitetu,
  - d. powiadamianie Członków Komitetu oraz innych zaproszonych osób o terminie oraz tematyce posiedzenia,
  - e. archiwizowanie dokumentów Komitetu

System zarządzania procesem rewitalizacji przebiega zgodnie z poniższym rysunkiem.

---

⁴⁶ Przez podmioty/ osoby realizujące projekty rewitalizacyjne rozumie się podmioty/ osoby wskazane jako Wnioskodawcy w projektach rewitalizacyjnych. W przypadku projektów, w których Wnioskodawcą jest Gmina, pod pojęciem podmiotu realizującego należy rozumieć właściwą komórkę Urzędu, odpowiedzialną za realizację projektu.

Rysunek 13. System zarządzania procesem rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne.

Nie ma obecnie podstaw do precyzyjnego oszacowania kosztów zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji. Według wstępnego oszacowania powinny one mieścić się w granicach 2,5 – 6,0% całkowitych kosztów programu

MONITORING I EWALUACJA

OPIS PODSTAWOWYCH CELÓW I ZAŁOŻEŃ DOT. MONITORINGU I EWALUACJI GPR

1. Monitorowanie realizacji GPR to ciągły i systematyczny proces zbierania i analizowania danych ilościowych oraz jakościowych, który umożliwia opisanie aktualnego stanu realizacji GPR. Polega na bieżącej obserwacji postępu finansowo-rzeczowego projektów rewitalizacyjnych⁴⁷, która pozwala ocenić stan zaawansowania realizacji ww. przedsięwzięć oraz stwierdzić, czy są realizowane zgodnie z założeniami, jakie zostały przyjęte na etapie ich planowania. Celem monitorowania jest więc określenie postępu rzeczowo-finansowego projektów rewitalizacyjnych oraz zapewnienie zgodności ich realizacji z wcześniej zatwierdzonymi założeniami;
2. Monitorowanie GPR jest procesem bieżącym i prowadzone jest przez cały okres wdrażania GPR;
3. Podstawowymi narzędziami służącymi monitorowaniu GPR są coroczne sprawozdania monitoringowe;
4. W warstwie metodycznej monitoring prowadzony jest przede wszystkim z wykorzystaniem ograniczonego zbioru wskaźników produktu i rezultatu umożliwiających szybki pomiar stopnia zaawansowania realizacji projektów rewitalizacyjnych oraz ich zgodności z planowanymi założeniami.
5. Ewaluacja to proces zbierania, a następnie analizowania wiarygodnych informacji i danych dotyczących zarówno realizowanych projektów rewitalizacyjnych (np. w aspekcie rzeczowym i finansowym), jak również dotyczących obszaru rewitalizowanego (przy uwzględnieniu dostępności danych statystycznych). Jej celem jest ocena skuteczności i efektywności działań rewitalizacyjnych (w tym przede wszystkim projektów rewitalizacyjnych), w odniesieniu do założonych celów GPR, która stanowi podstawę dla ewentualnych działań korygujących, usprawniających, aktualizujących oraz do lepszego zrozumienia samego procesu rewitalizacji.
6. Podstawowymi narzędziami służącymi ewaluacji GPR są raport ewaluacyjny częściowy sporządzany w roku następującym po roku, w którym upływa połowa okresu obowiązywania GPR i raport ewaluacyjny końcowy, sporządzany w roku następującym po roku zakończenia obowiązywania GPR.
7. W warstwie metodycznej ocena skuteczności i efektywności działań rewitalizacyjnych prowadzona jest przede wszystkim w oparciu o ograniczony zbiór mierników rozwoju, umożliwiających szybki pomiar stopnia realizacji założonych celów GPR.
8. W proces monitorowania i ewaluacji GPR zaangażowane są podmioty określone w podrozdziale „Struktura zarządzania (w tym Komitet Rewitalizacji)” pkt 1.

OPIS PROCEDURY MONITORINGU GPR – SPRAWOZDANIE MONITORINGOWE

1. Za koordynację procesu monitorowania GPR odpowiada właściwa komórka urzędu odpowiedzialna za rewitalizację. Do jej zadań należy m. in.:
  - a. Bieżąca współpraca z podmiotami / osobami realizującymi projekty rewitalizacyjne,
  - b. Przygotowanie sprawozdania monitoringowego,

⁴⁷ Projekt rewitalizacyjny – to projekt, wynikający z GPR, tj. zaplanowany w GPR i ukierunkowany na osiągnięcie jego celów.

- c. Zorganizowanie posiedzenia Komitetu Rewitalizacji w sprawie zaopiniowania sprawozdania monitoringowego.
2. Projekt rocznego sprawozdania monitoringowego przygotowany jest i opiniowany do końca kwietnia danego roku i obejmuje swoim zakresem poprzedni rok kalendarzowy (pierwsze sprawozdanie monitoringowe obejmuje swoim zakresem okres od przyjęcia GPR do końca roku kalendarzowego, w którym GPR został przyjęty).
3. Projekt rocznego sprawozdania monitoringowego opracowywany jest w oparciu o dane i informacje przekazywane m.in. przez podmioty / osoby realizujące projekty rewitalizacyjne.
4. Podmioty/osoby realizujące, wynikające z Programu, projekty rewitalizacyjne zobowiązane są przekazać do właściwej komórki urzędu odpowiedzialnej za rewitalizację co najmniej następujące informacje w zakresie realizowanych przez siebie projektów:
  - a. Dla projektów planowanych do realizacji i realizowanych odpowiednio:
    - Stan zaawansowania przygotowania/ realizacji projektu,
  - b. Dla projektów zakończonych:
    - Osiągnięte wartości wskaźników produktu i rezultatu (jeśli dotyczy: uzasadnienie nieosiągnięcia zakładanych wartości docelowych wskaźników dla projektu, określonych w GPR),
    - Istotne zmiany wpływające na charakter projektu, jego cele lub warunki wdrażania, które mogłyby doprowadzić do naruszenia jego pierwotnych celów.
5. Ww. informacje przekazywane są przez podmioty/osoby realizujące projekty rewitalizacyjne do właściwej komórki urzędu odpowiedzialnej za rewitalizację do końca stycznia danego roku i przedstawiają stan na 31 grudnia roku poprzedniego.⁴⁸ W przypadku projektów zakończonych ww. informacje przekazywane są przez kolejne 3 lata kalendarzowe po roku zakończenia ich rzeczowej realizacji.
6. Właściwa komórka urzędu odpowiedzialna za rewitalizację może wezwać podmioty/ osoby realizujące projekty rewitalizacyjne do przedstawienia dodatkowych informacji oraz wyjaśnień.
7. Właściwa komórka urzędu odpowiedzialna za rewitalizację analizuje informacje przekazywane przez podmioty/osoby realizujące projekty rewitalizacyjne, w tym w zakresie postępu rzeczowo-finansowego projektów rewitalizacyjnych oraz ich zgodności z wcześniej zatwierdzonymi założeniami w GPR, dotyczącymi co najmniej możliwości i terminu ich realizacji oraz zakładanych wartości docelowych wskaźników produktu/ rezultatu, a następnie przygotowuje projekt rocznego sprawozdania monitoringowego.
8. Projekt rocznego sprawozdania monitoringowego zawiera co najmniej:
  - a. Ocenę stopnia zaawansowania wdrażania GPR (narastająco), sporządzoną w oparciu o poziom osiągnięcia wskaźników produktu i rezultatu przez projekty rewitalizacyjne.
  - b. Rekomendacje odnośnie:

---

⁴⁸ za wyjątkiem informacji dotyczących wskaźników produktu, których osiągnięta wartość podawana jest na dzień zakończenia rzeczowej realizacji projektu oraz wskaźników rezultatu, których osiągnięta wartość podawana jest za okres 1 roku od zakończenia rzeczowej realizacji projektu lub uruchomienia inwestycji, jeśli wynika to z jej specyfiki.

- Konieczności/braku konieczności ponowienia naboru projektów rewitalizacyjnych w celu wpisania nowych projektów rewitalizacyjnych do GPR, w następstwie m.in. oceny, o której mowa w pkt 8 ppkt a),
  - Konieczności/braku konieczności wykreślenia projektów rewitalizacyjnych umieszczonych w GPR, w następstwie m.in. Przeprowadzenia analizy, o której mowa w ppkt 7)⁴⁹,
9. Projekt rocznego sprawozdania monitoringowego przedkładany jest pod obrady Komitetu Rewitalizacji w celu jego zaopiniowania.
  10. Komitet Rewitalizacji może zaopiniować projekt rocznego sprawozdania monitoringowego:
    - a. Pozytywnie bez zastrzeżeń;
    - b. Pozytywnie z jednoczesnym zgłoszeniem uwag;
    - c. Negatywnie z jednoczesnym zgłoszeniem uwag.
  11. Zaopiniowany projekt rocznego sprawozdania monitoringowego przedkładany jest do zatwierdzenia Burmistrzowi, w tym również w zakresie uwzględnienia/ nie uwzględnienia w nim uwag, o których mowa w pkt 10 ppkt b) albo c).
  12. Zatwierdzone sprawozdanie monitoringowe za dany rok przedkładane jest do wiadomości Rady Miejskiej oraz publikowane co najmniej na stronie internetowej gminy, w terminie do 30 czerwca danego roku, w którym zostało zatwierdzone.

OPIS PROCEDURY EWALUACJI GPR – RAPORT EWALUACYJNY

---

1. Za koordynację procesu ewaluacji GPR odpowiada właściwa komórka urzędu odpowiedzialna za rewitalizację. Do jej zadań należy m. in.:
  - a. Zlecenie podmiotowi zewnętrznemu przygotowanie raportu ewaluacyjnego częściowego oraz raportu ewaluacyjnego końcowego oraz ich odbiór,
  - b. Bieżąca współpraca z ewaluatorem,
  - c. Przygotowanie stanowiska gminy do rekomendacji zawartych w raporcie ewaluacyjnym częściowym oraz raporcie ewaluacyjnym końcowym,
  - d. Zorganizowanie posiedzenia Komitetu Rewitalizacji w sprawie zaopiniowania przygotowanego stanowiska gminy do rekomendacji zawartych w ww. raportach ewaluacyjnych.
2. Raport ewaluacyjny częściowy oraz raport ewaluacyjny końcowy przygotowujący jest do końca sierpnia danego roku, w którym powinien zostać opracowany.
3. Raport ewaluacyjny częściowy oraz raport ewaluacyjny końcowy zawiera co najmniej:
  - a. Ocenę stopnia zaawansowania wdrażania GPR, sporządzoną w oparciu o poziom osiągnięcia wskaźników produktu i rezultatu przez projekty rewitalizacyjne oraz ocenę ich zgodności z wcześniej zatwierdzonymi założeniami w GPR, przygotowaną m. in. na podstawie sprawozdań monitoringowych;
  - b. Ocenę skuteczności i efektywności działań rewitalizacyjnych, w odniesieniu do założonych dla obszaru rewitalizowanego celów w GPR (tj. poprawy sytuacji na obszarach rewitalizacji),

---

⁴⁹ Opóźnienie terminu realizacji projektu, wystąpienie istotnych ryzyk i zagrożeń realizacji projektu czy też zmniejszenie docelowej wartości wskaźników produktu i rezultatu stanowiąc może przesłankę do wykreślenia projektu z GPR;

w oparciu o obiektywne i weryfikowalne mierniki i metody badawcze dostosowane do lokalnych uwarunkowań.

- c. Rekomendacje podjęcia działań korygujących, usprawniających, aktualizujących.
4. Projekt stanowiska do rekomendacji zawartych w raporcie ewaluacyjnym częściowym oraz raporcie ewaluacyjnym końcowym przygotowujemy jest i opiniowany do końca października danego roku, w którym został przygotowany raport ewaluacyjny.
5. Projekt stanowiska do rekomendacji zawartych w raporcie ewaluacyjnym przedkładany jest pod obrady Komitetu Rewitalizacji w celu jego zaopiniowania.
6. Komitet Rewitalizacji może zaopiniować projekt stanowiska gminy do rekomendacji zawartych w raporcie ewaluacyjnym:
  - a. Pozytywnie bez zastrzeżeń;
  - b. Pozytywnie z jednoczesnym zgłoszeniem uwag;
  - c. Negatywnie z jednoczesnym zgłoszeniem uwag.
7. Zaopiniowany projekt stanowiska gminy do rekomendacji zawartych w raporcie ewaluacyjnym przedkładany jest do zatwierdzenia Burmistrzowi Karpacza, w tym również w zakresie uwzględnienia/ nie uwzględnienia w nim uwag, o których mowa w pkt 6 ppkt b) albo c).

Raport ewaluacyjny częściowy oraz raport ewaluacyjny końcowy wraz ze stanowiskiem gminy do zawartych w nich rekomendacji, przedkładane są do wiadomości Rady Miejskiej Karpacza oraz publikowane, co najmniej na stronie internetowej gminy w terminie do 31 grudnia danego roku, w którym zostały odpowiednio przygotowane/ zatwierdzone.

SYSTEM WPROWADZANIA MODYFIKACJI GPR

1. Główną podstawą dla wprowadzenia modyfikacji GPR są:
  - a. Zmiany w systemie rewitalizacji w Polsce wynikające np. Ustawy o rewitalizacji
  - b. Rekomendacje zawarte w zatwierdzonym sprawozdaniu monitoringowym lub raporcie ewaluacyjnym częściowym.
  - c. Konieczność wprowadzenia nowych zadań do GPR.
2. Inicjatorem modyfikacji i zmian mogą być wszystkie podmioty określone w podrozdziale „Struktura zarządzania” pkt 1. Za koordynację procesu wprowadzania modyfikacji i zmian w ramach GPR odpowiada właściwa komórka urzędu odpowiedzialna za rewitalizację.
3. Wprowadzanie modyfikacji w ramach GPR przebiega zgodnie z poniższą ścieżką postępowania:
  - a. Właściwa komórka urzędu w odpowiedzi na zaistniałe potrzeby podejmuje działania administracyjne związane z modyfikacją GPR. Efektem działań jest opracowanie projektu zmienionego programu rewitalizacji;
  - b. Propozycja modyfikacji GPR przedkładana jest przez właściwą komórkę urzędu odpowiedzialną za rewitalizację pod obrady Komitetu Rewitalizacji w celu ich zaopiniowania;

- c. Projekt zmodyfikowanego GPR uwzględniający opinię Komitet Rewitalizacji jest akceptowany przez Burmistrza Karpacza;
- d. Burmistrz przedkłada projekt zmodyfikowanego GPR Radzie Miejskiej w celu podjęcia stosownej uchwały.

HARMONOGRAM REALIZACJI PROCESU REWITALIZACJI

Prace związane z Gminnym Programem Rewitalizacji obejmują łącznie 10 lat (lata 2021 – 2030). Przewiduje się jego podział na dwa podokresy trwające po cztery lata pełnej funkcjonalności GPR, poprzedzone okresem programowania i uruchomienia GPR, który przypada na rok 2022.

Tabela 44. Ramowy harmonogram realizacji procesu rewitalizacji

Programowanie i okres uruchamiania GPR 2021 - 2022	Pierwszy okres pełnej funkcjonalności GPR 2023 – 2026	Drugi okres pełnej funkcjonalności GPR 2027 – 2030
<ul style="list-style-type: none"> • Diagnoza i wyznaczenie obszaru rewitalizacji • Opracowanie i przyjęcie GPR • Opracowanie szczegółowego harmonogramu na lata 2023-2026 	<ul style="list-style-type: none"> • Monitorowanie i ocena realizacji. • Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych przewidzianych na lata 2023–2026 • W 2026 – opracowanie harmonogramu na lata 2027 – 2030. • Ewaluacja śródkresowa realizacji GPR, wnioski i modyfikacja. 	<ul style="list-style-type: none"> • Monitorowanie i ocena realizacji. • Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych przewidzianych na lata 2027 - 2030 • Ewaluacja realizacji GPR, wnioski do przygotowania kolejnego GPR

Źródło: opracowanie własne.

REALIZACJA GPR W ZAKRESIE PLANOWANIA I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

W wskazano rozdziale 5 cele rewitalizacji są zgodne z zapisami Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Karpacz (Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr III/14/18 Rady Miejskiej Karpacza z dnia 19 grudnia 2018 r.).

W związku z uchwaleniem niniejszego Programu nie wskazuje się miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego koniecznych do uchwalenia albo zmiany. Nie przewiduje się także konieczności uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji.

W celu zapewnienia sprawnej realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, na całym obszarze rewitalizacji przewiduje się ustanowienie na okres 10 lat Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 Ustawy.

Ustanowienie Strefy oraz dokładny zakres jej regulacji – zgodnie z dyspozycją Ustawy – będzie przedmiotem odrębnej uchwały Rady Miejskiej Karpacza.

PARTYCYPACJA SPOŁECZNA

KONSULTACJE SPOŁECZNE DOTYCZĄCE WYZNACZENIA OBSZARÓW

Partycypacja społeczna może przybierać różne formy, które różnią się zakresem wpływu mieszkańców na podejmowane decyzje w zależności od stopnia i zakresu gotowości władz publicznych do uznania roli mieszkańców w tych procesach. W rewitalizacji, ze względu na jej kompleksowy charakter i przedmiot działania – wieloaspektowy kryzys dotyczący przede wszystkim społeczności zamieszkującej obszar zdegradowany – konieczne jest, aby partycypacja społeczna przybierała jak najpełniejszą formę angażowania interesariuszy. Wyrazem tego podejścia jest generalna zasada, że partycypacja społeczna jest niezbędnym elementem działań rewitalizacyjnych na każdym z czterech etapów procesu rewitalizacyjnego. W związku z realizacją tej zasady zostały wprowadzone mechanizmy zapewniające realną partycypację społeczną w procesie rewitalizacji oraz formy przygotowania i prowadzenia konsultacji społecznych zapewniające skuteczne włączenie w proces rewitalizacji mieszkańców. Włączenie społeczności lokalnej w proces przygotowania GPR ma na celu lepszą diagnozę sytuacji i pełniejszą analizę potrzeb, co pozwoli podjąć trafniejsze decyzje dotyczące celów i kierunków działań oraz uzyskać społeczny konsensus wokół proponowanych rozwiązań. Dzięki społecznej akceptacji zmian zwiększa się szansa na utrzymanie trwałości rezultatów interwencji i minimalizację społecznych konfliktów. Z drugiej strony bezpośrednie uczestnictwo interesariuszy w procesie kształtowania zmian bezpośrednio związanych z podnoszeniem jakości życia przełoży się na zwiększenie wiedzy wśród uczestników procesu, pogłębienie ich identyfikacji z miejscem, a także podniesienie poziomu motywacji związanej z aktywnością społeczną. Ważnym aspektem przyjętych form partycypacji społecznej jest także podniesienie wiedzy wszystkich interesariuszy o procesie rewitalizacji (w tym jej istocie, celach i sposobach ich osiągnięcia) oraz wszelkie działania ukierunkowane na wspieranie działań i inicjatyw (szczególnie tych oddolnych). Działania z zakresu partycypacji społecznej są adresowane do wszystkich partnerów rewitalizacji, dlatego podstawowym elementem uspołecznienia całego procesu jest identyfikacja i analiza potrzeb poszczególnych grup interesariuszy.

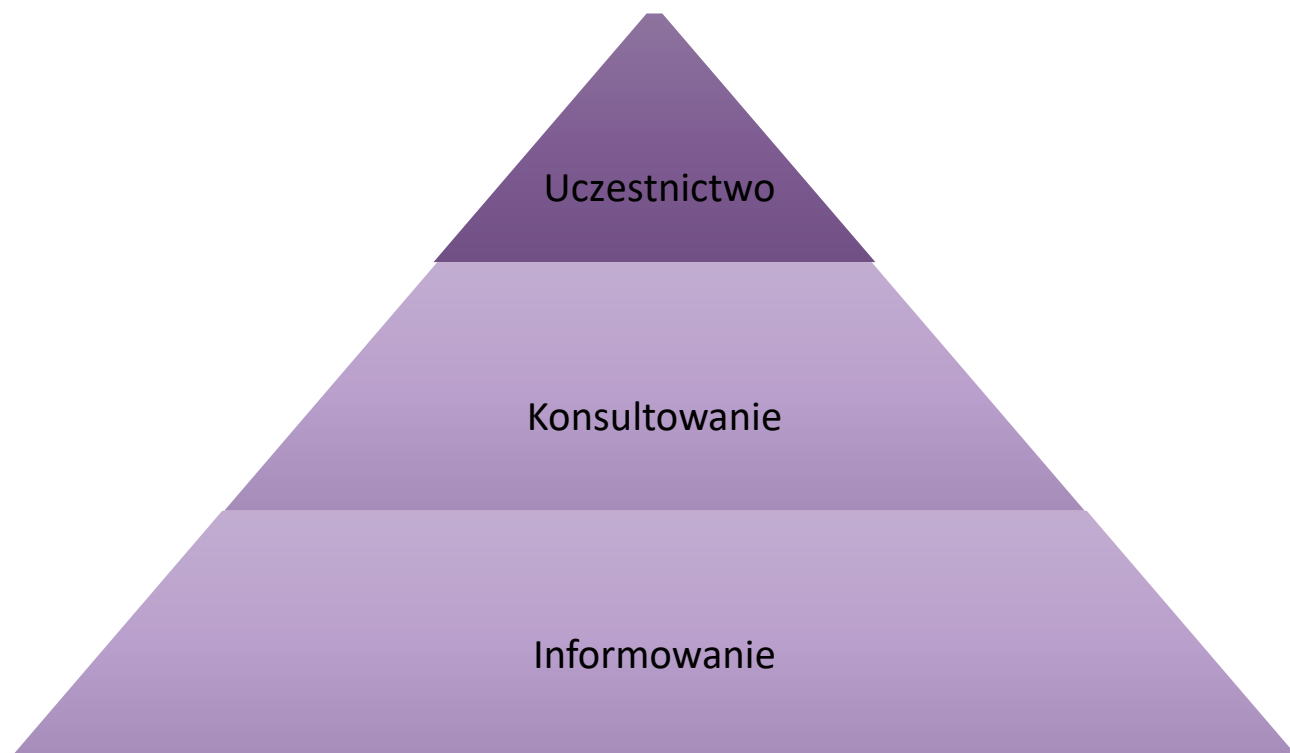
Tabela 45. Analiza interesariuszy procesu rewitalizacji w Karpaczu

Grupa interesariuszy	Adresy instytucji/podmiotów	Sposób poinformowania/zaproszenia
Służby mundurowe (Policja, Straż miejska, Straż pożarna)	Komisariat Policji w Karpaczu, ul. Obrońców Pokoju 2B, 58-540 Karpacz; Straż Miejska w Karpaczu, ul. Obrońców Pokoju 2A, 58-540 Karpacz	Pismo – zaproszenie,
Organizacje pozarządowe	Stowarzyszenie Ochrony Krajobrazu i Architektury Sudeckiej, ul. Marii Skłodowskiej-Curie 5C, 58-540 Karpacz	Pismo – zaproszenie
Organizacje skupiające przedsiębiorców/Przedsiębiorstwa	Stowarzyszenie Miłośników Karpacza i Turystyki Karkonoskiej, ul. Konstytucji 3 Maja 56B, 58-540 Karpacz	Pismo – zaproszenie
Instytucje rynku pracy (PUP, OHP, agencje zatrudnienia)	Powiatowy Urząd Pracy w Jeleniej Górze, ul. Podchorążych 15, 58-508 Jelenia Góra	Pismo – zaproszenie
Instytucje kultury (domy kultury, biblioteki, teatry, muzea)	Miejskie Muzeum Zabawek w Karpaczu ze zbiorów H. Tomaszewskiego, ul. Kolejowa 3, 58-540 Karpacz; Miejska Biblioteka Publiczna im. T. Różewicza w Karpaczu, ul. Kolejowa 3, 58-540 Karpacz	Pismo – zaproszenie

Institucje edukacyjne (przedszkola, szkoły, instytucje szkoleniowe)	Przedszkole Niepubliczne nr 2 w Karpaczu, ul. Okrzei 3, 58-540 Karpacz; Przedszkole w Karpaczu, ul. Skrzatów Karkonoskich 1, 58-540 Karpacz Szkoła Podstawowa im. Ratowników Górskich w Karpaczu, ul. Konstytucji 3 Maja 48A, 58-540 Karpacz	Pismo – zaproszenie
Institucje opieki społecznej	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Karpaczu, ul. Obrońców Pokoju 2A, 58-540 Karpacz	Pismo – zaproszenie
Rada Miejska	Rada Miejska Karpacza, ul. Konstytucji 3 Maja 54, 58-540 Karpacz	Pismo – zaproszenie
Mieszkańcy obszaru rewitalizowanego		Ogłoszenie na stronie www/ Ogłoszenie w miejscu zwyczajowo przyjętym
Organy władzy publicznej - wydziały urzędu - jednostki organizacyjne gminy - instytucje skarbu państwa	Miejski Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o., ul. Obrońców Pokoju 2A, 58-540 Karpacz	Pismo – zaproszenie
inne		Pismo – zaproszenie

Przyjęta metodologia uspołecznienia, na każdym etapie procesu rewitalizacji, będzie realizowana na trzech poziomach „drabiny partycypacji” – informowanie, konsultowanie oraz uczestnictwo i obejmie najbardziej zaawansowane jej formy.

Rysunek 14. Schemat partycypacji społecznej

Źródło: Opracowanie własne.

Podstawowym poziomem partycypacji społecznej w procesie rewitalizacji jest informacja. **Informowanie** należy rozumieć jako komunikację jednostronną – administracja decyduje całkowicie jednostronnie, samodzielnie i informuje jedynie opinie o podjętych decyzjach lub przyjętych procedurach, które dotyczą poszczególne grupy interesariuszy. Informowanie będzie realizowana poprzez: działania edukacyjne i informacyjne o procesie rewitalizacji, w tym o istocie, celach, zasadach oraz przebiegu procesu rewitalizacji. Działanie te będą realizowane głównie poprzez stronę internetową dedykowaną rewitalizacji oraz publikacje (artykuły promocyjno-informacyjne w prasie lokalnej).

Drugi poziom dialogu z interesariuszami rewitalizacji to konsultacje. **Konsultowanie** ma charakter dwustronny – przed podjęciem decyzji administracja aktywnie zasięga opinii różnych grup społecznych i ich reprezentantów. Pojawiające się opinie społeczne, mogą – lecz nie muszą – zostać w mniejszym lub większym stopniu wykorzystane przez administrację do zmiany treści decyzji. Konsultacje to zatem coś więcej niż zwykłe informowanie. Pamiętać jednak trzeba, że konsultacje nie oznaczają współdecydowania. W przyjętej metodologii uspołecznienia procesu rewitalizacji, **konsultacje** będą prowadzone w formie:

- zbierania uwag i opinii na formularzu konsultacyjnym w postaci papierowej i elektronicznej,
- badania ankietowego wśród społeczności obszaru rewitalizacji,
- spotkań informacyjnych.

Uczestnictwo (współdecydowanie) to nie tylko informowanie czy uzyskanie opinii na temat przedstawionych propozycji, ale autentyczne partnerstwo w budowaniu rozwiązań. Komunikacja ma charakter równoczesny – proces projektowania rozwiązań i ich konsultowania następują jednocześnie. Przed podjęciem decyzji administracja współpracuje z partnerami społecznymi w celu podjęcia decyzji opartej na zasadzie konsensusu (jednomyślności). Strony wspólnie definiują problemy i szukają rozwiązań uwzględniających interesy każdej z nich. Bez takiej wspólnej decyzji nie jest możliwe skuteczne kontynuowanie działań lub stają się one jednostronne albo nawet niezgodne z procedurami prawnymi stopnia realizacji zasady partnerstwa w odniesieniu do programu rewitalizacji. **Uczestnictwo (współdecydowanie)**, czyli najbardziej zaawansowana forma partycypacji społecznej będzie realizowana poprzez zgłaszanie propozycji projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz warsztaty z przedstawicielami interesariuszy rewitalizacji. Istotnym elementem partycypacji społecznej będzie Komitet Rewitalizacji, który zostanie powołany niezwłocznie po zatwierdzeniu GPR przez Radę Miejską. Komitet będzie organem doradczym Burmistrza w sprawach dotyczących rewitalizacji.

KONSULTACJE SPOŁECZNE DOTYCZĄCE WYZNACZENIA OBSZARÓW

W związku z realizacją prac zmierzających do wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie gminy Karpacz, Burmistrz Karpacza powiadomił i zaprosił interesariuszy¹ procesu rewitalizacji do udziału w konsultacjach społecznych.

W dniu 1 sierpnia 2022 r. opublikowano informację o planowanych konsultacjach społecznych projektu uchwały Rady Miejskiej Karpacza w sprawie wyznaczenia na terenie gminy Karpacz obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji. Informacja została opublikowana na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Karpaczu, a także w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego

pod adresem: <https://bip.karpacz.pl/artykuly/562/zagospodarowanie-przestrzenne> oraz w zakładce „Obwieszczenia Burmistrza” pod adresem: <https://bip.karpacz.pl/obwieszczenia/40>

Materiały, które stanowiły przedmiot konsultacji społecznych były dostępne od dnia 08.08.2022 r. do 31.08.2022 r.:

- w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Karpaczu w zakładce „Ogłoszenia i informacje Burmistrza” pod adresem: <https://bip.karpacz.pl/artykuly/746/rok-2022> oraz pod adresem: <https://bip.karpacz.pl/artykuly/562/zagospodarowanie-przestrzenne>
- na stronie internetowej Gminy Karpacz pod adresem <https://www.karpacz.pl/konsultacje-spoleczne-gminnego-programu-rewitalizacji-6299/n>
- W Kancelarii Urzędu Miejskiego w Karpaczu, ul. Konstytucji 3 Maja 54, 58-540 Karpacz, pok. nr 1.

Konsultacje miały na celu zebranie od interesariuszy rewitalizacji⁵⁰ uwag, opinii i propozycji odnośnie proponowanego obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji wyznaczonego na terenie gminy Karpacz.

Konsultacje społeczne były przeprowadzone zgodnie z Ustawą o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku (Dz. U. z 2021 r. poz. 485). Ogłoszenie o konsultacjach zostało opublikowane 01.08.2022 r. (7 dni przed dniem ich przeprowadzenia). Uwagi, propozycje i opinie można było zgłaszać w dniach od 8 sierpnia 2022 r. do 31 sierpnia 2022 r. przy użyciu następujących form tj.:

1. Spotkania informacyjnego z przedstawicielami interesariuszy

Spotkanie informacyjne otwarte dla wszystkich interesariuszy rewitalizacji zostało zorganizowane 12 sierpnia 2022 r. w godz. 16:00-17:00 w sali narad Urzędu Miejskiego w Karpaczu. Spotkanie odbywało się również przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość. W spotkaniu można było wziąć udział on-line poprzez platformę Google Meet pod adresem <https://meet.google.com/fva-nfve-msj?hs=122&authuser=0>. W trakcie spotkania informacyjnego zostały przedstawione ogólne założenia procesu rewitalizacji oraz omówione obszary objęte stanem kryzysowym, obszar zdegradowany oraz obszar rewitalizacji. Spotkanie zostało przygotowane w taki sposób, aby uczestnicy mieli możliwość zgłaszania uwag i opinii do przedmiotu konsultacji. W trakcie spotkania nie zostały zgłoszone żadne uwagi do wyznaczonych obszarów.

2. Anonimowego badania ankietowego

Ankieta przeprowadzona została za pomocą środków porozumiewania się na odległość, dostępna była pod adresem <https://karpacz-ankieta-oz.webankieta.pl/> w dniach 8 - 31 sierpnia 2022 r. W ankiecie wziął udział 1 interesariusz rewitalizacji, który swoimi odpowiedziami potwierdził m.in. występowanie na obszarze zdegradowanym małej liczby osób prowadzących działalność gospodarczą oraz dużej liczby budynków mieszkalnych w złym stanie technicznym.

---

⁵⁰ Interesariuszami rewitalizacji w rozumieniu art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji są w szczególności: mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wiczyści nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego; mieszkańcy gminy inni niż wymienieni w pkt 1 Ustawy o Rewitalizacji; podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą; podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne; jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne; organy władzy publicznej; podmioty, inne niż wymienione w pkt 6 Ustawy o rewitalizacji, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

3. Zbierania uwag, propozycji i opinii w formie papierowej lub elektronicznej
Uwagi, propozycje i opinie można było zgłaszać:
  - a. w formie elektronicznej za pośrednictwem formularza konsultacyjnego
  - b. w formie papierowej za pośrednictwem formularza, który można było pobrać ze strony lub wziąć z kancelarii, a następnie złożyć w kancelarii Urzędu Miejskiego w Karpaczu mieszczącej się w pok. nr 1 Urzędu Miejskiego w Karpaczu, ul. Konstytucji 3 Maja 54, 58-540 Karpacz.

W okresie trwania konsultacji społecznych nie wpłynął żaden formularz z uwagami, propozycjami czy opiniami odnośnie wyznaczonych obszarów.

Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji poddany konsultacjom społecznym został wyznaczony w oparciu o:

1. Mierniki rozwoju wskazujące na występowanie stanu kryzysowego,
2. Wymóg ustawowy: obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% obszaru gminy i nie może być zamieszkiwany przez więcej niż 30% mieszkańców gminy,
3. Znaczenie dla rozwoju Gminy Karpacz.

Przeprowadzona na podstawie w/w założeń diagnoza pozwoliła na określenie obszarów występowania stanu kryzysowego w sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Występowanie stanu kryzysowego umożliwiło wyznaczenie obszaru zdegradowanego spełniającego warunek występowania sytuacji kryzysowej w sferze społecznej wraz ze współwystępowaniem negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej lub/i środowiskowej lub/i przestrzenno-funkcjonalnej lub/i technicznej. W dalszej kolejności obszar zdegradowany stanowił podstawę określenia obszaru rewitalizacji. Istotnym czynnikiem wyznaczenia obszaru było jego znaczenie dla rozwoju Gminy Karpacz. Metodologia identyfikacji obszarów zdegradowanych oraz wyznaczenia obszarów rewitalizacji została szczegółowo opisana w „Diagnozie potwierdzającej spełnienie przez obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji przesłanek ich wyznaczenia” stanowiącej załącznik nr 2 do konsultowanego projektu uchwały. Powyższe kwestie stanowiły również główny temat przygotowanego spotkania konsultacyjnego i badania ankietowego.

Propozycja obszaru zdegradowanego i rewitalizacji w formie mapy wraz z diagnozą zostały poddane konsultacjom społecznym. Trafność dokonanej diagnozy obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji potwierdza brak jakichkolwiek uwag zgłoszonych podczas konsultacji społecznych. Uczestnicy spotkania informacyjnego potwierdzili, iż wskazane obszary charakteryzują się występowaniem problemów społecznych współwystępujących z problemami w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-infrastrukturalnej bądź technicznej.

KONSULTACJE SPOŁECZNE DOTYCZĄCE PROJEKTU GPR

Rozdział zostanie uzupełniony po zakończeniu konsultacji

USPOŁECZNIENIE PROCESU REWITALIZACJI

Proces rewitalizacji na terenie gminy Karpacz został zaprojektowany, jest i będzie realizowany ze szczególnym uwzględnieniem zasady partnerstwa i partycypacji. Współpraca ze wszystkimi zdefiniowanymi grupami interesariuszy rewitalizacji będzie realizowana na każdym etapie procesu

rewitalizacji. W poniższej tabeli scharakteryzowane zostały różne formy partycypacji wykorzystywane na poszczególnych etapach procesu.

Tabela 46. Partycypacja społeczna na każdym etapie procesu rewitalizacji

Poziom partycypacji	Forma partycypacji	Do momentu zatwierdzenia GPR		Po zatwierdzeniu GPR
		Diagnoza	Programowanie	Wdrażanie i monitoring
Informowanie	Działania edukacyjne i informacyjne o procesie rewitalizacji	Aktualne informacje o prowadzonych działaniach i postępach w procesie rewitalizacji na stronie internetowej gminy		
		Informowanie o procesie rewitalizacji		Publikacja sprawozdań monitoringowych oraz raportów ewaluacyjnych
Konsultowanie	Badanie ankietowe	Wskazywanie problemów i potencjałów występujących na OR	Wskazywanie pożądanych celów i kierunków działań rewitalizacyjnych	Ocena realizacji procesu rewitalizacji
	Zgłaszanie uwag i opinii	Zgłaszanie uwag i opinii dot. obszarów	Zgłaszanie uwag i opinii dot. projektu GPR	Zgłaszanie uwag i opinii dot. proponowanych modyfikacji GPR
Uczestnictwo	Projekty		Zgłaszanie propozycji projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych	Przekazywanie danych i informacji na temat realizowanych projektów rewitalizacyjnych
	Warsztaty	Diagnozowanie problemów występujących na OR	Definiowanie celów i kierunków działań rewitalizacyjnych	
	Komitet Rewitalizacji			Opiniowanie projektu rocznego sprawozdania monitoringowego Opiniowanie propozycji modyfikacji GPR

				Opiniowanie projektu stanowiska gminy do rekomendacji zawartych w częściowym i końcowym raporcie ewaluacyjnym
--	--	--	--	---

Źródło: Opracowanie własne.

Prace nad przygotowaniem Gminnego Programu Rewitalizacji dla gminy Karpacz przebiegały we współpracy z wszystkimi zdefiniowanymi grupami interesariuszy procesu rewitalizacji. Dotychczas wykorzystane różnorodne formy partycypacji społecznej zapewniły udział różnych grup interesariuszy w pierwszych dwóch etapach (diagnozowania i programowania) tego procesu. Zaprojektowany i opisany w Rozdziale 6. System realizacji GPR-u, również zapewnia metody partycypacji społecznej (w tym zaawansowane) na etapie wdrażania i monitorowania skuteczności działań rewitalizacyjnych.

Tabela 47. Uspołecznienie procesu przygotowania GPR

Data	Forma partycypacji	Grupa interesariuszy	Cel	Źródło dokumentujące
Sierpień 2022	Konsultacje dot. delimitacji obszarów	Wszyscy interesariusze	Zgłaszanie uwag i opinii dot. delimitacji obszarów	Informacja podsumowująca opublikowana na stronie internetowej gminy
Październik 2022	Warsztaty	Przedstawiciele interesariuszy	Diagnozowanie problemów występujących na OR	Lista obecności
Październik 2022	Warsztaty	Przedstawiciele interesariuszy	Definiowanie celów i kierunków działań rewitalizacyjnych Definiowanie projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych	Lista obecności
Listopad 2022	Zgłaszanie propozycji projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych	Wszyscy interesariusze	Weryfikacja i umieszczenie projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych w GPR	Zestawienie projektów z systemu

Grudzień 2022 – Styczeń 2023	Konsultacje projektu GPR	Wszyscy interesariusze	Zgłaszanie uwag i opinii dot. projektu GPR	Informacja podsumowująca opublikowana na stronie internetowej gminy
Luty 2023	Konsultacje zasad wyznaczania składu oraz działania Komitetu Rewitalizacji	Wszyscy interesariusze	Zgłaszanie uwag i opinii dot. zasad wyznaczania składu oraz działania Komitetu Rewitalizacji	Informacja podsumowująca opublikowana na stronie internetowej gminy

Źródło: Opracowanie własne.

PROCES OPINIOWANIA PROJEKTU GPR

OPINIOWANIE GPR PRZEZ PODMIOTY WYMIENIONE W ART 17 USTAWY O REWITALIZACJI

Rozdział zostanie uzupełniony po zakończeniu procedury opiniowania

OPIS PROCEDURY STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Rozdział zostanie uzupełniony po zakończeniu procedury opiniowania

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik nr 1 - Obszary Rewitalizacji - szczegółowy wykaz adresów

Załącznik nr 2 - Lista planowanych, podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Załącznik nr 3 - Wzór formularza projektu - przedsięwzięcia rewitalizacyjnego

SPIS TABEL

TABELA 1. LICZBA LUDNOŚCI – STAN NA 31 GRUDNIA	6
TABELA 2. ZAMELDOWANIA W GMINIE KARPACZ W LATACH 2014-2020	6
TABELA 3. PRACUJĄCY OGÓŁEM	7
TABELA 4. PRACUJĄCY NA 1000 LUDNOŚCI	7
TABELA 5. BEZROBOTNI OGÓŁEM	7
TABELA 6. UDZIAŁ BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH W LICZBIE LUDNOŚCI W WIEKU PRODUKCYJNYM OGÓŁEM	8
TABELA 7. POMOC SPOŁECZNA W KARPACZU	9
TABELA 8. FUNDACJE, STOWARZYSZENIA I ORGANIZACJE SPOŁECZNE NA 1000 MIESZKAŃCÓW	10
TABELA 9. OPIEKA NAD DZIEĆMI DO LAT 3 W GMINIE KARPACZ	11
TABELA 10. DZIECI W PLACÓWKACH WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO NA 1 TYS. DZIECI W WIEKU 3-5 LAT.....	12
TABELA 11. WYNIKI EGZAMINU ÓSMOKLASISTY W 2021 R.	13
TABELA 12. WYNIKI EGZAMINU MATURALNEGO W 2021 R.....	14
TABELA 13. WSKAŹNIK PRZYCHODNI NA 1000 LUDNOŚCI.....	14
TABELA 14. PORADY LEKARSKIE OGÓŁEM	15
TABELA 15. ZDARZENIA WYMAGAJĄCE UDZIAŁU JEDNOSTEK OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ NA 1000 LUDNOŚCI	16
TABELA 16. BIBLIOTEKI PUBLICZNE W GMINIE KARPACZ.....	18
TABELA 17. CZŁONKOWIE KLUBÓW SPORTOWYCH W GMINIE KARPACZ.....	19
TABELA 18. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WPISANE DO REJESTRU REGON W GMINIE KARPACZ	22
TABELA 19. UDZIAŁ NOWO ZAREJESTROWANYCH PODMIOTÓW SEKTORA KREATYWNEGO W LICZBIE NOWO ZAREJESTROWANYCH PODMIOTÓW OGÓŁEM	22
TABELA 20. WSKAŹNIKI PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH W GMINIE KARPACZ	23
TABELA 21. PODMIOTY WPISANE DO REJESTRU REGON NA 10 TYS. MIESZKAŃCÓW	23
TABELA 22. LICZBA OBIEKTÓW ORAZ MIEJSC NOCLEGOWYCH NA TRENIE GMINY KARPACZ	26
TABELA 23. NOCLEGI UDZIELONE TURYSTOM ZAGRANICZNYM (NIEREZYDENTOM) W TURYSTYCZNYCH OBIEKTACH NOCLEGOWYCH	27
TABELA 24. STOPIEŃ ZAGROŻENIA SUSZĄ W OBSZARZE DORZECZA ODRY (PROCENT POWIERZCHNI OBSZARU DORZECZA)	31
TABELA 25. UDZIAŁ (%) OBSZARÓW ZAGROŻONYCH WYSTĘPOWANIEM CZTERECH TYPÓW SUSZ	31
TABELA 26. ZASOBY MIESZKANIOWE – MIESZKANIA.....	34
TABELA 27. ZMIESZANE ODPADY ZEBRANE W CIĄGU ROKU NA MIESZKAŃCA (W KG).....	38
TABELA 28. ZUŻYCIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ NA 1 MIESZKAŃCA W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH W MIASTACH	39
TABELA 29. ODSETEK GOSPODARSTW DOMOWYCH KORZYSTAJĄCYCH Z INSTALACJI WODOCIĄGOWEJ, KANALIZACYJNEJ I GAZOWEJ	40
TABELA 30. MOŻLIWOŚĆ WYKORZYSTANIA ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII NA TERENIE GMINY KARPACZ	41
TABELA 31. LISTA PRZYKŁADOWYCH MIERNIKÓW WYKORZYSTYWANYCH W CELU IDENTYFIKACJI WYSTĘPOWANIA STANU KRYZYSOWEGO W GMINIE.....	43
TABELA 32. PRZYKŁADOWA MATRYCA OBSZARÓW PROBLEMOWYCH	46
TABELA 33. MATRYCA IDENTYFIKUJĄCA WYSTĘPOWANIE STANU KRYZYSOWEGO NA TERENIE GMINY KARPACZ.....	48
TABELA 34. WERYFIKACJA KRYTERIUM WYZNACZENIA OBSZARU REWITALIZACJI W ZAKRESIE SZCZEGÓLNEJ KONCENTRACJI NEGATYWNYCH ZJAWISK.	51
TABELA 35. PORÓWNANIE WARTOŚCI MIERNIKÓW DLA GMINY I OBSZARU REWITALIZACJI.....	53
TABELA 36. CELE REWITALIZACJI I KIERUNKI DZIAŁAŃ	65
TABELA 37. SKALA POTRZEB REWITALIZACYJNYCH W RAMACH CELU 1	66
TABELA 38. SKALA POTRZEB REWITALIZACYJNYCH W RAMACH CELU 2	69

TABELA 39. SKALA POTRZEB REWITALIZACYJNYCH RAMACH CELU 3.....	70
TABELA 40. POWIĄZANIA CELÓW REWITALIZACJI Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI GMINY	72
TABELA 41. MATRYCA PROBLEMÓW I CELÓW REWITALIZACYJNYCH.....	73
TABELA 42. INDYKATYWNE RAMY FINANSOWE GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY [PLN].....	76
TABELA 43. CHARAKTERYSTYKA POZOSTAŁYCH DOPUSZCZALNYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH	78
TABELA 44. RAMOWY HARMONOGRAM REALIZACJI PROCESU REWITALIZACJI	88
TABELA 45. ANALIZA INTERESARIUSZY PROCESU REWITALIZACJI W KARPACZU	89
TABELA 46. PARTYCYPACJA SPOŁECZNA NA KAŻDYM ETAPIE PROCESU REWITALIZACJI	94
TABELA 47. USPOŁECZNIE NIE PROCESU PRZYGOTOWANIA GPR	95

SPIS RYSUNKÓW

RYSUNEK 1. POŁOŻENIE GMINY KARPACZ NA TLE WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO I POWIATU KARKONOSKIEGO	5
RYSUNEK 2. PORÓWNANIE DANYCH DOTYCZĄCYCH LICZBY LUDNOŚCI W GMINIE KARPACZ W LATACH 2014-2020	6
RYSUNEK 3. WYNIKI EGZAMINU ÓSMOKLASISTY W 2021 R.	13
RYSUNEK 4. MAPY ZAGROŻENIA POWODZIOWEGO DLA GMINY KARPACZ Z UWZGLĘDNIENIEM Q1% ORAZ Q10%	30
RYSUNEK 5. GMINY WYMAGAJĄCE PODJĘCIA PILNYCH DZIAŁAŃ ŁAGODZĄCYCH SKUTKI SUSZY	32
RYSUNEK 6. WSKAŹNIK EFEKTYWNOŚCI KOSZTOWEJ OGÓŁEM USŁUG ODEBRANYCH ODPADÓW KOMUNALNYCH (zł/t) W 2020 R.	38
RYSUNEK 7. METODOLOGIA IDENTYFIKACJI ULIC, NA KTÓRYCH WYSTĘPUJĄ ZJAWISKA KRYZYSOWE NA PRZYKŁADZIE OBSZARU PROBLEMOWEGO BEZROBOCIE.....	45
RYSUNEK 8. OBSZARY ZDEGRADOWANE NA TERENIE GMINY KARPACZ	50
RYSUNEK 9. OBSZARY OBJĘTE PROCESEM REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY KARPACZ	55
RYSUNEK 10. OBSZAR REWITALIZACJI 1 (OR1)	56
RYSUNEK 11. OBSZAR REWITALIZACJI 2 (OR2)	57
RYSUNEK 12. LOGIKA REWITALIZACJI.....	65
RYSUNEK 13. SYSTEM ZARZĄDZANIA PROCESEM REWITALIZACJI	83
RYSUNEK 14. SCHEMAT PARTYCYPACJI SPOŁECZNEJ	90

Załącznik nr 2 - Lista planowanych, podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Lp.	Nazwa projektu	Dane wnioskodawcy	Czy projekt realizowany będzie w partnerstwie?	Nazwa partnerów	Miejsce realizacji projektu (adres)				Typ projektu	Zgodność z celami Gminnego Programu Rewitalizacji	Kierunki działań rewitalizacyjnych	Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia	Cel projektu	Zakres realizowanych zadań	Prognozowane rezultaty	Dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami	Szacowana wartość przedsięwzięcia (zł)
					Miejscowość	Kod pocztowy	Ulica	nr budynku/ nr działki									
1	Bajkowy ogród Marii	Miejska Biblioteka Publiczna im. Tadeusza Różewicza w Karpaczu	Tak	Miejskie Muzeum Zabawek ze zbiorów Henryka Tomaszewskiego w Karpaczu	Karpacz	58-540	Kolejowa	349/1 obręb Karpacz 2	sfera przestrzenno-funkcjonalna	Rozwój sfery społecznej sprzyjający inkluzji oraz aktywizacji i integracji mieszkańców	Rozwój i promocja kultury na OR	Działka 349/1 Obręb Karpacz 2 jest działką graniczącą bezpośrednio z budynkiem dawnego dworca, w którym mieszczą się biblioteka oraz Muzeum Zabawek. Zaniedbany teren szpeci cały obszar, zwłaszcza w okresie letnim jest to miejsce niebezpieczne dla mieszkańców oraz osób odwiedzających zarówno bibliotekę jak i muzeum. Karpaczanie wielokrotnie zgłaszali potrzebę zagospodarowania tej przestrzeni, co pozwoliłoby pomóc w eliminowaniu degradacji obszaru i jego rewitalizacji.	Głównym celem projektu jest poprawa estetyki miejsca, które od dawna pełni dla naszego miasta rolę kulturalną. Zagospodarowanie działki 349/1 pozwoli wyeliminować nieaprobowane społecznie zachowania wynikające ze zdegradowania przylegających do tego miejsca terenów. Dzięki projektowi stworzony przez nas Bajkowy Ogród Marii będzie miejscem przyjaznym zarówno mieszkańcom, jak i turystom odwiedzającym nasze miasto. W ogrodzie nasadzone zostaną rośliny górskie odpowiednie dla Karkonoszy, postawione zostaną ławki oraz tablice z bajkami autorstwa pani Marii Nienartowicz. Na terenie ogrodu zostaną postawione figurki skrzatów wykonane na podstawie ilustracji bajek o Karkonoskich Skrzatach oraz tablica upamiętniająca postać naszej regionalnej pisarki, mieszkanki Karpacza.	1. Pozyskanie zgody na realizację projektu pod nazwą "Bajkowy ogród Marii" na terenie działki 349/1 od Marszałka Województwa Dolnośląskiego. 2. Zaprojektowanie ogrodu (wytyczenie ścieżek, rozstawienie tablic oraz ławek, wybór odpowiedniej roślinności do nasadzeń). 3. Wyrównanie i uporządkowanie terenu. 4. Wykonanie nasadzeń. 5. Zlecenie wykonania tablic oraz figur Skrzatów karkonoskich. 6. Montaż tablic, oraz infrastruktury parkowej. 7. Uroczyste otwarcie z nadaniem imienia Marii Nienartowicz.	Zdegradowany obszar zostanie zagospodarowany na potrzeby mieszkańców, dzięki czemu ludność zamieszkująca zdegradowany teren zyska miejsce przyjazne dla wypoczynku całych rodzin, miejsce zachęcające do zapoznawania się z kulturą i społeczną tożsamością naszego regionu. Bajkowy Ogród Marii będzie "żywą" pomocą dydaktyczną dla szkół i przedszkoli, które będą mogły odbywać po nim spacerycy ucząc dzieci roślin występujących w Karkonoszach i przedstawiając bajkowy świat zawarty w historiach stworzonych przez karpacką pisarkę, co pomoże w ugruntowaniu lokalnej tożsamości młodych ludzi z terenu Karpacza.	Dzięki odpowiednio szerokim i utwardzonym alejkom osoby ze szczególnymi potrzebami (matki z dziećmi w wózku, osoby z niepełnosprawnością ruchową) będą mogły w komfortowych warunkach korzystać z ogrodu. Przy wydruku tablic z bajkami o Karkonoskich Skrzatach zostanie zastosowana czcionka ułatwiająca czytanie osobom słabiej widzącym. Figurki bajkowych postaci zostaną umieszczone w taki sposób aby osoby niewidome mogły zapoznać się z ich kształtem.	420 000,00
2	Pomocna tablica	Miejskie Muzeum Zabawek	Nie		Karpacz	58-540	Kolejowa	3	sfera społeczna	Rozwój sfery społecznej sprzyjający inkluzji oraz aktywizacji i integracji mieszkańców	Wzmocnienie kapitału społecznego oraz budowa tożsamości lokalnej	W mieście obserwujemy niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym mieszkańców. Najtrudniej dotrzeć do seniorów z powodu wykluczenia cyfrowego. Większość informacji pojawia się w internecie. Seniorzy przyzwyczajeni są do tradycyjnej formy przekazu. Za korzystanie z miejskich tablic trzeba zapłacić, stanowi to problem dla wielu inicjatyw społecznych.	Celem projektu jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu mieszkańców Karpacza oraz zwiększenie uczestnictwa w życiu społecznym i kulturalnym. Nasz pomysł dotyczy ustawienia w przestrzeni publicznej kilku "Pomocnych tablic". W tym miejscu będzie można umieszczać informacje dotyczące wydarzeń kulturalnych, sportowych, społecznych, które powstają z inicjatywy mieszkańców, instytucji, organizacji pozarządowych. Udostępnienie informacji będzie darmowe, w formie papierowego plakatu, ogłoszenia. Ogłoszenia niezgodne z regulaminem będą usuwane.	1. Wytypowanie lokalizacji na umieszczenie 2-3 tablic. 2. Wybór/projekt tablicy pasującej architektonicznie do miejsc. 3. Zakup tablic i materiałów potrzebnych do ich montażu. 4. Wybór firmy odpowiedzialnej za montaż. 5. Zamontowanie tablic w wyznaczonych miejscach. 6. Promocja inicjatywy.	Rezultatem przedsięwzięcia będzie zwiększenie uczestnictwa w życiu społecznym i kulturalnym mieszkańców.	Dostosowanie wysokość tablic do osób na wózkach inwalidzkich.	12 000,00
3	Zajęcia integracyjne	Miejska Biblioteka Publiczna im. Tadeusza Różewicza w Karpaczu	Tak	Miejskie Muzeum Zabawek ze zbiorów Henryka Tomaszewskiego	Karpacz	58-540	Kolejowa	3	sfera społeczna	Rozwój sfery społecznej sprzyjający inkluzji oraz aktywizacji i integracji mieszkańców	Rozwój i promocja kultury na OR	W Karpaczu brakuje domu kultury, w którym dzieci i dorośli mogliby spędzać czas, rozwijać swoje zainteresowania. Nie każdy ma możliwości dowieźć dzieci na zajęcia do pobliskich gmin, nie każdego też stać na opłacenie takich zajęć. Biblioteka mogłaby taką lukę wypełnić. Mamy pomieszczenia, pomysły, kadre i czas. Potrzeba tylko finansowego wsparcia. Nasza oferta zajęć integracyjnych pozwoliłaby na włączenie w aktywność dzieci z rodzin zagrożonych ubóstwem.	Zajęcia organizowane przez bibliotekę, we współpracy z Muzeum Zabawek, pozwoliłyby na włączenie dzieci z rodzin zagrożonych ubóstwem, a co za tym idzie z wykluczeniem społecznym. Chcemy organizować warsztaty plastyczne, wycieczki pozwalające pokazać ciekawe miejsca w regionie. Pierwszeństwo udziału w takich zajęciach miałyby dzieci z rodzin, w których rodziców nie stać na opłaceniu dodatkowych zajęć oraz dzieci zamieszkujące na terenie zdegradowanym, a co za tym idzie na obszarze objętym rewitalizacją.	1. Zakup pomocy, materiałów plastycznych niezbędnych do zajęć. 1. Warsztaty/zajęcia plastyczne (zapoznanie z różnymi technikami malarskimi, konkursy plastyczne). 2. Wycieczki krajoznawcze (autokarowe i piesze - fabryka bombek, Zoobaczysko, Zamek Księża Henryka, Zamek Chojnik, teatr, itp.) 3. Kursy językowe dla dzieci i dorosłych (bezpłatny dostęp do platformy z wybranym kursem językowym)	Zwiększony udział w wydarzeniach kulturalnych organizowanych przez bibliotekę i muzeum dla dzieci i dorosłych, integracja środowiska lokalnego, włączanie mieszkańców we wspólne działania.	Zarówno biblioteka jak Muzeum Zabawek oferują swobodny dostęp do swoich pomieszczeń dla osób ze szczególnymi potrzebami, szerokie wejścia i przejścia oraz klatka schodowa, windy.	60 000,00
4	Dobrostan kultury. Wyjazdy do dolnośląskich instytucji kultury dla mieszkańców Karpacza (dorosłych i dzieci).	Miejskie Muzeum Zabawek	Tak	MOPS, Biblioteka, Urząd Miasta Karpacza, Muzeum Zabawek	Karpacz	58-540	Konstytucji	1-90	sfera społeczna	Rozwój sfery społecznej sprzyjający inkluzji oraz aktywizacji i integracji mieszkańców	Wzmocnienie kapitału społecznego oraz budowa tożsamości lokalnej	W mieście obserwujemy niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym mieszkańców. W celu aktywizacji społecznej i kulturalnej proponujemy uczestnictwo w ciekawych wydarzeniach kulturalnych na terenie województwa. Niewiele osób oglądało operę, pantomimę, czy ciekawą wystawę. Nie rezygnujemy z popularnych placówek kulturalnych (teatr, kino itp).	Celem projektu jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu mieszkańców Karpacza oraz zwiększenie uczestnictwa w życiu społecznym i kulturalnym. Projekt dotyczy kulturalnych wyjazdów. Ma na celu zachęcić do korzystania i udziału w życiu kulturalnym. Dla niektórych będzie to możliwość bycia w operze itp pierwszy raz w życiu. Najmłodszym chcemy od małego wdrożyć nawyk uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych.	1. Wybór ciekawych wydarzeń kulturalnych w instytucjach (opera, teatr, kino, muzeum itp.) 2. Promocja zadania oraz zapisy chętnych uczestników. 3. Zakup biletów. 4. Transport	Rezultatem przedsięwzięcia będzie zwiększenie uczestnictwa w życiu społecznym i kulturalnym mieszkańców	Większość instytucji kultury zapewnią dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami.	40 000,00
5	Porozmawiamy po angielsku. Akademia Językowa dla dorosłych.	Miejskie Muzeum Zabawek	Tak	Placówki szkolne, Biblioteka, Muzeum Zabawek	Karpacz	58-540	Konstytucji 3 Maja	1-90	sfera społeczna	Rozwój sfery społecznej sprzyjający inkluzji oraz aktywizacji i integracji mieszkańców	Wzmocnienie kapitału społecznego oraz budowa tożsamości lokalnej	Większość mieszkańców pracuje w turystyce i usługach. Brak znajomości języka angielskiego powoduje wykluczenie w porównaniu do młodych, wchodzących na rynek pracy.	Nauka języka angielskiego dla osób dorosłych podniesie kompetencje zawodowe. Większość mieszkańców działa w turystyce, usługach. Zwiększy to ich pewność siebie, konkurencyjność na rynku pracy, wyeliminuje wykluczenie zawodowe oraz podniesie prestiż dla miasta.	1. Promocja działania. 2. Stworzenie grup uczestników zajęć nauki angielskiego. 3. Wybór oferenta na wykonanie działania. 4. Przygotowanie miejsca na zajęcia (szkoła, biblioteka, muzeum). 5. Rozpoczęcie zajęć.	Zwiększenie konkurencyjności na rynku pracy.	Obiekty, w których ma odbyć się kurs, zapewniają dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami. Projekt jest również skierowany do tego typu odbiorcy.	80 000,00
6	Budowa budynku komunalnego na działce nr 562/3, Karpacz-2, przy ul. Bocznej	Gmina Karpacz	Nie		Karpacz	58-540	Boczna	562/3, obręb Karpacz-2	sfera społeczna	Rozwój sfery społecznej sprzyjający inkluzji oraz aktywizacji i integracji mieszkańców	Rozwój infrastruktury i usług społecznych włączeniu społecznemu	Na obszarze Gminy Karpacz uwidacznia się problem braku odpowiedniej liczby lokali komunalnych dla mieszkańców o niższych dochodach. Budowa obiektu komunalnego ma przyczynić się do zachęcenia rodzin z dziećmi do pozostania w Karpaczu i pośrednio zahamowania depopulacji miasta, spowodowanej m.in. bardzo wysokimi cenami mieszkań w Karpaczu - dostępnymi na rynku komercyjnym.	Głównym celem przedsięwzięcia jest poprawa jakości życia poprzez zapewnienie mieszkańcom Karpacza (o umiarkowanych i niższych dochodach) dostępu do lokali komunalnych, zapewniających odpowiedni standard zamieszkania	Realizacja budynku/budynków mieszkalnych w zabudowie wielorodzinnej o charakterze komunalnym wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną i powiązaniem z istniejącym układem komunikacyjnym	Ocenia się, iż program poprzez realizację zabudowy komunalnej przyczyni się do ograniczenia odpływu mieszkańców z Karpacza, poprzez zapewnienie rodzinom o niskich i umiarkowanych dochodach dostępu do infrastruktury mieszkaniowej, a tym samym ograniczenia zjawiska wykluczenia społecznego	Planowana do realizacji zabudowa zaprojektowana i zrealizowana zostanie z uwzględnieniem dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami - m.in. brak barier architektonicznych	25 000 000,00

7	Przebudowa mostu na potoku "Łomniczka w ciągu ul. Kowarskiej	Gmina Karpacz	Nie	Karpacz	58-540	Kowarska	dz. 7/1, obręb Karpacz 0003	sfera techniczna	Ochrona środowiska i dostosowanie przestrzeni miejskiej do potrzeb mieszkańców	Poprawa jakości dróg oraz wzmocnienie dostępności komunikacyjnej OR	Most ma niewystarczającą szerokość jezdni i brak mu chodników dla pieszych	Poprawa parametrów technicznych mostu i bezpieczeństwa poprzez zwiększenie szerokości jezdni i budowę chodnika	Inwestycja będzie obejmowała rozbudowę mostu poprzez zwiększenie jego szerokości	Zwiększenie bezpieczeństwa ruchu pojazdów oraz poruszających się po moście pieszych	Projekt przebudowy mostu będzie uwzględnił dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami	3 000 000,00	
8	Rozbudowa cmentarza komunalnego	Gmina Karpacz	Nie	Karpacz	58-540	Wolna	dz. 267/515, obręb Karpacz 0004	sfera przestrzennie-funkcjonalna	Ochrona środowiska i dostosowanie przestrzeni miejskiej do potrzeb mieszkańców	Rewitalizacja przestrzeni publicznej i jej dostosowanie do potrzeb mieszkańców	Przewiduje się, że w najbliższym czasie zabraknie miejsca na aktualnie zagospodarowanym cmentarzu	Zwiększenie powierzchni cmentarza w celu zabezpieczenia potrzeb mieszkańców Karpacza	Powiększenie powierzchni cmentarza, poprzez przygotowanie terenu do nowych pochówków wraz z alejami i niezbędną infrastrukturą	Zapewnienie w dłuższej perspektywie czasu odpowiedniej infrastruktury komunalnej do grzebania zmarłych	Rozbudowana część cmentarza zapewni dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami, m.in. brak barier architektonicznych	10 000 000,00	
9	Budowa parkingu buforowego na działkach 171/11, 177, 176, 171/12, 171/7 obręb Karpacz-2 przy ul. Wielkopolskiej	Gmina Karpacz	Nie	Karpacz	58-540	Wielkopolska	dz. 171/11,177,176,171/12,171/7 obręb Karpacz 0002	sfera przestrzennie-funkcjonalna	Ochrona środowiska i dostosowanie przestrzeni miejskiej do potrzeb mieszkańców	Poprawa jakości dróg oraz wzmocnienie dostępności komunikacyjnej OR	Miasto Karpacz jako atrakcyjna miejscowość turystyczna boryka się z problemem deficytu miejsc parkingowych dla turystów, zwłaszcza tych jednodniowych. Generuje to liczne problemy związane z nadmiernym obciążeniem ruchem głównych arterii komunikacyjnych miasta, stwarza możliwości związane z bezpiecznym i szybkim przemieszczaniem się po mieście czy trudnościami z wjechaniem do centrum miasta i wyjazdem z niego. Parking buforowy ma przyczynić się przynajmniej do częściowego rozwiązania w/w problemów komunikacyjnych	Celem projektu jest znaczące ograniczenie ruchu pojazdów, wykorzystywanych zwłaszcza przez tzw. turystów jednodniowych i tym samym ograniczenie problemów komunikacyjnych wynikających ze specyfiki miasta i braku innych, realnych możliwości rozładowania ruchu - w sezonie letnim i zimowym	Budowa dużego, terenowego parkingu wraz z infrastrukturą techniczną i systemem wjazdów i zjazdów z sąsiednich dróg publicznych, ewentualna budowa parkingu wielopoziomowego	Prognozuje się częściowe ograniczenie natężenia ruchu w mieście. Przewiduje się, że spowoduje to poprawę płynności ruchu, poprawę klimatu akustycznego, a przede wszystkim zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza, którego źródłem jest transport samochodowy	Parking będzie dostępny dla osób ze szczególnymi potrzebami, m.in. zapewniona zostanie odpowiednia liczba miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych	25 000 000,00	
10	Rewitalizacja deptaka miejskiego na odcinku od parku przy Lipie Sądowej do końca ul. Mickiewicza	Gmina Karpacz	Nie	Karpacz	58-540	Konstytucji 3 Maja, Adama Mickiewicza	dz. 245/4, 172, 84/2 obręb Karpacz 0004	sfera przestrzennie-funkcjonalna	Ochrona środowiska i dostosowanie przestrzeni miejskiej do potrzeb mieszkańców	Rewitalizacja przestrzeni publicznej i jej dostosowanie do potrzeb mieszkańców	Deptak miejski w Karpaczu stanowi najważniejszą przestrzeń publiczną, chętnie odwiedzaną przez rzeszę turystów. Kumulują się tu jednak liczne problemy natury funkcjonalno-przestrzennej, technicznej i społecznej. Miejsce to użytkowane jest przez mieszkańców, turystów i przedsiębiorców co nieraz rodzi różne konflikty, niska jest jakość estetyczna samej przestrzeni (betonoza, brak zieleni, reklamoza, niska estetyka niektórych elewacji budynków), a także występują tu trudności natury komunikacyjnej (deptak wykorzystywany jest przez pieszych, rowerzystów i samochody), pojawiają się obiekty substandardowe (budki, stragany) - o zróżnicowanej, niedopasowanej do zabytkowego otoczenia formie	Celem projektu jest wykreowanie atrakcyjnego i reprezentacyjnego deptaka miasta, stanowiącego strefę prestiżu, przyciągającego turystów wysoką jakością przestrzeni publicznych oraz działalnościami gospodarczych oferujących produkty i usługi na najwyższym poziomie	Przebudowa deptaka będzie obejmowała wymianę infrastruktury podziemnej, wymianę nawierzchni, oświetlenia, budowę elementów małej architektury, zmianę organizacji ruchu, wprowadzenie zieleni	Prognozuje się utworzenie najatrakcyjniejszej przestrzeni publicznej w mieście, nie tylko pod względem estetycznym ale i funkcjonalnym, uporządkowanie i reorganizację ruchu, podniesienie dochodów przedsiębiorców prowadzących działalność przy deptaku	Projekt będzie uwzględniał wymogi związane z dostępnością dla osób niepełnosprawnych - np. ograniczenie barier architektonicznych	35 000 000,00	
11	Poprawa stanu ścieżek spacerowych na górze Pohulanka wraz z budową infrastruktury towarzyszącej	Gmina Karpacz	Tak	Nadleśnictwo Śnieżka	Karpacz	58-540	Parkowa, Wolna, Obrońców Pokoju	dz. 266/514, 267/515 obręb Karpacz 0004	sfera przestrzennie-funkcjonalna	Rozwój sfery społecznej sprzyjający inkluzji oraz aktywizacji i integracji mieszkańców	Rozwój infrastruktury i usług społecznych sprzyjających włączeniu społecznemu	Kompleks leśny na Górze Pohulanka stanowi potencjalnie atrakcyjną przestrzeń spotkań mieszkańców, spacerów i uprawiania sportu. Niestety z uwagi na zły stan ścieżek spacerowych, niedostateczne wyposażenie w infrastrukturę towarzyszącą miejsce to nie może być dziś odpowiednio wykorzystane	Celem projektu jest integracja społeczności lokalnej miasta Karpacz poprzez przystosowanie terenów Pohulanki do celów rekreacyjnych, stwarzających podstawę do budowania pozytywnych interakcji społecznych	wymiana i naprawa nawierzchni, ławek, śmietników, oświetlenia, tablic informacyjnych, odtworzenie punktów widokowych	Rezultatem będzie integracja społeczna wynikająca ze zrewitalizowanych terenów kompleksu leśnego Pohulanka, w tym utworzenie go również na turystów	Podjęte działania będą uwzględniały dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami - odpowiednia szerokość ścieżek, odpowiednie (niezbyt strome) nachylenie podłużne ścieżek	500 000,00
12	Rozbudowa i przebudowa budynku "A" Urzędu Miejskiego w Karpaczu wraz z infrastrukturą towarzyszącą	Gmina Karpacz	Nie	Karpacz	58-540	Konstytucji 3 Maja	nr budynku: 54	sfera przestrzennie-funkcjonalna	Rozwój sfery społecznej sprzyjający inkluzji oraz aktywizacji i integracji mieszkańców	Rozwój infrastruktury i usług społecznych sprzyjających włączeniu społecznemu	Urząd Miejski mieści się w budynku o wartościach zabytkowych z pocz. XX w. Obecnie nie jest on przystosowany do obsługi osób starszych i niepełnosprawnych, ponadto niedostateczny jest jego standard wyposażenia, co wpływa bezpośrednio na komfort pracy urzędników i obsługę mieszkańców i inwestorów	Celem projektu jest podniesienie standardu obsługi mieszkańców i inwestorów, m.in. poprzez likwidację barier architektonicznych oraz podniesienie komfortu pracy urzędników	Projekt przewiduje rozbudowę budynku o dodatkowe pomieszczenia, przebudowę istniejącej części, wyposażenie go w nowoczesne instalacje, podniesienie energooszczędności, budowę windy dla osób o szczególnych potrzebach, zagospodarowanie terenu wokół urzędu, w tym wymianę nawierzchni i wprowadzenie zieleni ozdobnej	Prognozowanym rezultatem będzie poprawa standardu obsługi petentów, zwiększenie dostępności do wszystkich urzędników w obrębie jednego obiektu i związane z tym przyspieszenie załatwiania spraw	Radykalnej poprawie ulegnie dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami - m.in. budowa windy przy budynku, realizacja pochylni itd.	25 000 000,00	
13	Zagospodarowanie terenu wokół budynku "B" Urzędu Miejskiego oraz przebudowa tego budynku wraz ze zmianą funkcji	Karpacz	Nie	Karpacz	58-540	Konstytucji 3 Maja	dz. 203/4, 203/10 obręb Karpacz 0004	sfera przestrzennie-funkcjonalna	Ochrona środowiska i dostosowanie przestrzeni miejskiej do potrzeb mieszkańców	Rewitalizacja przestrzeni publicznej i jej dostosowanie do potrzeb mieszkańców	Położony na dz. nr 203/4 obręb Karpacz 0004 budynek "B" Urzędu Miejskiego ma charakter zabytkowy. Mieści się w nim część referatów UM Karpacz. W obecnym kształcie budynek nie zapewnia odpowiednich standardów pracy. W związku z planowaną rozbudową budynku "A", budynek "B" nie będzie pełnił funkcji administracyjnej związanej z obsługą petentów. W związku z tym niezbędne będzie wykreowanie nowej formuły funkcjonowania tego obiektu, który nadal powinien służyć społeczności lokalnej. Dodatkowo brak jest obecnie właściwego zagospodarowania terenu wokół budynku	Celem projektu jest przebudowa budynku "B" UM Karpacz na nowe cele - związane z zaspokojeniem potrzeb społeczności lokalnej, a także nowe, atrakcyjne zagospodarowanie przestrzeni wokół niego	Zakres prac obejmie przebudowę, modernizację obiektu, wymianę nawierzchni wokół niego, likwidację garażu, wprowadzenie elementów małej architektury, zieleni, stworzenie miejsc postojowych	Poprawa ładu przestrzennego w sąsiedztwie głównego budynku UM Karpacz, wykorzystanie budynku po urzędzie na nowe, ważne dla społeczności lokalnej cele, umożliwiające jej głębszą integrację	Budynek oraz teren wokół niego będą dostępne dla osób ze szczególnymi potrzebami. Stworzone zostaną pochylnie, zlikwidowane wszelkie możliwe bariery architektoniczne	20 000 000,00	

14	Budowa parkingu miejskiego z zielonym dachem na działce 496/6 obręb Karpacz 0004 przy ul. Parkowej	Gmina Karpacz	Nie	Karpacz	58-540	Parkowa	dz. 496/6 obręb Karpacz 0004	sfera przestrzenno-funkcjonalna	Ochrona środowiska i dostosowanie przestrzeni miejskiej do potrzeb mieszkańców	Poprawa stanu środowiska oraz dostosowanie OR do skutków zmian klimatu poprzez rozwój niebieskiej i zielonej infrastruktury	Z uwagi na turystyczny charakter miejscowości, boryka się ona z ogromnym deficytem parkingów, zwłaszcza w centrum, w szczególności takich, które posiadają odpowiednią nawierzchnię i wyposażone są w infrastrukturę techniczną, minimalizujące ryzyko przedostawania się zanieczyszczeń do gruntów i wód podziemnych i które z uwagi na charakter zastosowanych nawierzchni - przyczyniają się do pogłębienia efektu "miejskiej wyspy ciepła"	Celem projektu jest wybudowanie nowoczesnego parkingu, opcjonalnie wielopoziomowego, krytego zielonym dachem i wyposażonego w najnowocześniejsze systemy chroniące środowisko przed przedostawaniem się do wód gruntowych i gruntów zanieczyszczeń pochodzenia komunikacyjnego. Zielony dach wpłynie lokalnie na obniżenie temperatury i zwiększy powierzchnię biologicznie czynną	Budowa dużego parkingu (opcjonalnie wielopoziomowego), budowa nowoczesnego dachu pokrytego zielenią, zastosowanie odpowiedniej nawierzchni i urządzeń (separator) zapobiegających infiltracji zanieczyszczeń komunikacyjnych w głąb ziemi	Stworzenie nowych miejsc parkingowych przy jednoczesnym osiągnięciu efektu ekologicznego obejmującego zastosowanie rozwiązań chroniących środowisko, poprawę lokalnego mikroklimatu i w rezultacie lokalne ograniczenie zjawiska "miejskiej wyspy ciepła"	Inwestycja będzie uwzględniała wymogi dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, m.in. poprzez zapewnienie odpowiedniej liczby miejsc postojowych dla osób niepełnosprawnych	20 000 000,00
15	Poprawa stanu kanalizacji deszczowej w ciągu ul. Konstytucji 3 Maja wraz z odtworzeniem nawierzchni	Gmina Karpacz	Nie	Karpacz	58-540	Konstytucji 3 Maja	dz. 172, 12/2 obręb Karpacz 0004	sfera techniczna	Ochrona środowiska i dostosowanie przestrzeni miejskiej do potrzeb mieszkańców	Poprawa stanu środowiska oraz dostosowanie OR do skutków zmian klimatu poprzez rozwój niebieskiej i zielonej infrastruktury	Znajdująca się w ciągu ul. Konstytucji 3 Maja sieć kanalizacji deszczowej wymaga wymiany/modernizacji, w szczególności w kontekście coraz częściej występujących ekstremalnych zjawisk pogodowych (występowanie nawałnic)	Poprawa stanu technicznego sieci kanalizacji deszczowej, zwiększenie jej przepustowości i uszczelnienie, wymiana nawierzchni ulicy Konstytucji 3 Maja	wymiana rur kanalizacyjnych, studzienek, roboty ziemne, położenie nowej nawierzchni jezdni	Ograniczenie skutków występowania nawałnic, poprawa szczelności kanalizacji, poprawa stanu nawierzchni drogowej	Projekt dotyczy infrastruktury podziemnej - nie przewiduje się uwzględnienia wymogów dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami	15 000 000,00
16	Przebudowa mostu na potoku Łomnica w ciągu ulicy Konstytucji 3 Maja	Gmina Karpacz	Nie	Karpacz	58-540	Konstytucji 3 Maja	dz. 1/1, 12/2 obręb Karpacz 0004	sfera techniczna	Ochrona środowiska i dostosowanie przestrzeni miejskiej do potrzeb mieszkańców	Poprawa jakości dróg oraz wzmocnienie dostępności komunikacyjnej OR	Użytkowany obecnie most znajduje się w ciągu najbardziej uczęszczanej ulicy w Karpaczu. Jednocześnie charakteryzuje się zbyt małą szerokością co skutkuje jego ograniczoną przepustowością	Realizacja przedsięwzięcia ma przyczynić się do poprawy standardu i parametrów technicznych mostu, tj. jego poszerzenia i wzmocnienia konstrukcji	rozbudowa mostu, poszerzenie jezdni, chodników, montaż nowych barier ochronnych	Poprawa przepustowości mostu, zwiększenie poziomu bezpieczeństwa ruchu drogowego w rejonie rozbudowywanego mostu	most będzie wyposażony w chodniki o odpowiedniej szerokości, a zatem będzie dostępny dla osób o szczególnych potrzebach	3 000 000,00
17	Utworzenie zielonych wiat przystankowych w obszarze rewitalizacji	Gmina Karpacz	Nie	Karpacz	58-540	Konstytucji 3 Maja, Wielkopolska	pas drogowy w ciągu ul. Wielkopolskiej, Konstytucji 3 Maja	sfera środowiskowa	Ochrona środowiska i dostosowanie przestrzeni miejskiej do potrzeb mieszkańców	Poprawa stanu środowiska oraz dostosowanie OR do skutków zmian klimatu poprzez rozwój niebieskiej i zielonej infrastruktury	Obecnie znajdujące się w obszarze rewitalizacji wiaty przystankowe charakteryzują się niską jakością estetyczną, nie stanowią wartościowego elementu przestrzeni publicznych	Celem projektu jest montaż kilku zielonych wiat przystankowych, które oprócz funkcji komunikacyjnej posiadać będą walor estetyczny i ekologiczny, uatrakcyjniając przestrzeń miejską obszaru rewitalizacji	Montaż kilku wiat przystankowych krytych zielenią, usytuowanych w pasie drogowym ul. Wielkopolskiej i Konstytucji 3 Maja w granicach obszaru rewitalizacji	Poprawa estetyki przestrzeni publicznych, wzrost powierzchni terenów zieleni	wiaty będą w całości dostępne dla osób ze szczególnymi potrzebami (brak barier architektonicznych)	350 000,00
18	Przebudowa ul. Myśliwskiej wraz z infrastrukturą towarzyszącą	Gmina Karpacz	Nie	Karpacz	58-540	Myśliwska	dz. 100, 570, 571 obręb Karpacz 0002	sfera techniczna	Ochrona środowiska i dostosowanie przestrzeni miejskiej do potrzeb mieszkańców	Poprawa jakości dróg oraz wzmocnienie dostępności komunikacyjnej OR	Obecnie ulica Myśliwskiej, obok ul. Konstytucji 3 Maja, Karkonoskiej pełni najważniejszą funkcję komunikacyjną, stanowiąc skrót dla pojazdów wjeżdżających od strony północnej (ul. Wielkopolska) zmierzających w kierunku Karpacza Górnego i szpitala alergologicznego na zarzeczcu. Z uwagi na znaczne nachylenie terenu, małą szerokość jezdni, brak chodników, przejazd tą ulicą może stwarzać znaczące zagrożenie dla kierujących pojazdami jak i pieszych	Celem projektu jest przebudowa ulicy Myśliwskiej polegająca na poprawie jej parametrów technicznych: szerokości, budowie chodników, poprawie oświetlenia, przejść dla pieszych itp.	wykonanie robót ziemnych, poszerzenie jezdni, budowa chodników, korekta przebiegu/modernizacja sieci infrastruktury technicznej biegnących w pasie drogowym, budowa przejść dla pieszych	Wzrost przepustowości ul. Myśliwskiej, znaczna poprawa komfortu podróżowania oraz wzrost bezpieczeństwa przechodniów	Przebudowa ulicy będzie uwzględniała dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami: odpowiednie wysokości krawężników, bezpieczne przejścia dla pieszych i osób niepełnosprawnych, oświetlenie itp.	12 000 000,00
19	Przebudowa ulicy Nad Łomnicą na odcinku od skrzyżowania z ulicą Nadrzeczną do skrzyżowania z ulicą Rybacką wraz z budową kanalizacji deszczowej	Gmina Karpacz	Nie	Karpacz	58-540	Nad Łomnicą	dz. 198/2, 67 obręb Karpacz 0004	sfera techniczna	Ochrona środowiska i dostosowanie przestrzeni miejskiej do potrzeb mieszkańców	Poprawa jakości dróg oraz wzmocnienie dostępności komunikacyjnej OR	W pasie drogowym ulicy Nad Łomnicą niezbędne jest wykonanie prac remontowych, obejmujące wykonanie nawierzchni jezdni, wykonanie sieci kanalizacji deszczowej	Celem projektu jest remont jezdni ul. Nad Łomnicą, a także budowa sieci kanalizacji deszczowej, przez co poprawi się dostępność komunikacyjna tej części miasta, a także poprawią się warunki odprowadzania wód opadowych	remont, wymiana i uzupełnienie nawierzchni, ułożenie w pasie drogowym rurociągów kanalizacji deszczowej wraz ze studzienkami, odbudowa chodników	Poprawa stanu nawierzchni oraz budowa sieci kanalizacji deszczowej przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego na projektowanym do przebudowy odcinku drogi publicznej oraz zdecydowanie poprawi warunki odprowadzania deszczówki	w ramach projektu zapewniona będzie dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami poprzez wykonanie bezpiecznych przejść dla pieszych, odpowiednich wysokości krawężników i likwidację zbędnych barier architektonicznych	8 000 000,00
20	Przedłużenie ulicy Wolnej w kierunku ul. Obrońców Pokoju	Gmina Karpacz	Nie	Karpacz	58-540	Wolna	dz. 267/515, 266/514 obręb Karpacz 0004	sfera przestrzenno-funkcjonalna	Ochrona środowiska i dostosowanie przestrzeni miejskiej do potrzeb mieszkańców	Poprawa jakości dróg oraz wzmocnienie dostępności komunikacyjnej OR	Do cmentarza komunalnego prowadzi tylko jedna droga asfaltowa (jednokierunkowa) - ul. Wolna. Powrót z cmentarza odbywa się drogą gruntową (szutrową). Prowadzi ona od cmentarza do ul. Obrońców Pokoju. Z uwagi na rodzaj nawierzchni, koleiny, duże nachylenie podłużne, droga ta nie spełnia współczesnych norm technicznych i nie zapewnia wystarczającego poziomu bezpieczeństwa ruchu pojazdów	Celem projektu jest budowa jezdni o nawierzchni asfaltowej/lub innej spełniającej współczesne wymagania techniczne na odcinku od cmentarza komunalnego do ul. Obrońców Pokoju	położenie nawierzchni asfaltowej wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą	Zdecydowana poprawa dostępności komunikacyjnej mieszkańców Karpacza do cmentarza komunalnego	Projektowana droga zapewni właściwą dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami	12 000 000,00
21	Zagospodarowanie terenu pomiędzy ulicami Nad Łomnicą i Zagajnik na cele rekreacyjne przeznaczone dla mieszkańców Karpacza	Gmina Karpacz	Nie	Karpacz	58-540	Nad Łomnicą, Zagajnik, Przechodnia	dz. 346/2, 349/4 obręb Karpacz 0002	sfera przestrzenno-funkcjonalna	Rozwój sfery społecznej sprzyjający inkluzji oraz aktywizacji i integracji mieszkańców	Rozwój infrastruktury i usług społecznych sprzyjających włączeniu społecznemu	Realizacja przedsięwzięcia ma na celu "ożywienie" nieco zapomnianego terenu zielonego pomiędzy ul. Nad Łomnicą i Zagajnik poprzez zagospodarowanie go na potrzeby wypoczynku i rekreacji mieszkańców sąsiednich budynków mieszkalnych	zagospodarowanie terenu zielonego dla potrzeb integracji społeczności lokalnej	budowa alejek parkowych, uporządkowanie zieleni, w tym usunięcie samosiejek, montaż urządzeń rekreacji dla dzieci i młodzieży, oświetlenia, przeznaczenie fragmentu terenu do grilowania	Poprawa estetyki skweru, wykorzystanie zrewitalizowanego terenu dla potrzeb integracji okolicznej ludności	Zagospodarowany teren będzie dostępny dla osób ze szczególnymi potrzebami poprzez likwidację zbędnych barier architektonicznych, przygotowanie nawierzchni alejek do poruszania się wózków inwalidzkich oraz przystosowanie urządzeń rekreacyjnych do potrzeb niepełnosprawnych	2 000 000,00
22	Rewitalizacja parku przy ulicy Mickiewicza	Gmina Karpacz	Nie	Karpacz	58-540	Adama Mickiewicza	dz. 100/1 obręb Karpacz 0004	sfera przestrzenno-funkcjonalna	Rozwój sfery społecznej sprzyjający inkluzji oraz aktywizacji i integracji mieszkańców	Rozwój infrastruktury i usług społecznych sprzyjających włączeniu społecznemu	Park przy ul. Mickiewicza jest jednym z najważniejszych terenów zielonych, który w ostatnich latach podlegał pewnym działaniom rewitalizacyjnym, w dalszym ciągu wymaga znacznych nakładów finansowych na dokończenie inwestycji	Zakończenie inwestycji polegającej na rewitalizacji parku przy ul. Mickiewicza z przeznaczeniem go na cele aktywizacji i integracji mieszkańców Karpacza, a także turystów, w tym adaptacja tego miejsca na potrzeby organizacji imprez masowych	przebudowa ścieżek i alejek, budowa podziemnej infrastruktury technicznej, realizacja oświetlenia, terenowych urządzeń rekreacji i wypoczynku	poprawa estetyki parku jako miejsca położonego na skraju miejskiego deptaka, zagospodarowanie terenu sprzyjające integracji społecznej i wypoczynkowi	park będzie dostępny dla osób ze szczególnymi potrzebami, poprzez zastosowanie odpowiednich nawierzchni alejek, realizację pochylni, likwidację występujących obecnie barier architektonicznych	600 000,00

23	Przebudowa i zmiana sposobu użytkowania budynku usługowo-mieszkalnego na dom kultury wraz z dociepleniem elewacji przy ul. Konstytucji 3 Maja 24 w Karpaczu	Gmina Karpacz	Nie	Karpacz	58-540	Konstytucji 3 Maja	budynek nr: 24	sfera społeczna	Rozwój sfery społecznej sprzyjający inkluzji oraz aktywizacji i integracji mieszkańców	Rozwój i promocja kultury na OR	W Karpaczu nie ma obecnie obiektu pełniącego funkcję domu kultury, służącego jego promocji oraz zaspokajaniu potrzeb kulturalnych i niematerialnych mieszkańców Karpacz. Lokalizacja inwestycji poza obszarem rewitalizacji - jednak z uwagi na jej charakter będzie bezpośrednio na ten obszar oddziaływała	Organizacja ośrodka kultury służącego integracji mieszkańców, zarówno dzieci, młodzieży jak i dorosłych oraz osób starszych, upowszechnianiu kultury, organizacji imprez, odczytów, spotkań autorskich, organizacji kącików zainteresowań	Przebudowa istniejącego obiektu i adaptacja go na potrzeby działalności kulturalnej, termomodernizacja, wymiana starych instalacji, usunięcie barier architektonicznych	Pogłębienie integracji społeczności lokalnej poprzez organizację spotkań, imprez, wystaw mających na celu upowszechnianie właściwych wzorców kulturowych	budynek domu kultury będzie w pełni dostępny dla osób ze szczególnymi potrzebami: likwidacja barier architektonicznych, przebudowa klatek schodowych	5 000 000,00
24	ZIELONO-NIEBIESKI KARPACZ - WDROŻENIE DZIAŁAŃ ADAPTACYJNYCH, MITYGACYJNYCH I EDUKACYJNO-INFORMACYJNYCH NA TERENIE GMINY KARPACZ	Gmina Karpacz	Nie	Karpacz	58-540	Konstytucji 3 Maja, Rybacka	wiele działek	sfera środowiskowa	Ochrona środowiska i dostosowanie przestrzeni miejskiej do potrzeb mieszkańców	Poprawa stanu środowiska oraz dostosowanie OR do skutków zmian klimatu poprzez rozwój niebieskiej i zielonej infrastruktury	Na skutek zmiany klimatu Karpacz podobnie jak inne miasta w Polsce narażony jest na suszę hydrologiczną oraz zjawisko miejskiej wyspy ciepła. Miasto boryka się z problemem wzmózonego ruchu samochodowego, gęstej zabudowy, nadmiaru terenów pokrytych nawierzchnią nieprzepuszczalną oraz braku rozwiązań sprzyjających gromadzeniu wód opadowych. Brakuje tras spacerowych i rowerowych alternatywnych dla ruchu kołowego, a ilość terenów zielonych jest niewystarczająca w stosunku do powierzchni zabudowanej budynkami mieszkalnymi i usługowymi.	<ul style="list-style-type: none"> • podniesienie świadomości społecznej w zakresie ochrony środowiska, w tym w szczególności nt. zmian klimatu, a także zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych na poziomie lokalnych społeczności poprzez promowanie jazdy na rowerze i ograniczenie korzystania z samochodu; • rewitalizacja terenu zieleni miejskiej; • poprawa estetyki Gminy Karpacz; • efektywna adaptacja do zmian klimatu poprzez inwestycje w zakresie zielonej i niebieskiej infrastruktury w mieście Karpacz; • zwiększenie powierzchni terenów zieleni oraz powierzchni biologicznie czynnej; • efektywne wykorzystanie materiałów naturalnych oraz przepuszczalnych do tworzenia infrastruktury przyjaznej środowisku; • niwelowanie efekty „miejskiej wyspy ciepła” oraz poprawa mikroklimatu na terenie miasta Karpacz; • efektywna edukacja mieszkańców Gminy w zakresie ochrony środowiska, w tym zmian klimatu, adaptacji i łagodzenia ich 	<p>Zadanie numer 1 Stworzenie systemu zieleni miejskiej w Karpaczu poprzez utworzenie zielonego korytarza Park&Go przy ul. Rybackiej w Karpaczu.</p> <p>Zadanie numer 2 Promowanie spacerów jako alternatywy dla samochodów poprzez oznaczenie ścieżek spacerowych na górze Karpatka</p> <p>Zadanie numer 3 Zmniejszenie efektu „miejskiej wyspy ciepła” oraz poprawa mikroklimatu w Karpaczu poprzez zwiększenie terenów zieleni – utworzenie nowego parku przy ul. Skalnej”</p> <p>Zadanie numer 4 Zagospodarowanie wód opadowych w centrum miasta Karpacza (ul. Konstytucji 3 Maja) poprzez wykonanie i montaż donic samonawadniających się wraz z nasadzeniem zieleni przeciwdziałającej efektowi miejskiej wyspy ciepła</p> <p>Zadanie numer 5 Rewitalizacja terenu zieleni poprzez wykonanie nasadzeń w zdegradowanym parku przy ul. Mickiewicza w Karpaczu</p> <p>Zadanie numer 6 Wprowadzanie elementów zazieleniających obszary zabudowane na terenie Karpacza poprzez wykonanie 3</p>	<p>Powierzchnia poddana działaniom adaptacyjnym i mitygacyjnym – 2 ha/protokoły odbioru</p> <p>Liczba utworzonych elementów zielono-błękitnej infrastruktury - 5/ protokoły odbioru</p> <p>Liczba mieszkańców, którzy skorzystają z działań adaptacyjnych i mitygacyjnych – 4 500 – ewidencja ludności</p> <p>Liczba dzieci objętych działaniami edukacyjnymi – 300/ listy obecności</p>	brak	5 000 000,00
25	LEPSZY START – WSPARCIE UCZNIÓW ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI UCZĘSZCZAJĄCYCH DO KLAS I-III SZKOŁY PODSTAWOWEJ W KARPACZU	Gmina Karpacz	Nie	Karpacz	58-540	Konstytucji 3 Maja	48a	sfera społeczna	Rozwój sfery społecznej sprzyjający inkluzji oraz aktywizacji i integracji mieszkańców	Wzmocnienie kapitału społecznego oraz budowa tożsamości lokalnej	W szkole podstawowej w Karpaczu, obserwuje się szczególnie w klasach I-III dysfunkcje takie jak brak gotowości do podjęcia nauki w klasie pierwszej, dysleksja, zaburzenia funkcji percepcyjno-motorycznych, wady wymowy, wady postawy, zaburzenia neurologiczne, zaburzenia zachowania wynikające z czynników rodzinnych i środowiskowych, a także trudności przy przechodzeniu na kolejny etap kształcenia.	Zwiększenie potencjału uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi poprzez organizację zajęć specjalistycznych, stymulujących rozwój poznawczy i umiejętności i wiadomości kluczowych, zwiększających późniejsze szanse na rynku pracy.	<p>Doposażenie pracowni arteterapii i terapii pedagogicznej (na potrzeby zajęć: korekcyjno-kompensacyjnych, dydaktyczno-wyrównawczych, gimnastyki korekcyjnej oraz terapii logopedycznej), realizację zajęć specjalistycznych, stymulujących rozwój poznawczy i zmniejszających trudności w opanowaniu umiejętności i wiadomości szkolnych przez uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w tym uczniów młodszych, a także diagnozę profilu zdolności wielorakich H. Gardnera wszystkich uczniów klas I-III, w celu wszechstronnego rozwoju osobowości dziecka, jego zainteresowań i dążeń poznawczych. Wsparcie obejmuje również warsztaty dla rodziców z zakresu strategii motywowania dzieci do pokonywania trudności edukacyjnych.</p>	<p>Liczba uczniów objętych projektem: 170/ dzienniki zajęć</p> <p>Liczba szkół doposażonych w pomoce dydaktyczne: 1/ protokół odbioru.</p>	Projekt zapewnia wsparcie dla dzieci z następującymi problemami: dysleksja, zaburzenia funkcji percepcyjno-motorycznych, wady wymowy, wady postawy, zaburzenia neurologiczne, zaburzenia zachowania wynikające z czynników rodzinnych i środowiskowych, a także trudności przy przechodzeniu na kolejny etap kształcenia.	300 000,00

Formularz przedsięwzięcia rewitalizacyjnego

Formularz należy wypełnić zgodnie z instrukcją wypełniania zamieszczoną przy każdym pytaniu. Wypełniając formularz należy kierować się największą starannością (przedsięwzięcie powinno być dokładnie przemyślane i zaplanowane). Formularz należy wypełnić formułując odpowiedzi zwięźle i rzeczowo opisujące elementy związane z projektem. Należy unikać nadmiernie obszernych opisów. Sugerujemy, aby pola opisowe nie przekraczały połowy strony w formacie A4. Wypełnianie formularza można przerwać w dowolnym czasie wykorzystując przycisk "Odłóż na później" - Wygenerowany link należy wykorzystać przy ponownym wypełnianiu ankiety. Propozycje przedsięwzięć rewitalizacyjnych można będzie zgłaszać w terminie do 30-11-2022 r.

1. Zgoda na przetwarzanie danych osobowych

Wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych przez do przeprowadzenia badań oraz analizy wyników tych badań, zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 roku o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 2135). Odpowiedź "TAK" umożliwi zgłoszenie projektu do Programu Rewitalizacji. Odpowiedź "NIE" zakończy wypełnianie Formularza ankiety projektu.

TAK

NIE

2. Nazwa projektu

Nazwa projektu: nie może powinna być długa. Powinna być sformułowana w sposób zwięzły, zawierać informacje dotyczące realizacji przedsięwzięcia, tj. lokalizację geograficzną, zakres rzeczowy oraz grupę docelową (jeśli dotyczy).

-----

3. Dane wnioskodawcy

Należy podać pełną nazwę Wnioskodawcy zgodnie z zapisami aktualnego dokumentu stanowiącego podstawę jego funkcjonowania (np. statut, stosowna uchwała ustanawiająca właściwy organ, ustawa). Należy podać dane rejestrowe podmiotu zgodnie ze stanem faktycznym i prawnym.

Nawa podmiotu: -----

Imię i nazwisko osoby do kontaktów: -----

Kod pocztowy: -----

Miejscowość: -----
Ulica / nr domu / nr lokalu: -----
telefon: -----
e-mail: -----

4. Czy projekt realizowany będzie w partnerstwie?

Poprzez zaznaczenie odpowiedniej opcji należy wskazać czy projekt będzie realizowany w partnerstwie. Partner jest to podmiot realizujący wspólnie z Wnioskodawcą projekt na warunkach określonych w umowie o partnerstwie i wnoszący do projektu zasoby ludzkie, organizacyjne, techniczne lub finansowe. Jest to podmiot upoważniony do ponoszenia wydatków na równi z Wnioskodawcą.

- Tak
 Nie

5. Nazwa partnerów.

Jeśli projekt będzie realizowany w partnerstwie należy podać nazwę partnerów. Należy podać pełną nazwę podmiotu zgodnie z zapisami aktualnego dokumentu stanowiącego podstawę jego funkcjonowania (np. statut, stosowna uchwała ustanawiająca właściwy organ, ustawa).

-----

6. Miejsce realizacji projektu (adres)

Miejsce realizacji projektu (adres): należy wskazać miejsce realizacji projektu, jeśli to możliwe z dokładnością do adresu. Uwaga: projekty muszą być realizowane na obszarze wskazanym do rewitalizacji (poza obszarem mogą być realizowane projekty, jeżeli wynika to z ich specyfiki, np. inicjatywy społeczne skierowane na aktywizację zawodową mieszkańców obszaru rewitalizacji – w takim wypadku należy przedstawić szczegółowe uzasadnienie w polach 9 i 10.

Obszar objęty rewitalizacją to:

- Podobszar Rewitalizacji 1 (OR1) wyznaczony w centralnej części miasta obejmuje 11 ulic, w tym: Adama Mickiewicza, Dolna, Konstytucji 3 Maja, Kościelna, Łączna, Nad Łomnicą, Obrońców Pokoju, Ogrodnicza, Parkowa, Rybacka, Wolna.
- Podobszar Rewitalizacji 2 (OR2), obejmujący północną część miasta, to 7 ulic, w tym: Boczna, Kolejowa, Kowarska, Myśliwska, Przemysłowa, Wielkopolska oraz Wiosenna. Niektóre z powyższych ulic zostały włączone do obszaru rewitalizacji tylko częściowo.

Szczegółowy wykaz adresów wchodzących w Obszar Rewitalizacji znajduje się w załączniku do Uchwały nr LVII/612/22 Rady Miejskiej Karpacza z dnia 28 września 2022 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Karpacz znajdującej się pod adresem <https://bip.karpacz.pl/uchwala/11416/uchwala-nr-lvii-612-22>

Miejscowość: _____

Kod pocztowy: _____

Ulica: _____

nr budynku/ nr działki: _____

7. Typ projektu

Jeżeli projekt będzie dotyczył kilku sfer, należy zaznaczyć sferę dominującą (pod względem kosztowym). Sfera społeczna (m. in. bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, niski poziom edukacji lub kapitału społeczny, niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym); Sfera gospodarcza (m. in. niski stopień przedsiębiorczości, słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw); Sfera przestrzenno-funkcjonalna (m. in. niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną, brak dostępu do podstawowych usług lub ich niska jakość, niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niski poziom obsługi komunikacyjnej, deficyt lub niska jakości terenów publicznych); Sfera techniczna (m.in. degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, brak funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska); Sfera środowiskowa m. in. (przekroczenia standardów jakości środowiska, obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia, ludzi bądź stanu środowiska);

- sfera społeczna
- sfera gospodarcza
- sfera przestrzenno-funkcjonalna
- sfera techniczna
- sfera środowiskowa

8. Zgodność z celami Gminnego Programu Rewitalizacji

Proszę wskazać cel rewitalizacji, w który wpisuje się przedsięwzięcie

- Rozwój sfery społecznej sprzyjający inkluzji oraz aktywizacji i integracji mieszkańców
- Zrównoważony przestrzennie i środowiskowo wielokierunkowy rozwój gospodarczy
- Ochrona środowiska i dostosowanie przestrzeni miejskiej do potrzeb mieszkańców

9. Kierunki działań rewitalizacyjnych

Proszę wskazać kierunek działań rewitalizacyjnych, w który wpisuje się przedsięwzięcie

- Wzmocnienie kapitału społecznego oraz budowa tożsamości lokalnej
- Rozwój infrastruktury i usług społecznych sprzyjających włączeniu społecznemu
- Rozwój i promocja kultury na OR
- Poprawa bezpieczeństwa na OR

10. Kierunki działań rewitalizacyjnych

Proszę wskazać kierunek działań rewitalizacyjnych, w który wpisuje się przedsięwzięcie

- Rozwój infrastruktury gospodarczej
- Zróżnicowanie działalności gospodarczej

11. Kierunki działań rewitalizacyjnych

Proszę wskazać kierunek działań rewitalizacyjnych, w który wpisuje się przedsięwzięcie

- Poprawa jakości dróg oraz wzmocnienie dostępności komunikacyjnej OR
- Rewitalizacja przestrzeni publicznej i jej dostosowanie do potrzeb mieszkańców
- Poprawa stanu środowiska oraz dostosowanie OR do skutków zmian klimatu poprzez rozwój niebieskiej i zielonej infrastruktury

12. Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia

Należy zwięźle opisać z czego wynika potrzeba realizacji projektu. Koniecznie trzeba wskazać główny zidentyfikowany problem (musi być zbieżny ze wskazaną w polu nr 7 "Sferą"), który dotyka bezpośrednich i pośrednich odbiorców projektu, a który ma zostać rozwiązany dzięki realizacji projektu. Należy opisać jakie są potrzeby, niedogodności i problemy dla mieszkańców, podmiotów gospodarczych i innych użytkowników w zakresie objętym projektem (np. w sferze edukacji, pomocy społecznej, ochrony środowiska itp.). Czy obecna infrastruktura (i/lub wyposażenie/dostępność usług – jeżeli projekt tego dotyczy) jest funkcjonalna dla odbiorców projektu (chodzi tu o dostępność, łatwość obsługi, uciążliwość dla mieszkańców, jakość świadczonych usług itp.)?

-----

13. Cel projektu

Proszę w zwięzły sposób określić, co jest głównym celem przedsięwzięcia, np. przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, poprawa jakości życia, poprawa estetyki. Cel główny projektu

powinien: - wynikać bezpośrednio ze zdiagnozowanego problemu, jaki Wnioskodawca chce rozwiązać lub złagodzić poprzez realizację projektu (wykazany w polu 12 formularza); - opisywać stan docelowy tzn. stanowić odzwierciedlenie sytuacji pożądanej w przyszłości, która zostanie osiągnięta poprzez realizację projektu - bezpośrednio przekładać się na zakres realizowanych zadań.

-----

14. Zakres realizowanych zadań

W tym polu należy wskazać niezbędne zadania, które Wnioskodawca planuje zrealizować w ramach przedsięwzięcia. Należy pamiętać o logicznym powiązaniu celu głównego projektu z zadaniami, których realizacja doprowadzi do jego osiągnięcia i w konsekwencji wpłynie na likwidację lub zmniejszenie negatywnych zjawisk

-----

-----

15. Prognozowane rezultaty

Proszę wskazać prognozowane rezultaty przedsięwzięcia wraz z opisem sposobu ich weryfikacji i oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji

-----
-----

16. Dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami

Należy krótko scharakteryzować działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, które będą korzystały z produktów i rezultatów projektu.

-----

17. Szacowana wartość przedsięwzięcia (zł)

Należy podać wartość przedsięwzięcia wyrażoną w zł.

-----

18. Źródła finansowania przedsięwzięcia

Przy wyborze krajowych lub zagranicznych środków pomocowych proszę o wskazanie źródła finansowania np. WFOŚ, PEFRON, RPO itp.

- Środki własne
- Krajowe środki pomocowe::

- Zagraniczne środki pomocowe::
-----

19. Potwierdzenie prawdziwości informacji.

Wybierając odpowiedź "TAK" działając jako upoważniony przedstawiciel podmiotu zagaszającego projekt oświadczam, że informacje zawarte w niniejszym formularzu są zgodne ze stanem faktycznym i prawnym. Wybór odpowiedzi "TAK" spowoduje zakończenie wypełniania formularza i zgłoszenie projektu do Programu Rewitalizacji.

- TAK